



# EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRAHUNKOWY

Sprawozdanie specjalne nr 11

2013

JAK UZYSKAĆ WIARYGODNE DANE DOTYCZĄCE  
**DOCHODU NARODOWEGO BRUTTO** – BARDZIEJ  
USYSTEMATYZOWANE I LEPIEJ UKIERUNKOWANE  
PODEJŚCIE ZWIĘKSZYŁOBY SKUTECZNOŚĆ WERYFIKACJI  
PRZEPROWADZANYCH PRZEZ KOMISJĘ W TYM ZAKRESIE

PL





Sprawozdanie specjalne nr 11 // 2013

JAK UZYSKAĆ WIARYGODNE DANE  
DOTYCZĄCE DOCHODU NARODOWEGO BRUTTO –  
BARDZIEJ USYSTEMATYZOWANE  
I LEPIEJ UKIERUNKOWANE PODEJŚCIE  
ZWIĘKSZYŁOBY SKUTECZNOŚĆ  
WERYFIKACJI PRZEPROWADZANYCH  
PRZEZ KOMISJĘ W TYM ZAKRESIE

(przedstawione na mocy art. 287 ust. 4 akapit drugi TFUE)

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY  
12, rue Alcide De Gasperi  
1615 Luksemburg  
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1  
Faks +352 4398-46410  
E-mail: [eca-info@eca.europa.eu](mailto:eca-info@eca.europa.eu)  
Internet: <http://eca.europa.eu>

## Sprawozdanie specjalne nr 11 // 2013

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć  
w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Dane katalogowe znajdują się na końcu niniejszej publikacji.  
Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2013

ISBN 978-92-9241-417-7  
doi:10.2865/39781

© Unia Europejska, 2013  
Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

*Printed in Luxembourg*

# SPIS TREŚCI

## Punkt

### SKRÓTY

### GLOSARIUSZ

## I–VIII STRESZCZENIE

## 1–17 WSTĘP

### 10–17 PRZEPROWADZANE PRZEZ KOMISJĘ WERYFIKACJE DANYCH DNB WYKORZYSTYWANYCH DO OBLICZANIA ZASOBÓW WŁASNYCH

### 10–11 PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW W KOMISJI I ROLA KOMITETU DNB

### 12–13 PRACE WERYFIKACYJNE

### 14–17 WYMOGI SPRAWOZDAWCZE

## 18–23 ZAKRES, PODEJŚCIE I METODYKA KONTROLI

## 24–92 USTALENIA

### 24 JEŚLI CHODZI O DANE DNB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, MOŻNA OCZEKIWAĆ, ŻE W WYNIKU WERYFIKACJI PRZEPROWADZONEJ PRZEZ KOMISJĘ ICH JAKOŚĆ ULEGNIE POPRAWIE, JEDNAK...

### 25 ...WERYFIKACJA TA NIE BYŁA WYSTARCZAJĄCO USYSTEMATYZOWANA I UKIERUNKOWANA, PONIEWAŻ...

### 26–36 ...EUROSTAT NIE ZAPLANOWAŁ ODPOWIEDNIO SWOICH DZIAŁAŃ ANI NIE USTALIŁ WŁAŚCIWIE ICH PRIORYTETÓW

### 31–32 NIE DOKONANO NALEŻYTEJ OCENY RYZYKA DOTYCZĄCEJ SKŁADNIKÓW DNB

### 33–36 NIEODPOWIEDNIO PRZEPROWADZONO ANALIZĘ KOSZTÓW I KORZYŚCI

### 37–46 ...EUROSTAT NIE ZASTOSOWAŁ SPÓJNEGO PODEJŚCIA DO WERYFIKACJI W POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH

### 39 KONTROLE NA PODSTAWIE KWESTIONARIUSZA OCENY WYKAZÓW DNB NIE ZOSTAŁY WŁAŚCIWIE UDOKUMENTOWANE

### 40–42 UCHYBIENIA PRZY PRZEPROWADZANIU BEZPOŚREDNIEJ WERYFIKACJI

### 43–44 BRAK KRYTERIÓW MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE PRZY ZGŁASZANIU ZASTRZEŻEŃ SZCZEGÓŁOWYCH ODNOŚNIE DO POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW

### 45–46 NIEWŁAŚCIWIE ZGŁASZANE SZCZEGÓŁOWE ZASTRZEŻENIA HORYZONTALNE

|               |                                                                                                                   |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 47–67         | <b>...EUROSTAT NIE PRZEPROWADZIŁ WYSTARCZAJĄCYCH PRAC NA POZIOMIE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH</b>                        |
| 48–56         | OGRANICZONY ZAKRES WERYFIKACJI WYKAZÓW DNB PRZEPROWADZANYCH PRZEZ EUROSTAT                                        |
| 57–64         | NIEWYKRYTE PRZEZ EUROSTAT PROBLEMY DOTYCZĄCE ZGODNOŚCI Z ESA 95 ORAZ JAKOŚCI SZACUNKÓW RACHUNKÓW NARODOWYCH       |
| 65–67         | LEPIEJ UKIERUNKOWANE WERYFIKACJE MIAŁYBY WPŁYW NA WZGLĘDNĄ WIELKOŚĆ SKŁADEK WNOSZONYCH PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE |
| 68–76         | <b>...EUROSTAT ZAKOŃCZYŁ CYKL WERYFIKACJI Z OPÓŹNIENIEM</b>                                                       |
| 71–73         | NADMIERNE STOSOWANIE ZASTRZEŻEŃ OGÓLNYCH                                                                          |
| 74–76         | ISTOTNE KOREKTY ZBADANE W NIEWYSTARCZAJĄCY SPOSÓB                                                                 |
| 77–92         | <b>...WERYFIKACJE PROWADZONE PRZEZ EUROSTAT NIE ZOSTAŁY NALEŻYCIU UWZGLĘDNIONE W SPRAWOZDAWCZOŚCI</b>             |
| 79–82         | SPRAWOZDANIA EUROSTATU Z OCENY DANYCH DNB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH NIE ZAWSZE BYŁY KOMPLETNE, PRZEJRZyste I SPÓJNE    |
| 83–87         | OPINIE WYDAWANE CO ROKU PRZEZ KOMITET DNB SĄ NIEZGODNE Z PRZEPISAMI I MAJĄ NISKĄ WARTOŚĆ INFORMACYJNĄ             |
| 88–90         | ROczne SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI DG DS. BUDŻETU ZAWIERAŁY JEDYNIĘ CZĘŚCIOWĄ OCENĘ                               |
| 91–92         | ROczne SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI EUROSTATU ZAWIERAŁY JEDYNIĘ CZĘŚCIOWĄ OCENĘ                                    |
| 93–98         | <b>WNIOSKI I ZALECENIA</b>                                                                                        |
| ZAŁĄCZNIK I   | — ZASOBY WŁASNE OPARTE NA DNB ZA LATA 2002, 2007 I 2010 W PODZIALE NA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE                        |
| ZAŁĄCZNIK II  | — OBLICZANIE ZASOBÓW WŁASNYCH OPARTYCH NA DNB                                                                     |
| ZAŁĄCZNIK III | — WERYFIKACJA WYKAZÓW DNB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH PRZEPROWADZANA PRZEZ KOMISJĘ                                       |
| ZAŁĄCZNIK IV  | — ZARYS OGÓLNY PODEJŚCIA KONTROLNEGO I METODYKI KONTROLI TRYBUNAŁU                                                |
| ZAŁĄCZNIK V   | — MODEL KONTROLI PRZYJĘTY PRZEZ TRYBUNAŁ                                                                          |

|                       |          |                                                                                                     |
|-----------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ZAŁĄCZNIK VI</b>   | <b>—</b> | <b>MATRYCA WYKORZYSTYWANA PRZEZ TRYBUNAŁ NA POTRZEBY OCENY RYZYKA</b>                               |
| <b>ZAŁĄCZNIK VII</b>  | <b>—</b> | <b>OCENA RYZYKA DOKONYWANA PRZEZ TRYBUNAŁ</b>                                                       |
| <b>ZAŁĄCZNIK VIII</b> | <b>—</b> | <b>ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI DOKONYWANA PRZEZ TRYBUNAŁ</b>                                         |
| <b>ZAŁĄCZNIK IX</b>   | <b>—</b> | <b>ZASTRZEŻENIA SZCZEGÓŁOWE ZGŁOSZONE PRZEZ KOMISJĘ W ODNIESIENIU DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UE-25</b> |

## **ODPOWIEDZI KOMISJI**

## SKRÓTY

**COSO:** Komitet Organizacji Sponsorujących Komisję Treadwaya

**DNB:** dochód narodowy brutto

**ESA 95:** europejski system rachunków krajowych i regionalnych

**FISIM:** usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio



**NACE (rev. 1):** Klasyfikacja statystyczna działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej (*Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes*). Wersja „rev. 1” obowiązywała w latach, których dotyczyła kontrola (2002–2007).

**PKB:** produkt krajowy brutto

**TFUE:** Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

**TZW:** tradycyjne zasoby własne

# GLOSARIUSZ

**DNB:** DNB jest równy PKB pomniejszonemu o pierwotny dochód (w tym koszty związane z zatrudnieniem, podatki i subwencje związane z produkcją i importem oraz dochody z majątku) płatny przez jednostki rezydentów jednostkom nierezydentom i powiększonemu o pierwotny dochód uzyskiwany przez jednostki rezydentów od jednostek nierezydentów.

**Komitet DNB:** Komitet złożony z przedstawicieli państw członkowskich pod przewodnictwem Eurostatu, wspierający Komisję w pracach weryfikacyjnych.

**Korekta danych DNB:** Aktualizowanie danych DNB na skutek: korekty błędów, aktualizacji źródeł danych statystycznych, zmian dotyczących roku referencyjnego lub roku wyjściowego bądź modyfikacji ram koncepcyjnych rachunków narodowych (np. NACE rev. 2). W tych dwóch ostatnich przypadkach mówi się odpowiednio o **istotnych korektach okresowych (lub standardowych)** i **istotnych korektach jednostkowych**.

**Kwestionariusz DNB:** Dane dotyczące zagregowanego DNB i jego składników przekazywane co roku przez państwa członkowskie na potrzeby obliczenia zasobów własnych.

**Kwestionariusz oceny wykazów DNB:** Kwestionariusz oceny wykazów DNB to główne narzędzie stosowane przez Eurostat w celu weryfikacji zgodności wykazu DNB z ESA 95.

**Opinia Komitetu DNB:** Opinia wydawana co roku przez Komitet DNB w sprawie stosowności danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie na potrzeby obliczenia zasobów własnych.

**PKB:** PKB stanowi końcowy rezultat działalności produkcyjnej jednostek produkcyjnych będących rezydentami (na danym obszarze gospodarczym) i można go zdefiniować w trojaki sposób:

- a) **W ujęciu od strony produkcji** PKB stanowi sumę wartości dodanej brutto poszczególnych sektorów instytucjonalnych (przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych, instytucji rządowych i samorządowych, gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych) lub poszczególnych gałęzi przemysłu, powiększoną o podatki od produktów, pomniejszoną o subwencje do produktów.
- b) **W ujęciu od strony wydatków** PKB stanowi sumę ostatecznego wykorzystania towarów i usług przez jednostki produkcyjne będące rezydentami (faktyczne spożycie ostateczne i inwestycje brutto) plus eksport i minus import towarów i usług;
- c) **W ujęciu od strony dochodów** PKB stanowi sumę wykorzystania na rachunku tworzenia dochodów dla gospodarki ogółem (koszty związane z zatrudnieniem, podatki związane z produkcją i importem pomniejszone o subwencje, nadwyżka operacyjna brutto i różnorodny ogólny dochód gospodarki).

**Podział obowiązków w Komisji:** Jeśli chodzi o zarządzanie zasobami własnymi opartymi na DNB, organem zatwierdzającym odzyskanie dochodów jest Dyrekcja Generalna ds. Budżetu. Za weryfikację danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie na potrzeby obliczenia zasobów własnych odpowiada natomiast Eurostat.

Określeń „DG ds. Budżetu” i „Eurostat” używa się, gdy mowa jest o działaniach każdej z tych służb Komisji oddzielnie. W sytuacji gdy mowa jest o zadaniach wykonywanych wspólnie przez DG ds. Budżetu i Eurostat lub ogólnie o Komisji, używa się określenia „Komisja”.

**Sprawozdania oceniające:** Dokonywane przez Eurostat oceny jakości danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie, których poszczególne składniki są kompilowane zgodnie z wykazem DNB.

**Sprawozdanie dotyczące jakości danych DNB:** Kwestionariuszowi DNB towarzyszy sprawozdanie przedstawiające, w jaki sposób uzyskano wielkość zagregowaną, i zawierające opis wszelkich istotnych zmian w procedurach i wykorzystanych podstawowych statystykach w porównaniu z poprzednimi latami.

**Weryfikacja bezpośrednia:** Podejście kontrolne wprowadzone w 2007 r. przez Eurostat, w ramach którego sprawdza się, czy opis źródeł danych i metod przedstawiony w wykazie DNB odzwierciedla praktyki kompilowania danych stosowane w rzeczywistości.

**Weryfikacja szczegółowa:** Z określenia tego korzysta się w odniesieniu do badań przeprowadzanych przez Trybunał, w odróżnieniu od weryfikacji bezpośredniej, której dokonuje Komisja. Te dwa rodzaje weryfikacji są do siebie podobne, jednak zakres i cele „weryfikacji szczegółowej” są szersze.

**Wykaz DNB:** Opis procedur (metod) i podstawowych statystyk (źródeł danych) wykorzystywanych przez państwa członkowskie w celu oszacowania wielkości różnych składników DNB.

**Zastrzeżenia do danych DNB:** Zastrzeżenia zgłaszane przez Komisję (lub w wyjątkowych przypadkach przez państwa członkowskie), dzięki którym możliwa jest korekta danych DNB państw członkowskich za dany rok po upływie określonego przepisami terminu czterech lat. **Zastrzeżenia ogólne** obejmują kompilację wszystkich składników DNB danego państwa członkowskiego, zaś **zastrzeżenia szczegółowe** (odnośnie do danego kraju lub horyzontalne) dotyczą szacowanej wielkości konkretnych składników DNB.

# STRESZCZENIE

## I.

Dochód narodowy brutto (DNB) państw członkowskich stanowi podstawę do obliczenia największej części dochodów w budżecie UE. Udział tych dochodów w budżecie wzrósł z ok. 50% (46 mld euro) w 2002 r. do 70% (98 mld euro) w 2012 r.

## II.

DNB jest zagregowanym wskaźnikiem makroekonomicznym, który powinien być opracowywany zgodnie z europejskim systemem rachunków krajowych i regionalnych (ESA 95). Komisja weryfikuje dane DNB przekazane przez państwa członkowskie, aby zapewnić prawidłowość wnoszonych przez nie składek do budżetu UE. W pracach weryfikacyjnych Komisję wspiera Komitet DNB.

## III.

W ramach kontroli Trybunał zbadał skuteczność prowadzonej przez Komisję weryfikacji danych DNB za lata 2002–2007, które wykorzystano na potrzeby obliczenia zasobów własnych. Dane te zostały ustalone ostatecznie w 2012 r. W ramach kontroli określono czynniki ryzyka związanego z kompilacją DNB, oceniono także, w jakim stopniu Komisja uwzględniła to ryzyko.

## IV.

Kontrolerzy Trybunału przeprowadzili bardziej usystematyzowaną weryfikację niż Komisja i skupili się na ograniczonej liczbie istotnych składników obarczonych ryzykiem. Przyjęcie podobnego podejścia przez Komisję nie wiązałoby się z koniecznością zaangażowania większej liczby pracowników Eurostatu w celu weryfikacji danych DNB wykorzystanych do obliczenia zasobów własnych.

## V.

Komisja zakończyła ten cykl weryfikacji w styczniu 2012 r. Stwierdzono nadmierne stosowanie zastrzeżeń ogólnych, a istotne korekty dokonane przez państwa członkowskie w latach 2008–2011 nie zostały poddane dostatecznej kontroli ze strony Komisji.

## STRESZCZENIE

### VI.

Jeśli chodzi o dane DNB państw członkowskich, można oczekiwać, że w wyniku weryfikacji przeprowadzonej przez Komisję ich jakość ulegnie poprawie. Trybunał stwierdza jednak, że weryfikacja ta nie była wystarczająco usystematyzowana i ukierunkowana z następujących względów:

- a) **Strategia / podejście przyjęte w ramach weryfikacji:** Komisja nie zaplanowała ani nie ustaliła priorytetów swoich działań w odpowiedni sposób, gdyż nie dokonano właściwej oceny ryzyka;
- b) **Proces weryfikacji:** Podejście Komisji do przeprowadzanych przez nią weryfikacji w państwach członkowskich nie było spójne, czego skutkiem były uchybienia w weryfikacjach bezpośrednich oraz brak kryteriów zgłaszania zastrzeżeń szczegółowych. Komisja nie przeprowadziła wystarczających prac na tym poziomie;
- c) **Sprawozdawczość:** Przeprowadzone weryfikacje nie zostały należycie uwzględnione w sprawozdawczości.

### VII.

W ramach kontroli przeprowadzonej przez Trybunał wykryto przypadki istotnych naruszeń ESA 95 oraz niedostatecznej jakości szacunków DNB pod względem wiarygodności, porównywalności i kompletności, które nie zostały wykryte przez Komisję.

### VIII.

Trybunał zaleca w szczególności, aby:

- a) Komisja w sposób usystematyzowany i sformalizowany planowała swoje prace i ustalała ich priorytety, skróciła czas trwania cyklu weryfikacji oraz ograniczyła stosowanie zastrzeżeń ogólnych;
- b) Komisja przeprowadziła, na podstawie oceny ryzyka, bardziej ukierunkowaną weryfikację istotnych składników DNB obarczonych ryzykiem, zwracając szczególną uwagę na kompletność DNB, oraz w miarę możliwości oszacowała potencjalny wpływ swoich ustaleń lub wynikającą z nich kwotę obciążoną ryzykiem i ustaliła kryteria istotności na potrzeby zgłaszania zastrzeżeń szczegółowych;
- c) w sprawozdaniach oceniających dotyczących DNB państw członkowskich zawarto bardziej kompletny, przejrzysty i spójny przegląd wyników weryfikacji przeprowadzanych przez Komisję; aby wydawane co roku opinie Komitetu DNB (i) zawierały jednoznaczną ocenę co do stosowności danych DNB państw członkowskich na potrzeby obliczenia zasobów własnych, (ii) były zgodne z wymogami rozporządzenia DNB i (iii) były właściwie wykorzystywane w procedurze budżetowej, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zasobów własnych; aby roczne sprawozdania z działalności DG ds. Budżetu i Eurostatu przedstawiały prawdziwy i rzetelny obraz weryfikacji danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie, jak również zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB.

# WSTĘP

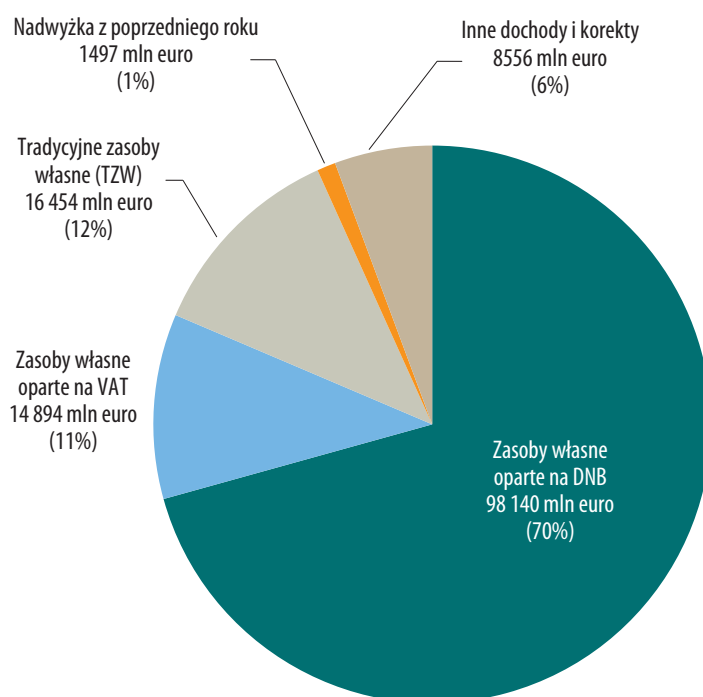
1. Budżet UE jest finansowany z zasobów własnych i innych źródeł dochodu. Istnieją trzy kategorie zasobów własnych<sup>1</sup>: tradycyjne zasoby własne (TZW) (cła pobierane od przywozu towarów i opłaty produkcyjne od cukru), zasoby własne z tytułu podatku od wartości dodanej (VAT) pobieranego przez państwa członkowskie oraz zasoby własne oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) państw członkowskich. Na **wykresie 1** przedstawiono strukturę dochodów budżetowych UE na 2012 r. Największym źródłem finansowania są zasoby własne oparte na DNB<sup>2</sup>.
2. Po uwzględnieniu całkowitych TZW, zasobów własnych opartych na VAT i innych dochodów, zasoby własne oparte na DNB są równe kwocie koniecznej do zrównoważenia budżetu. Kwota ta jest pobierana od każdego państwa członkowskiego w wielkości proporcjonalnej do jego DNB. W **załączniku I** przedstawiono zestawienie składek poszczególnych państw członkowskich na zasoby własne oparte na DNB za trzy przykładowe lata: 2002, 2007 i 2010.

<sup>1</sup> Decyzja Rady 2007/436/WE, Euratom z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 163 z 23.6.2007, s. 17) („decyzja w sprawie zasobów własnych”) oraz rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 z dnia 22 maja 2000 r. wykonujące decyzję 94/728/WE, Euratom w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 130 z 31.5.2000, s. 1) z późniejszymi zmianami („rozporządzenie w sprawie zasobów własnych”).

<sup>2</sup> Obejmują one rozdziały 14 („DNB”) i 32 („saldo DNB”) budżetu.

## WYKRES 1

### BUDŻET UE NA 2012 R. W PODZIALE NA ŹRÓDŁA DOCHODÓW



Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy (na podstawie sprawozdań finansowych Komisji).

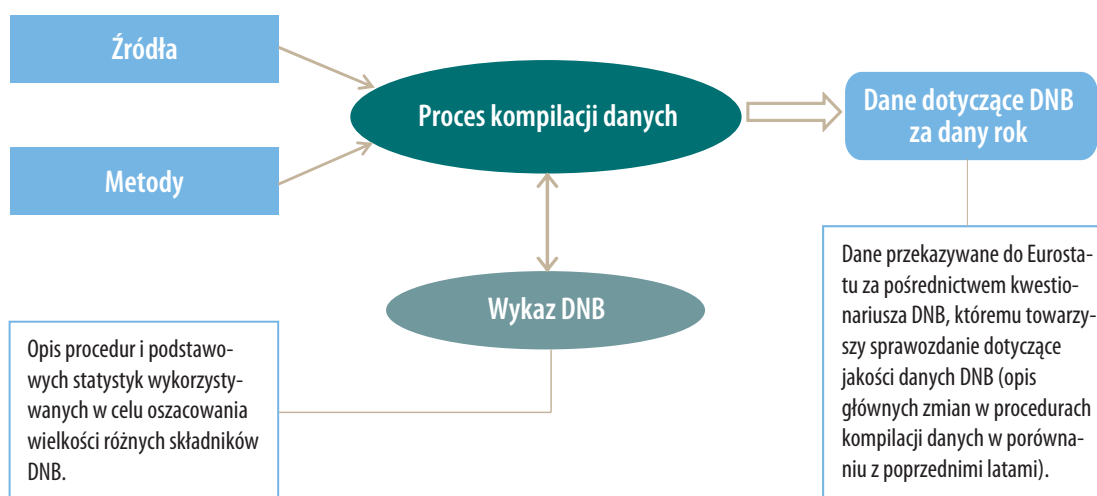
3. Zawyżenie (lub zaniżenie) DNB w przypadku konkretnego państwa członkowskiego nie ma wpływu na ogólne zasoby własne oparte na DNB, lecz skutkuje obniżeniem (lub podniesieniem) składek wnoszonych przez inne państwa członkowskie. **Załącznik II** zawiera opis metody obliczania zasobów własnych opartych na DNB.
4. Dane DNB to zagregowane dane makroekonomiczne będące wynikiem procesów statystycznych w państwach członkowskich. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono wyniki kontroli Trybunału dotyczącej skuteczności przeprowadzonej przez Komisję weryfikacji danych DNB, które wykorzystano na potrzeby obliczenia zasobów własnych. W ramach kontroli oceniono, czy w ramach swoich działań weryfikacyjnych Eurostat wyznaczył priorytety, ustalił, czy jakość przekazanych przez państwa członkowskie danych DNB wymaga poprawy, i składał odpowiednie sprawozdania. W swoim sprawozdaniu specjalnym nr 12/2012<sup>3</sup> Trybunał ocenił, czy Komisja i Eurostat usprawniły proces sporządzania rzetelnych i wiarygodnych statystyk europejskich.
5. Aby oszacować DNB, należy dokonać pomiaru dużej liczby różnych składników, wykorzystując w tym celu najlepsze dostępne źródła danych i metody statystyczne. Procedury kompilacji danych powinny być zgodne z wymogami europejskiego systemu rachunków krajowych i regionalnych (ESA 95)<sup>4</sup>. Proces ten jest złożony. Na **wykresie 2** przedstawiono proces kompilacji rachunków narodowych, które służą za podstawę do uzyskania danych DNB.

<sup>3</sup> Sprawozdanie specjalne nr 12/2012 pt. „Czy Komisja i Eurostat usprawniły proces tworzenia rzetelnych i wiarygodnych statystyk europejskich?” (<http://eca.europa.eu>).

<sup>4</sup> Rozporządzenie Rady (WE) nr 2223/96 z dnia 25 czerwca 1996 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych we Wspólnocie (Dz.U. L 310 z 30.11.1996, s. 1) z późniejszymi zmianami.

## WYKRES 2

### PROCES KOMPILACJI RACHUNKÓW NARODOWYCH



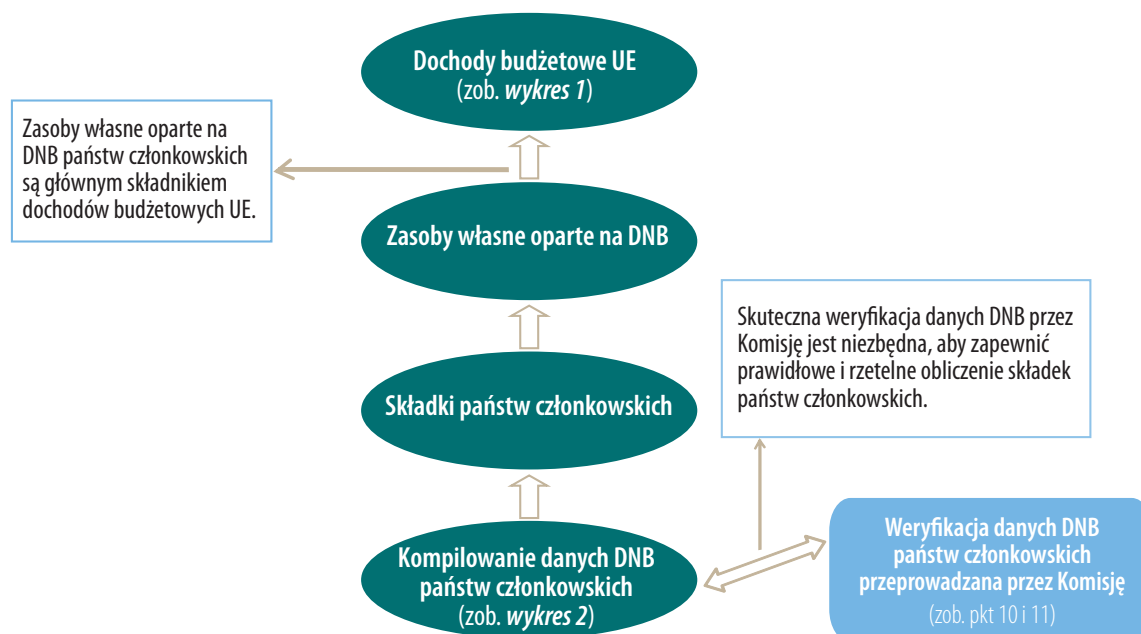
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO).

6. Choć dane DNB są zawsze w pewnym stopniu niedokładne ze względu na zastosowanie technik szacowania i osądu, proces ich kompilacji również jest obciążony ryzykiem wynikającym z wykorzystania źródeł danych i metod, które mogą mierzyć działalność gospodarczą niezgodnie z zasadami rachunkowości ESA 95<sup>5</sup>. Przykładowo wykorzystanie niekompletnych lub nieaktualnych źródeł danych negatywnie wpływa na jakość rachunków narodowych pod względem wiarygodności, porównywalności i kompletności.
7. Na **wykresie 3** przedstawiono, w jaki sposób proces kompilacji danych DNB powiązany jest z procesem obliczania zasobów własnych opartych na DNB. Jednocześnie wykazano, że weryfikacja przeprowadzana przez Komisję jest istotna w celu zapewnienia prawidłowości obliczeń, a co za tym idzie – sprawiedliwego sposobu ustalenia wysokości składek poszczególnych państw członkowskich.

<sup>5</sup> W szczególności z zasadami dotyczącymi produkcji, wydatków i dochodów, które są istotne przy szacowaniu składników DNB.

### WYKRES 3

#### ZWIĄZEK MIĘDZY DANYMI DNB A OBLICZANIEM ZASOBÓW WŁASNYCH OPARTYCH NA DNB



Źródło: ETO.



8. Rozporządzenie DNB<sup>6</sup> stanowi, że Komisja powinna weryfikować źródła danych i metody wykorzystywane przez państwa członkowskie w celu obliczenia DNB, które powinny zostać ocenione pod kątem wiarygodności, porównywalności i kompletności. Komisja powinna zatem dokonywać przeglądu procedur kompilacji danych, stosowanych przez państwa członkowskie na potrzeby szacowania DNB, aby sprawdzić, czy są one zgodne z ESA 95. Skuteczna weryfikacja danych DNB jest niezbędna, aby zapewnić sprawiedliwe ustalanie wysokości składek.
9. Dane DNB – oraz ogólnie rachunki narodowe – stanowią ważny wskaźnik, na podstawie którego decydenci polityczni podejmują kluczowe decyzje w sprawie polityki budżetowej i pieniężnej. Ponadto zagregowane dane dotyczące produktu krajowego brutto (PKB) lub DNB są wykorzystywane w innych celach, np. w kontekście procedury nadmiernego deficytu<sup>7</sup> czy przy podziale wydatków unijnych na politykę spójności<sup>8</sup> pomiędzy państwa członkowskie.

## **PRZEPROWADZANE PRZEZ KOMISJĘ WERYFIKACJE DANYCH DNB WYKORZYSTYWANYCH DO OBLICZANIA ZASOBÓW WŁASNYCH**

### **PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW W KOMISJI I ROLA KOMITETU DNB**

10. W przypadku wszystkich zasobów własnych delegowanym organem zatwierdzającym jest Dyrekcja Generalna ds. Budżetu, natomiast za weryfikację danych DNB przedstawianych przez państwa członkowskie na potrzeby obliczenia zasobów własnych odpowiada Eurostat.
11. W pracach weryfikacyjnych Komisję wspiera Komitet DNB, który składa się z przedstawicieli krajowych urzędów statystycznych państw członkowskich pod przewodnictwem Eurostatu. Komitet ten ma uprawnienia doradcze: co roku przyjmuje on m.in. opinię w sprawie stosowności danych DNB państw członkowskich na potrzeby obliczania zasobów własnych (zob. pkt 15) oraz wyraża stanowisko w kwestiach dotyczących metodyki i w sprawie interpretacji ESA 95, co ma na celu usprawnić proces kompilacji danych DNB.

<sup>6</sup> Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1287/2003 z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie harmonizacji dochodu narodowego brutto w cenach rynkowych („rozporządzenie DNB”) (Dz.U. L 181 z 19.7.2003, s. 1).

<sup>7</sup> Zob. art. 126 TFUE oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 1) z późniejszymi zmianami.

<sup>8</sup> Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami (Dz.U. C 139 z 14.6.2006, s. 1).

## PRACE WERYFIKACYJNE

12. Komisja przeprowadza weryfikacje na podstawie ramowych zasad kontroli ustanowionych przez Eurostat i zatwierdzonych przez Komitet DNB. Jeśli chodzi o badanie danych DNB państw członkowskich za lata 2002–2010, zasady kontroli opierają się głównie na weryfikacji źródeł danych i metod stosowanych przez państwa członkowskie w celu kompilacji danych DNB („wykazy DNB”).
13. Weryfikacje obejmują kontrole dokumentacji dotyczące procedur obliczania wszystkich składników DNB („podejście kompleksowe”), przeprowadzane z wykorzystaniem kwestionariusza oceny wykazów DNB<sup>9</sup>. Ponadto od 2007 r. przeprowadzane są bezpośrednie weryfikacje jednego lub dwóch składników DNB. Za pomocą takiego podejścia Eurostat stara się zweryfikować, czy opis źródeł i metod przedstawiony w wykazie DNB<sup>10</sup> odzwierciedla praktyki stosowane w rzeczywistości, nie dokonując przy tym samodzielnego oszacowania składników DNB. W **załączniku III** opisano poszczególne etapy przeprowadzanej przez Komisję weryfikacji wykazów DNB państw członkowskich.

<sup>9</sup> Kwestionariusz ten obejmuje 265 szczegółowych pytań.

<sup>10</sup> Obejmuje on również tabele procesu zapewniające ilościowy wymiar procesu kompilacji DNB.

<sup>11</sup> Zob. art. 5 ust. 2 lit. b) rozporządzenia DNB.

## WYMOGI SPRAWOZDAWCZE

14. Na koniec cyklu weryfikacji Eurostat sporządza sprawozdanie oceniające, podsumowujące wyniki analizy jakości danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie, w którym uwzględnia także kwestie wymagające poprawy. Sprawozdania te są przedkładane Komitetowi DNB i służą Komisji za podstawę do zgłaszania zastrzeżeń szczegółowych. W **ramce** poniżej wyjaśniono, na czym polega rola zastrzeżeń odnoszących się do DNB i kiedy się z nich korzysta.
15. Komitet DNB analizuje kwestionariusze DNB oraz sprawozdania dotyczące jakości przekazywane co roku przez państwa członkowskie. Następnie wydaje on opinię w sprawie stosowności danych DNB do celów obliczenia zasobów własnych „w odniesieniu do wiarygodności, porównywalności i kompletności [...] z uwzględnieniem zasady optymalizacji kosztów i korzyści”<sup>11</sup>.

- 16.** Opinia Komitetu DNB jest brana pod uwagę przez DG ds. Budżetu w kontekście obliczania korekt sald zasobów własnych opartych na DNB. Korekty budżetowe mogą być dokonywane jedynie w następstwie zmian dotyczących danych DNB za poprzednie lata uwzględnionych w tej opinii.
- 17.** Jak wynika z rozporządzenia finansowego<sup>12</sup>, delegowany urzędnik zatwierdzający składa sprawozdanie z wykonania swoich obowiązków w formie rocznego sprawozdania z działalności. W rozporządzeniu finansowym zawarto wymóg, by w sprawozdaniu tym wykazano wyniki operacji poprzez odniesienie do ustalonych celów, ryzyka związanego z tymi operacjami, wykorzystania przewidzianych zasobów oraz wydajności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Roczne sprawozdania z działalności DG ds. Budżetu i Eurostatu zawierają informacje na temat zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB.

<sup>12</sup> Zob. art. 60 ust. 7 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1) z późniejszymi zmianami.

## RAMKA

### ZASTRZEŻENIA ODNOSZĄCE SIĘ DO DNB

Zastrzeżenia odnoszące się do DNB umożliwiają korygowanie danych dotyczących wielkości DNB za dany rok po upływie określonego przepisami terminu czterech lat. Zgłaszane są one przez Komisję (lub w wyjątkowych przypadkach przez państwa członkowskie) zgodnie z art. 10 ust. 7 rozporządzenia w sprawie zasobów własnych.

**Zastrzeżenia ogólne** dotyczą kompilacji wszystkich składników DNB danego państwa członkowskiego. Stosuje się je głównie w sytuacji, gdy ocena wykazu DNB przez Eurostat trwała ponad cztery lata. Po zakończeniu weryfikacji przez Eurostat zastrzeżenia te są znoszone i zastępowane zastrzeżeniami szczegółowymi.

**Zastrzeżenia szczegółowe** dotyczą szacowanej wielkości konkretnych składników DNB. Są one zgłaszane w odniesieniu do określonego państwa członkowskiego i znoszone, gdy Eurostat potwierdzi, że krajowy urząd statystyczny wprowadził niezbędne ulepszenia w procedurach kompilacji rachunków narodowych.

## ZAKRES, PODEJŚCIE I METODYKA KONTROLI

- 18.** W ramach kontroli Trybunał zbadał, czy przeprowadzona przez Komisję weryfikacja danych DNB, które wykorzystano na potrzeby obliczenia zasobów własnych, była usystematyzowana i ukierunkowana. Kontrola objęła weryfikację przez Komisję danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie UE-25<sup>13</sup> za lata 2002–2007<sup>14</sup>, ze szczególnym uwzględnieniem weryfikacji wykazów DNB przez Eurostat. Cały cykl weryfikacji zakończono w styczniu 2012 r.
- 19.** Ocena Trybunału skupiała się na trzech następujących pytaniach:
- Czy Eurostat odpowiednio zaplanował swoje działania weryfikacyjne i właściwie ustalił ich priorytety?
  - Czy Eurostat skutecznie przeanalizował jakość danych DNB pod kątem wiarygodności, porównywalności i kompletności?
  - Czy weryfikacje Eurostatu zostały należycie uwzględnione w sprawozdawczości (pod względem kompletności, przejrzystości i spójności)?
- 20.** Kontrola skupiała się na pracach weryfikacyjnych Eurostatu (zob. pkt 30). Trybunał dokonał przeglądu dokumentacji w próbie obejmującej dziesięć państw członkowskich (zob. **załącznik I**). W pięciu z tych państw Trybunał przeprowadził kontrole na miejscu. Podejście kontrolne i metodykę kontroli przedstawiono w zarysie w **załączniku IV**.
- 21.** Kryteria kontroli zastosowane do oceny wykonania zadań przez Komisję opierają się na najlepszych praktykach dotyczących weryfikacji, opracowanych przez Trybunał z uwzględnieniem przepisów UE oraz stosownych zasad kontroli wewnętrznej<sup>15</sup>.
- 22.** Praktyki te obejmują:
- o jakościową ocenę ryzyka oraz analizę kosztów i korzyści na etapie ustalania priorytetów i planowania weryfikacji;
  - o szczegółową weryfikację<sup>16</sup> wybranych istotnych składników DNB obciążonych ryzykiem;
  - o kompletność, przejrzystość i spójność w sprawozdawczości dotyczącej przeprowadzonych prac weryfikacyjnych.

<sup>13</sup> W odniesieniu do UE-10 dane DNB obejmują wyłącznie lata 2004–2007. W przypadku Bułgarii i Rumunii weryfikacja Eurostatu dobiegła końca dopiero w styczniu 2013 r., w związku z czym kraje te nie zostały objęte kontrolą.

<sup>14</sup> Dane DNB za lata 2008–2010 nie zostały objęte kontrolą Trybunału, gdyż nie były ostateczne w momencie rozpoczęcia kontroli.

<sup>15</sup> Zasady ramowe COSO (Komitetu Organizacji Sponsorujących Komisję Treadwaya) służące Komisji jako punkt odniesienia w przypadku systemów nadzoru i kontroli.

<sup>16</sup> Z określenia tego korzysta się w odniesieniu do badań przeprowadzanych przez Trybunał, w odróżnieniu od weryfikacji bezpośredniej, której dokonuje Komisja. Te dwa rodzaje weryfikacji są do siebie podobne, jednak zakres i cele „weryfikacji szczegółowej” są szersze. W ramach żadnej z tych procedur kontrolnych nie przewidziano dokonania własnych szacunków dotyczących wielkości składników DNB.

- 23.** Praktyki te opisano bardziej szczegółowo w sekcji poświęconej „modelowi kontroli przyjętemu przez Trybunał” (zob. **załącznik V**).

## USTALENIA

### **JEŚLI CHODZI O DANE DNB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, MOŻNA OCZEKIWAĆ, ŻE W WYNIKU WERYFIKACJI PRZEPROWADZONEJ PRZEZ KOMISJĘ ICH JAKOŚĆ ULEGNIE POPRAWIE, JEDNAK...**

24. Od początku 2007 r. do początku 2012 r. Komisja przeprowadziła kontrole na miejscu w 25 państwach członkowskich UE i przeanalizowała ich wykazy DNB. W wyniku tych prac zgłoszono liczne zastrzeżenia szczegółowe, co do których można oczekiwać, że przyczynią się do poprawy jakości danych DNB państw członkowskich.

<sup>17</sup> Zob. art. 5 ust. 2 lit. b) rozporządzenia DNB.

### **...WERYFIKACJA TA NIE BYŁA WYSTARCZAJĄCO USYSTEMATYZOWANA I UKIERUNKOWANA, PONIEWAŻ...**

25. Poniższe ustalenia są wynikiem zastosowania przez Trybunał najlepszych praktyk podczas weryfikacji danych DNB (zob. pkt 21–23). Ustalenia dotyczą strategii / podejścia przyjętego w ramach weryfikacji, procesu weryfikacji oraz sprawozdawczości.

### **...EUROSTAT NIE ZAPLANOWAŁ ODPOWIEDNIO SWOICH DZIAŁAŃ ANI NIE USTALIŁ WŁAŚCIWIE ICH PRIORYTETÓW**

26. Skuteczne podejście do weryfikacji wymaga planowania, tak aby zagwarantować, że zasoby są wykorzystywane przede wszystkim w obszarach o najwyższym priorytecie. Jest to istotne zwłaszcza w przypadku bardzo złożonego obszaru statystycznego takiego jak rachunki narodowe, w którym ze względu na ograniczone zasoby nie można dokonać odpowiedniej oceny procesu kompilacji danych zgodnie z podejściem kompleksowym.
27. Z tego względu Trybunał zastosował tzw. podejście ukierunkowane, w ramach którego kryteria służące ustaleniu hierarchii obszarów, które mają zostać objęte weryfikacją, opierają się na jakościowej ocenie ryzyka, z jakim wiąże się kompilacja rachunków narodowych (zob. pkt 31 i 32), oraz na analizie kosztów i korzyści (zob. pkt 33–36).
28. W opinii Trybunału Komisja nie zaplanowała odpowiednio weryfikacji danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie ani nie ustaliła właściwie priorytetów w tym zakresie z zastosowaniem zasady optymalizacji kosztów i korzyści, która wymagałaby uwzględnienia istotności poszczególnych składników DNB oraz jakościowej oceny ryzyka związanego z ich kompilacją. Eurostat nie zgłaszał Komitetowi DNB wyraźnie i niezwłocznie przypadków, w których uznaje się, że zastosowanie ma zasada optymalizacji kosztów i korzyści<sup>17</sup>.

29. W sierpniu 2011 r. również dział audytu wewnętrznego<sup>18</sup> Eurostatu wyraził zaniepokojenie faktem, że przy planowaniu weryfikacji nie bierze się pod uwagę ryzyka. Zalecił on sporządzenie matrycy ryzyka na potrzeby planowania, mającej zastosowanie przy wyborze składników przeznaczonych do weryfikacji bezpośredniej oraz przy identyfikacji kwestii problematycznych z wykorzystaniem analizy porównawczej pomiędzy państwami członkowskimi i na przestrzeni czasu. Do września 2013 r. zalecenie to nie zostało zrealizowane.
30. Aby zademonstrować, czy ukierunkowane podejście przyczyni się do zwiększenia skuteczności systemu weryfikacji stosowanego przez Komisję, Trybunał porównał wyniki weryfikacji przeprowadzonej przez Eurostat z wynikami własnej kontroli w dziesięciu wybranych państwach członkowskich, co przedstawiono poniżej (zob. pkt 37–76).

<sup>18</sup> Jednostka audytu wewnętrznego.

#### NIE DOKONANO NALEŻYTEJ OCENY RYZYKA DOTYCZĄCEJ SKŁADNIKÓW DNB

31. Trybunał dokonał jakościowej oceny ryzyka w odniesieniu do dziesięciu wybranych państw członkowskich, która opierała się głównie na jakościowym opisie źródeł danych i metod zawartych w wykazach DNB. Dzięki tej ocenie zidentyfikowano składniki DNB, w przypadku których proces kompilacji wiązał się z wyższym ryzykiem niezgodności z ESA 95.
32. Matrycę wykorzystaną w celu oceny ryzyka oraz wyniki jej zastosowania przedstawiono odpowiednio w **załączniku VI** i **załączniku VII**. Eurostat nie przeprowadził tego typu usystematyzowanej oceny.

#### NIEODPOWIEDNIO PRZEPROWADZONO ANALIZĘ KOSZTÓW I KORZYŚCI

33. Trybunał przeprowadził analizę kosztów i korzyści, aby na jej podstawie zaplanować prace kontrolne i ustalić ich priorytety. Analiza ta opierała się na jakościowej ocenie ryzyka, z uwzględnieniem względnego udziału poszczególnych składników DNB w gospodarce ogółem. Jej wyniki przedstawiono w **załączniku VIII**.

<sup>20</sup> Punkty te dotyczą ulepszenia metod statystycznych, bardziej kompletnych i zaktualizowanych źródeł danych oraz działań na rzecz zgodności z ESA 95. Z analizy wyłączono punkty B, C, D i E wymagające działania, jak również kwestie horyzontalne (które nie zostały zgłoszone jako punkty A).

<sup>21</sup> Belgia, Niemcy, Hiszpania, Francja, Włochy, Niderlandy i Austria.

<sup>22</sup> Hiszpania, Włochy, Austria i Szwecja.

<sup>23</sup> Belgia, Francja, Włochy, Niderlandy, Austria, Szwecja i Zjednoczone Królestwo.

- Sprawozdanie specjalne nr 11/2013 – Jak uzyskać wiarygodne dane dotyczące dochodu narodowego brutto (DNB) – bardziej usystematyzowane i lepiej ukierunkowane podejście zwiększyłoby skuteczność weryfikacji przeprowadzanych przez Komisję w tym zakresie



### **...EUROSTAT NIE ZASTOSOWAŁ SPÓJNEGO PODEJŚCIA DO WERYFIKACJI W POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH**

- 37.** Zastosowanie procedur kontrolnych zgodnie z zasadami ramowymi przyjętymi przez Komisję powinno stanowić gwarancję, że Eurostat przyjmie spójne pod względem intensywności i stopnia szczegółowości podejście do weryfikacji w poszczególnych państwach członkowskich.
- 38.** Na podstawie przeglądu przeprowadzonej przez Eurostat weryfikacji wykazów DNB dziesięciu wybranych państw członkowskich Trybunał stwierdził, że Eurostat nie stosował konsekwentnie procedur kontrolnych w państwach członkowskich.

<sup>24</sup> W przypadku Polski i Zjednoczonego Królestwa nie udzielono odpowiedzi na ponad 20 pytań.

<sup>25</sup> W przypadku Belgii, Francji, Włoch i Niderlandów odpowiedzi były zbyt ogólne.

<sup>26</sup> W przypadku Belgii, Francji, Włoch i Niderlandów.

<sup>27</sup> W przypadku Belgii, Hiszpanii, Włoch i Niderlandów.

### **KONTROLE NA PODSTAWIE KWESTIONARIUSZA OCENY WYKAZÓW DNB NIE ZOSTAŁY WŁAŚCIWIE UDOKUMENTOWANE**

- 39.** Weryfikacja przeprowadzona przez Eurostat nie została właściwie udokumentowana. Uniemożliwiło to Trybunałowi dokonanie pełnej oceny, czy w państwach członkowskich konsekwentnie stosowano procedury kontrolne Komisji oraz czy Komisja właściwie sprawowała nadzór kierowniczy:
- na niektóre pytania w kwestionariuszu oceny wykazów DNB nie udzielono odpowiedzi<sup>24</sup>;
  - udzielone odpowiedzi różniły się pod względem stopnia szczegółowości<sup>25</sup>;
  - nie zawsze możliwe było ustalenie wyraźnego związku pomiędzy odpowiedziami w kwestionariuszu a punktami wymagającymi działania przedstawionymi w sprawozdaniach z kontroli Eurostatu<sup>26</sup>;
  - w przypadku gdy rejestr nie został zaktualizowany lub nie zawierał wystarczająco szczegółowych informacji, nie można było skontrolować działań następczych podjętych przez Eurostat<sup>27</sup>.

## UCHYBIENIA PRZY PRZEPROWADZANIU BEZPOŚREDNIEJ WERYFIKACJI

- 40.** Wytyczne przyjęte przez Komitet DNB zawierają kilka ogólnych kryteriów mających zastosowanie przy wyborze składników DNB, które mają zostać objęte bezpośrednią weryfikacją<sup>28</sup>. Brakuje jednak wskazówek, jak stosować te kryteria. W zależności od państwa członkowskiego Eurostat kierował się różnymi przesłankami przy wyborze obszarów, które mają zostać poddane analizie, co oznacza, że nie zastosowano spójnego podejścia.
- 41.** W przypadku ośmiu z dziesięciu państw członkowskich objętych kontrolą<sup>29</sup> nie było dowodów na to, że Eurostat zweryfikował kontrole przeprowadzone przez krajowe urzędy statystyczne, dotyczące danych wejściowych służących do oszacowania wybranych składników. Fakt ten budzi wątpliwości, czy systemy nadzoru i kontroli stosowane przy kompilowaniu rachunków narodowych w tych urzędach zostały należycie zbadane przez Eurostat.
- 42.** Podstawę prawną bezpośredniej weryfikacji przeprowadzonej przez Eurostat stanowiło rozporządzenie DNB<sup>30</sup>. Biorąc pod uwagę cele i zakres bezpośredniej weryfikacji, Trybunał jest zdania, że bardziej odpowiednią podstawą prawną byłoby rozporządzenie w sprawie zasobów własnych<sup>31</sup>. Nie przewiduje ono udziału krajowych urzędów statystycznych z innych państw członkowskich w inspekcjach i określa konkretne terminy przedstawienia formalnego sprawozdania przez Komisję oraz zgłoszenia odpowiedzi przez państwa członkowskie<sup>32</sup>. Eurostat nie skorzystał z tej podstawy prawnej w kontekście tego cyklu weryfikacji.

<sup>28</sup> Przy wyborze składników, które mają zostać zweryfikowane bezpośrednio, można wziąć pod uwagę następujące kryteria: uwzględnienie elementów reprezentatywnych dla procesu kompilacji i sporządzania szacunków DNB, uwzględnienie obliczeń, w których dokonano korekt, oraz rozważenie potencjalnych obszarów ryzyka w całym procesie.

<sup>29</sup> Wszystkie z wyjątkiem Austrii i Polski.

<sup>30</sup> „Wizytacje mające na celu uzyskanie informacji” przewidziane w art. 6.

<sup>31</sup> „Inspekcje” przewidziane w art. 19.

<sup>32</sup> Trzy miesiące dla Komisji i trzy miesiące dla państw członkowskich.

## BRAK KRYTERIÓW MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE PRZY ZGŁASZANIU ZASTRZEŻEŃ SZCZEGÓŁOWYCH ODNOŚNIE DO POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW

- 43.** Eurostat nie określił żadnych kryteriów, na podstawie których można by zdecydować, które punkty zawarte w sprawozdaniach oceniających (zob. pkt 79–82) powinny dać podstawę do szczegółowych zastrzeżeń odnoszących się do poszczególnych krajów. Nie podjął także próby obliczenia potencjalnego wpływu na DNB wymaganych działań na rzecz poprawy leżących u podstaw tych zastrzeżeń. Z tego względu nie można ocenić, czy 103 zastrzeżenia szczegółowe dotyczące państw członkowskich UE-25 (zob. **załącznik IX**) są zgodne z zasadą optymalizacji kosztów i korzyści (zob. pkt 28).
- 44.** Przypadki niespójnego zgłaszania przez Komisję zastrzeżeń szczegółowych odnośnie do poszczególnych krajów opisano w pkt 62–64.

## NIEWŁAŚCIWIE ZGŁASZANE SZCZEGÓŁOWE ZASTRZEŻENIA HORYZONTALNE

- 45.** Mimo że procedury przyjęte przez Komitet DNB nie przewidują wyraźnie takiej możliwości, Komisja zgłosiła sześć szczegółowych zastrzeżeń horyzontalnych<sup>33</sup>. Zastrzeżenia te Komisja zdefiniowała jako kwestie podane do wiadomości wszystkich państw członkowskich, co ma umożliwić Eurostatowi porównanie stosownych kompilacji danych w celu ulepszenia procesu szacowania DNB.
- 46.** Trybunał wykrył przypadki nieuzasadnionych zastrzeżeń: problemy związane z kompilacją danych nie dotyczyły niektórych państw członkowskich (np. w przypadku postępowania z mieszkaniami spółdzielczymi 14 państw członkowskich oświadczyło, że nie występowały u nich tego rodzaju transakcje<sup>34</sup>), a ich wpływ na jakość rachunków narodowych nie był znaczący (np. w przypadku postępowania z podmiotami, których obecność fizyczna w kraju jest niewielka lub które nie są w tym kraju obecne, a w przypadku których oczekiwany wpływ na DNB jest ograniczony i dotyczy głównie niewielkich państw członkowskich).

<sup>33</sup> Dotyczyły one dochodów z majątku za granicą, usług pośrednictwa finansowego mierzonego pośrednio (FISIM), nielegalnej działalności, programów złomowania samochodów, mieszkań spółdzielczych oraz podmiotów, których obecność fizyczna w kraju jest niewielka lub które nie są w danym kraju obecne.

<sup>34</sup> Belgia, Bułgaria, Estonia, Grecja, Francja, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Niderlandy, Rumunia, Słowenia i Zjednoczone Królestwo.

## ...EUROSTAT NIE PRZEPROWADZIŁ WYSTARCZAJĄCYCH PRAC NA POZIOMIE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

- 47.** Eurostat powinien przeprowadzać wystarczające prace na poziomie krajowych urzędów statystycznych, aby uwzględnić główne czynniki ryzyka dotyczące kompilacji rachunków narodowych (zob. **załącznik VI**), tak aby móc dokonać właściwej oceny jakości danych DNB w państwach członkowskich.

## OGRANICZONY ZAKRES WERYFIKACJI WYKAZÓW DNB PRZEPROWADZANYCH PRZEZ EUROSTAT

- 48.** Z dowodów zawartych w dokumentacji Eurostatu nie wynika, by przeprowadzono wystarczająco wnikliwą analizę głównych problemów związanych z kompilacją rachunków narodowych, co wyjaśniono poniżej.

## NIEWŁAŚCIWA KONTROLA REJESTRÓW PRZEDSIĘBIORSTW I KLASYFIKACJI JEDNOSTEK INSTYTUCJONALNYCH I TRANSAKCI W SEKTORZE INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH

- 49.** Kluczową rolę w procesie kompilacji rachunków narodowych odgrywają jakość rejestrów przedsiębiorstw<sup>35</sup> oraz dostępność szczegółowych danych, gdyż umożliwiają one prawidłową klasyfikację jednostek instytucjonalnych i transakcji. Badanie kompletności rejestrów przedsiębiorstw, jak również stosowanie kryteriów rynkowych/nierynkowych<sup>36</sup> oraz klasyfikowanie transakcji w sektorze instytucji rządowych i samorządowych należy do obowiązków innych działów Eurostatu niż ten, który odpowiada za weryfikację danych DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych.
- 50.** W przypadku wybranych dziesięciu państw członkowskich nie ma dowodów na to, że dział Eurostatu odpowiedzialny za weryfikację danych DNB w dostateczny sposób zbadał te kwestie, przeprowadzając w tym celu własne kontrole lub dokonując przeglądu wyników prac innych działów mających kompetencje w tym obszarze. Ryzyko związane z procesem kompilacji rachunków narodowych nie zostało zatem należycie uwzględnione z uwagi na niedostateczną koordynację pomiędzy działami Eurostatu.
- 51.** Potwierdzają to: niewłaściwa korekta niemieckich rachunków narodowych (dokonana na podstawie wciąż wykorzystywanych informacji sprzed ponad 20 lat), przeprowadzona z uwagi na niską jakość rejestru przedsiębiorstw (zob. **tabela 1**, pkt 2), jak również fakt, że zaklasyfikowanie szpitali publicznych oraz zaksięgowanie części ich dochodów w Austrii odbyło się niezgodnie z ESA 95.
- 52.** W następstwie wizyt w Austrii w latach 2007–2012 dział Eurostatu odpowiedzialny za procedurę nadmiernego deficytu zauważył, że istnieje możliwość, że krajowy urząd statystyczny nie zastosował właściwie kryteriów rynkowych/nierynkowych przy klasyfikowaniu szpitali publicznych w rachunkach narodowych. Ustalenie to nie zostało uwzględnione przez dział Eurostatu zajmujący się weryfikacją danych DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych. W tej sytuacji Komisja powinna była zgłosić zastrzeżenie szczegółowe odnoszące się do tego kraju.

<sup>35</sup> Rejestr przedsiębiorstw zawiera informacje na temat populacji aktywnych jednostek statystycznych prowadzących działalność gospodarczą, ich jednostek lokalnych, jednostek prawnych, z których składają się te przedsiębiorstwa, oraz grup przedsiębiorstw. Rejestr przedsiębiorstw powinien być regularnie aktualizowany. Analiza populacji przedsiębiorstw ujętych w rejestrze powinna stanowić punkt wyjścia przy kompilacji danych DNB w ujęciu od strony produkcji.

<sup>36</sup> Zob. pkt 3.27–3.37 ESA 95. Jednostka instytucjonalna jest producentem nierynkowym i może zostać zaklasyfikowana do sektora instytucji rządowych i samorządowych, zwłaszcza jeśli mniej niż 50% kosztów produkcji jest pokrytych przez przychody ze sprzedaży.

- 53.** W ramach kontroli dokumentacji Trybunał ustalił, że środki przeznaczone przez instytucje rządowe i samorządowe na pokrycie strat operacyjnych poniesionych przez te szpitale są księgowane w Austrii jako subwencje do produktów przyznawane na usługi w obszarze opieki zdrowotnej. Stanowią one około 1,5% DNB rocznie<sup>37</sup>. ESA 95<sup>38</sup> nie zezwala jednak na księgowanie płatności za usługi w kontekście ryzyka społecznego lub potrzeb jako subwencji. Eurostat nie przeprowadził szczegółowych kontroli dotyczących tego składnika DNB, aby sprawdzić, czy zaksięgowana transakcja powinna zostać zaklasyfikowana jako świadczenie społeczne w naturze. Taka zmiana klasyfikacji zwiększyłaby szacowaną wartość austriackiego DNB.

**BRAK DOWODÓW NA WERYFIKACJĘ PRZEPROWADZONĄ PRZEZ EUROSTAT I JEJ OGRANICZONY ZAKRES**

- 54.** Jakość dokumentacji dotyczącej kontroli Eurostatu w Belgii, we Włoszech i w Niderlandach uniemożliwiła Trybunałowi dokonanie pełnej oceny przeprowadzonych prac. W przypadku składników wybranych w tych trzech państwach członkowskich Trybunał nie był w stanie ocenić, czy Komisja uwzględniła mechanizmy kontrolne opracowane przez Trybunał.
- 55.** Fakt ten podaje w wątpliwość przestrzeganie przez Eurostat wymogów standardów kontroli wewnętrznej, w myśl których odpowiednia dokumentacja przeprowadzonych prac jest konieczna nie tylko, aby umożliwić właściwy nadzór kierowniczy, ale również aby zapewnić ciągłość działania<sup>39</sup>.
- 56.** Ponadto w przypadku dziesięciu państw skontrolowanych przez Trybunał Eurostat nie uwzględnił następujących kwestii:
- o ocena dostępności i potencjalnego wykorzystania innych źródeł danych w procesie kompilacji;
  - o klasyfikacja jednostek do sektorów instytucjonalnych innych niż instytucje rządowe i samorządowe<sup>40</sup>;
  - o realizacja zaleceń zawartych w „Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych” lub uwzględnienie poglądów przedstawionych przez Komitet ds. Statystyki Walutowej, Finansowej i Bilansu Płatniczego – o ile mają one znaczenie w procesie kompilacji produktu krajowego brutto (PKB) i DNB.

Uwzględnienie tych trzech kwestii przyczyniłoby się do poprawy jakości procedur kompilacji rachunków narodowych i tym samym wpłynęłoby na szacunki dotyczące danych DNB.

<sup>37</sup> Wartość obliczona na podstawie danych opublikowanych przez Eurostat za lata 2004–2007.

<sup>38</sup> Zob. ust. 4.38, zgodnie z którym jako subwencji nie należy traktować: „j) płatności dokonywanych przez instytucje rządowe i samorządowe na rzecz producentów rynkowych, aby w całości lub częściowo zapłacić za towary i usługi, dostarczane bezpośrednio przez tych producentów gospodarstwu domowemu, w kontekście ryzyka społecznego lub potrzeb (patrz ust. 4.84), i do których to produktów gospodarstwa domowe mają prawnie zapewniony dostęp. Płatności te są włączone do spożycia indywidualnego instytucji rządowych i samorządowych, a następnie do świadczeń społecznych w naturze oraz do spożycia indywidualnego skorygowanego gospodarstw domowych”.

<sup>39</sup> W szczególności standardy kontroli wewnętrznej nr 9 „Nadzór kierowniczy” i nr 10 „Ciągłość działania”. Zob. komunikat do Komisji, „Zmiany standardów kontroli wewnętrznej i ram stanowiących ich podstawę – Wzmocnienie skuteczności kontroli”, SEC (2007) 1341 z 16.10.2007.

<sup>40</sup> Zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych, gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych. Instytucje niekomercyjne zostały właściwie uwzględnione w klasyfikacji w Zjednoczonym Królestwie, gdyż Komisja zgłosiła odpowiednie zastrzeżenie szczegółowe.

## NIEWYKRYTE PRZEZ EUROSTAT PROBLEMY DOTYCZĄCE ZGODNOŚCI Z ESA 95 ORAZ JAKOŚCI SZACUNKÓW RACHUNKÓW NARODOWYCH

- 57.** Trybunał przeprowadził kontrole na miejscu w pięciu z dziesięciu wybranych państw członkowskich. W ich trakcie stwierdzono problemy dotyczące zgodności z ESA 95 oraz wiarygodności, porównywalności i kompletności szacunków rachunków narodowych, które nie zostały wykryte przez Eurostat. W **tabeli 1** przedstawiono przegląd głównych ustaleń oraz informacje na temat potencjalnego wpływu niezbędnych korekt (gdy jest on kwantyfikowalny) lub względnej wielkości pozycji obciążonych ryzykiem (gdy wpływ jest niekwantyfikowalny<sup>41</sup>). Informacje te są wynikiem szczegółowej weryfikacji składników DNB przeprowadzonej przez Trybunał i obejmują ocenę na podstawie danych<sup>42</sup> przekazanych przez krajowe urzędy statystyczne, bez dokonywania alternatywnych szacunków statystycznych.
- 58.** W przypadku każdego ustalenia niekwantyfikowalnego część DNB obciążona ryzykiem odpowiada względnemu udziałowi danego składnika w gospodarce. Trybunał ustalił dwa progi istotności: w przypadku ustaleń kwantyfikowalnych – gdy potencjalny wpływ niezbędnych korekt przekracza 0,2% DNB; w przypadku ustaleń niekwantyfikowalnych – gdy względna wielkość składników DNB obciążonych ryzykiem przekracza 0,5% DNB.

<sup>41</sup> Oznacza to, że ich wpływ na DNB nie jest znany.

<sup>42</sup> Dane te odnoszą się zasadniczo do kompilacji DNB za ostatni rok wyjściowy lub referencyjny.

TABELA 1

## POTENCJALNY WPŁYW USTALEŃ TRYBUNAŁU NA JAKOŚĆ DNB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

| Ustalenia                                                                                                                                                                                                   | Dodatkowy opis ustalenia, ocena wpływu na DNB lub część DNB obarczona ryzykiem                                                                                             |                                                                                                                       |                                                                                                                                       |                                                                                                                                               |                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                             | Niemcy                                                                                                                                                                     | Hiszpania                                                                                                             | Francja                                                                                                                               | Włochy                                                                                                                                        | Zjednoczone Królestwo                                                                                                                |
| 1. Nieprawidłowe uwzględnienie rent związanych z wykorzystaniem gruntów w rachunkach narodowych                                                                                                             | Przypadki niepotrącenia ze zużycia pośredniego rent związanych z wykorzystywaniem gruntów                                                                                  | Przypadki niepotrącenia ze zużycia pośredniego i produkcji globalnej rent związanych z wykorzystywaniem gruntów       | Nie dotyczy                                                                                                                           | Przypadki niepotrącenia z produkcji globalnej rent związanych z wykorzystywaniem gruntów (wyłączone z zastrzeżenia zgłoszonego przez Komisję) | Nie dotyczy                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                             | Ustalenie nieistotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,05%)                                                                                                                 | Ustalenie nieistotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,15%)                                                            |                                                                                                                                       | Ustalenie nieistotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,15%)                                                                                    |                                                                                                                                      |
| 2. Korekty w ramach procedury rozdziału okresów sprawozdawczych dotyczące produkcji własnej, drobnych narzędzi i rejestru przedsiębiorstw oparte na nieaktualnych założeniach lub niedokonane korekty pojęć | Korekty w ramach procedury rozdziału okresów sprawozdawczych dotyczące produkcji własnej, drobnych narzędzi i rejestru przedsiębiorstw oparte na nieaktualnych założeniach | Nie dotyczy                                                                                                           | Nie dotyczy                                                                                                                           | Nie dotyczy                                                                                                                                   | Niedokonane korekty pojęć dotyczące drobnych narzędzi, kosztów ochrony środowiska i szkolenia pracowników, podróży służbowych i diet |
|                                                                                                                                                                                                             | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,73%)                                                                                                                    |                                                                                                                       |                                                                                                                                       |                                                                                                                                               | Ustalenie niemierzalne                                                                                                               |
| 3. Niedostateczne uwzględnienie gospodarki nier rejestrowanej lub uchybienia w dotyczących jej szacunkach                                                                                                   | Niewłaściwe uwzględnienie błędów w sprawozdawczości, jednostek niezarejestrowanych i oszustw podatkowych                                                                   | Niewłaściwe uwzględnienie błędów w sprawozdawczości i nadużyć finansowych związanych z podatkiem VAT bez współudziału | Korekty dotyczące kompletności w odniesieniu do jednostek niezarejestrowanych oparte na nieaktualnych założeniach i nieudokumentowane | Uchybienia w szacunkach korekt dotyczących kompletności w zakresie nier rejestrowanego zatrudnienia i błędów w sprawozdawczości               | Nie oceniono (ze względu na istniejące zastrzeżenie szczegółowe zgłoszone przez Komisję w tej sprawie)                               |
|                                                                                                                                                                                                             | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 1,59%)                                                                                                                    | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 6,31%)                                                               | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,74%)                                                                               | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 11,81%)                                                                                      |                                                                                                                                      |
| 4. Nieprawidłowe zaksięgowanie dotacji unijnych w rachunkach narodowych                                                                                                                                     | —                                                                                                                                                                          | Nie oceniono (ze względu na istniejące zastrzeżenie szczegółowe zgłoszone przez Komisję w tej sprawie)                | —                                                                                                                                     | —                                                                                                                                             | —                                                                                                                                    |
|                                                                                                                                                                                                             | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB: +0,11%)                                                                                                                                |                                                                                                                       | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB: +0,09%)                                                                                           | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB: +0,11%)                                                                                                   | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB: +0,11%)                                                                                          |
| 5. Niedostateczna jakość szacunków dotyczących marż dystrybucyjnych                                                                                                                                         | Marże dystrybucyjne na produkty obliczone w inny sposób niż zaleca to Komitet DNB                                                                                          | Nie dotyczy                                                                                                           | Nie oceniono                                                                                                                          | Nie dotyczy                                                                                                                                   | Nie dotyczy                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                             | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB 10,60%)                                                                                                                                 |                                                                                                                       |                                                                                                                                       |                                                                                                                                               |                                                                                                                                      |

Ustalenia niekwantyfikowalne

Ustalenia kwantyfikowalne

Ustalenia niemierzalne



TABELA 1

| Ustalenia                                                                                                                                             | Dodatkowy opis ustalenia, ocena wpływu na DNB lub część DNB obarczona ryzykiem |                                                                                                           |                                                                                            |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                       | Niemcy                                                                         | Hiszpania                                                                                                 | Francja                                                                                    | Włochy                                                               | Zjednoczone Królestwo                                                                                                                                                                                               |
| 6. Niedostateczna jakość szacunków dokonanych w zakresie wynajmu (NACE K rev. 1)                                                                      | Księgowanie leasingu finansowego                                               | Brak szacunków dotyczących produkcji oprogramowania na użytek własny w przypadku producentów nierynkowych | Niedoszacowanie zużycia pośredniego w przypadku usług mieszkaniowych                       | Niedoszacowanie zużycia pośredniego w przypadku usług mieszkaniowych | Nie dotyczy                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                       | Ustalenie nieistotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,29%)                     | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB: +0,01%)                                                               | Ustalenie istotne (wpływ na DNB: -1,18%)                                                   | Ustalenie istotne (wpływ na DNB: -1,50%)                             |                                                                                                                                                                                                                     |
| 7. Niedostateczna jakość szacunków dokonanych w zakresie usług socjalnych i zdrowotnych (NACE N rev. 1)                                               | Nie oceniono                                                                   | Niedostateczna jakość szacunków dotyczących producentów rynkowych innych niż szpitale                     | Uchybienia w szacunkach dotyczących pomocy społecznej                                      | Nie oceniono                                                         | Nie oceniono                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                       |                                                                                | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 1,77%)                                                   | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB: +0,15%)                                                |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                     |
| 8. Klasyfikacja i wycena instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych niezgodna z ESA 95 (wartość dodana brutto lub wydatki) | —                                                                              | —                                                                                                         | —                                                                                          | Nie dotyczy                                                          | Nie oceniono (ze względu na istniejące zastrzeżenia szczegółowe zgłoszone przez Komisję w tej sprawie)                                                                                                              |
|                                                                                                                                                       | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 1,78%)                        | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,87%)                                                   | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 0,73%)                                    |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                     |
| 9. Nieprawidłowe lub niespójne zasady księgowania dochodów, podatków i subwencji                                                                      | Nie oceniono                                                                   | Nie oceniono                                                                                              | Nieprawidłowe księgowanie podatku od zakupu samochodów oraz dochodów samorządów lokalnych; | Nie oceniono                                                         | Niespójne zasady księgowania podatków od produktów i subwencji do produktów z uwagi na uchybienia w procedurze kompilacji danych dotyczących produkcji globalnej w ramach przejścia z cen producenta na ceny bazowe |
|                                                                                                                                                       |                                                                                |                                                                                                           | Ustalenie nieistotne (wpływ na DNB: +0,04%)                                                |                                                                      | Ustalenie istotne (część DNB obarczona ryzykiem: 6,87%)                                                                                                                                                             |
| <b>Łączny wpływ na DNB (ustalenia kwantyfikowalne)</b>                                                                                                | <b>+0,11%</b>                                                                  | <b>+0,01%</b>                                                                                             | <b>-0,90%</b>                                                                              | <b>-1,39%</b>                                                        | <b>+0,11%</b>                                                                                                                                                                                                       |

■ Ustalenia niekwantyfikowalne

■ Ustalenia kwantyfikowalne

■ Ustalenia niemierzalne

Źródło: ETO (na podstawie szczegółowej weryfikacji składników DNB).



## **ZASTRZEŻENIA SZCZEGÓŁOWE ODNOŚNIE DO POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW NIEZGŁOSZONE PRZEZ KOMISJĘ**

**59.** Biorąc pod uwagę wartości referencyjne ustalone przez Trybunał, Komisja powinna była zgłosić zastrzeżenia szczegółowe w następujących kwestiach:

- korekty dokonane w Niemczech na podstawie nieaktualnych założeń (nadal wykorzystywane są informacje sprzed ponad 20 lat). Korekty te stanowiły łącznie 0,73% DNB Niemiec;
- niedostateczne uwzględnienie gospodarki nierejestrowanej<sup>43</sup> w Niemczech i Hiszpanii; uchybienia w szacunkach tego składnika we Francji i we Włoszech;
- niedostateczna jakość szacunków dotyczących marż dystrybucyjnych w Niemczech;
- niedostateczna jakość szacunków dotyczących usług w zakresie wynajmu we Francji<sup>44</sup> i we Włoszech;
- niedostateczna jakość szacunków w zakresie usług socjalnych i zdrowotnych w Hiszpanii (znaczna część tych szacunków opierała się na wynikach ankiety z 2000 r. obejmującej wyłącznie Wspólnotę Madrytu, której reprezentatywność nie została poddana ocenie);
- klasyfikacja i wycena instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych nie w pełni zgodna z ESA 95 w Niemczech, Hiszpanii i Francji (wartość dodana brutto lub wydatki tego sektora stanowią pomiędzy 0,7% a 1,8% DNB tych państw członkowskich);
- niespójne zasady księgowania podatków od produktów i subwencji do produktów w ramach wyceny produkcji globalnej w Zjednoczonym Królestwie.

## **SZACUNKI DOTYCZĄCE GOSPODARKI NIEREJESTROWANEJ NIE W PEŁNI PORÓWNYWALNE MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI**

**60.** Procedury kompilacji danych stosowane przez pięć państw członkowskich skontrolowanych na miejscu w celu oszacowania gospodarki nierejestrowanej nie są ze sobą w pełni porównywalne, gdyż nie zawsze są one zgodne z wytycznymi Komisji dotyczącymi kompletności<sup>45</sup>.

**61.** Zważywszy na znaczne rozmiary gospodarki nierejestrowanej, jak wynika z szacunków krajowych urzędów statystycznych, lepsza jakość tych szacunków miałaby istotny wpływ na DNB. Tego wpływu nie da się jednak skwantyfikować.

<sup>43</sup> Osobom zajmującym się rachunkami narodowymi zależy szczególnie na tym, by pomiar działalności gospodarczej był kompleksowy, a więc uwzględniał zarówno ukryte rodzaje działalności (tj. gospodarkę nierejestrowaną), jak i działalność opisywaną jako nieformalna.

<sup>44</sup> W przypadku gospodarstw domowych szacunkowa wielkość spożycia pośredniego wynosiła 3,3% produkcji globalnej, podczas gdy w innych sektorach instytucjonalnych wskaźnik ten przekraczał 15%. Tak pokaźna różnica świadczy, że przy kompilowaniu tego składnika występują problemy.

<sup>45</sup> Zob. w szczególności decyzja Komisji 94/168/WE z dnia 22 lutego 1994 r. w sprawie środków, które należy przyjąć w celu wykonania dyrektywy Rady 89/130/EWG, Euratom w sprawie harmonizacji obliczania produktu narodowego brutto w cenach rynkowych (Dz.U. L 77 z 19.3.1994, s. 51), decyzja Komisji 98/527/WE, Euratom z dnia 24 lipca 1998 r. w sprawie postępowania w przypadkach nadużyć finansowych w zakresie podatku VAT (rozbieżności między teoretycznymi wpływami z podatku VAT i rzeczywistymi wpływami z podatku VAT) (Dz.U. L 234 z 21.8.1998, s. 39) oraz dokument Komitetu DNB nr 50 z lipca 2005 r. pt. „Eurostat's tabular approach to exhaustiveness guidelines” [Tabelaryczne podejście Eurostatu do kompletności – wytyczne].

#### KOMISJA ZGŁASZAŁA ZASTRZEŻENIA SZCZEGÓŁOWE W SPOSÓB NIE ZAWSZE KONSEKWENTNY

- 62.** Ustalenia w **tabeli 1**, które zaklasyfikowano jako nieistotne, odnoszą się do mniej ważnych kwestii, w odniesieniu do których w opinii Trybunału zgłoszenie zastrzeżeń szczegółowych nie jest konieczne. Mimo to stwierdzono, że w niektórych przypadkach Komisja zgłosiła szczegółowe zastrzeżenie odnośnie do danego państwa członkowskiego, nie sprawdzwszy – w celu zapewnienia równego traktowania – czy taki sam problem dotyczący kompilacji danych nie występował także w innych państwach.
- 63.** Komisja nie powinna była zgłaszać zastrzeżeń w tych kwestiach lub powinna zgłosić je w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich, w których niezbędne są ulepszenia. Poniżej przedstawiono przykłady niespójnego zgłaszania przez Komisję zastrzeżeń szczegółowych odnośnie do poszczególnych krajów (zob. **załącznik IX**):
- w przypadku Hiszpanii zgłoszono zastrzeżenie związane z niewłaściwym uwzględnieniem drobnych narzędzi w rachunkach narodowych. W odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa takiego zastrzeżenia nie zgłoszono, mimo że w kraju tym występują podobne problemy przy księgowaniu tego składnika;
  - w przypadku Hiszpanii zgłoszono zastrzeżenie dotyczące księgowania dotacji unijnych. Podobnego zastrzeżenia nie zgłoszono natomiast w odniesieniu do Niemiec, Francji, Włoch i Zjednoczonego Królestwa, które także nie księgują prawidłowo tych transakcji;
  - w przypadku Włoch<sup>46</sup> zgłoszono zastrzeżenie dotyczące księgowania rent związanych z wykorzystywaniem gruntów. Podobnego zastrzeżenia nie zgłoszono natomiast w odniesieniu do Niemiec i Hiszpanii, które również nie księgują prawidłowo tych dochodów;
  - w przypadku Polski zgłoszono zastrzeżenie ze względu na brak szacunków dotyczących oprogramowania na użytek własny. W odniesieniu do Hiszpanii takiego zastrzeżenia nie zgłoszono, mimo że kraj ten również nie księguje tego rodzaju oprogramowania dla producentów nierynkowych.
- 64.** Do problemów tych nie doszłoby, gdyby Komisja ustaliła kryteria dotyczące zgłaszania szczegółowych zastrzeżeń odnośnie do poszczególnych krajów (zob. pkt 43) i przeprowadziła dostateczne prace na poziomie państw członkowskich, aby uniknąć niespójności.

<sup>46</sup> Zastrzeżenie Komisji nie objęło swym zakresem pomniejszenia produkcji globalnej o renty związane z wykorzystywaniem gruntów.

#### LEPIEJ UKIERUNKOWANE WERYFIKACJE MIAŁYBY WPŁYW NA WZGLĘDNĄ WIELKOŚĆ SKŁADEK WNOSZONYCH PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

- 65.** W *tabeli 1* przedstawiono ocenę Trybunału dotyczącą skutków niezastosowania prawidłowo ESA 95 oraz niedostatecznej jakości 19 wybranych składników DNB w pięciu państwach członkowskich. Problemy w kompilacji szacunków rachunków narodowych nie miały wpływu na ogólną wielkość zasobów własnych opartych na DNB, z których finansowany jest budżet UE<sup>47</sup>, mają one jednak znaczenie przy obliczaniu składek poszczególnych państw członkowskich.
- 66.** Gdyby ESA 95 zastosowano prawidłowo, a szacunki charakteryzowały się odpowiednią jakością, wysokość rocznych składek za lata 2002–2007 państw członkowskich skontrolowanych na miejscu byłaby inna. Ponieważ jednak Komisja nie zgłosiła zastrzeżeń w tych kwestiach, nie może uwzględnić ich wpływu na budżet, dokonując korekty sald DNB. Na podstawie wyników prac Trybunału nie można stwierdzić, ile faktycznie powinny wynosić składki:
- o Potencjalny wpływ ustaleń kwantyfikowalnych na roczne składki wnoszone do budżetu przez państwa członkowskie objęte kontrolami na miejscu wahał się pomiędzy +0,4% a –1,1%. Wartości te obliczono przy założeniu, że składniki DNB w tych pięciu państwach członkowskich oraz szacunki DNB w pozostałych 22 państwach członkowskich nie wymagałyby innych zmian.
  - o Na wysokość składek państw członkowskich wpływ mogą mieć również uchybienia leżące u podstaw ustaleń niekwalifikowalnych. Z definicji nie można jednak wiarygodnie oszacować tego wpływu.
- 67.** Z przeprowadzonego przez Trybunał badania wybranych składników DNB w pięciu państwach członkowskich wynika zatem, że lepiej ukierunkowana weryfikacja mogłaby mieć wpływ na stosunkową wielkość składek państw członkowskich do budżetu.

<sup>47</sup> Zmiany w szacowanym DNB poszczególnych państw członkowskich wpłynęłyby na szacowaną wartość DNB całej Unii Europejskiej. Nie ma to jednak wpływu na ogólne zasoby własne oparte na DNB. Zwiększenie (lub zmniejszenie) szacunków DNB całej Unii Europejskiej zostałoby skompensowane zmniejszeniem (lub zwiększeniem) jednolitej stawki stosowanej w odniesieniu do DNB państw członkowskich w celu sfinansowania budżetu.

## ...EUROSTAT ZAKOŃCZYŁ CYKL WERYFIKACJI Z OPÓŹNIENIEM

- 68.** Eurostat zakończył weryfikację wykazów DNB z końcem stycznia 2012 r. DG ds. Budżetu powiadomiła państwa członkowskie UE-25 o zgłoszeniu zastrzeżeń szczegółowych dotyczących danych DNB za lata 2002–2010<sup>48</sup> i zniosła pozostałe zastrzeżenia ogólne odnoszące się do tych państw za lata 2002–2007.
- 69.** Badanie wykazów DNB państw członkowskich przeprowadzone przez Komisję zaczęło się na początku 2007 r. i dobiegło końca na początku 2012 r. Zdaniem Trybunału trwało ono zbyt długo: pierwszy rok referencyjny, którego dotyczyły dane DNB objęte kontrolą, i moment zakończenia weryfikacji dzieliło dziesięć lat.
- 70.** Wynikało to z przyjęcia przez Komisję kompleksowego podejścia, co wiązało się z dużym nakładem pracy ze strony Eurostatu i krajowych urzędów statystycznych. Kolejnym powodem był fakt, że choć w rozporządzeniu DNB nie przewidziano wyraźnie takiego wymogu, wszystkie sprawozdania z wizytacji mających na celu uzyskanie informacji oraz sprawozdania oceniające były przyjmowane przez Komitet DNB, którego posiedzenia odbywały się jedynie około trzech razy do roku.

## NADMIERNE STOSOWANIE ZASTRZEŻEŃ OGÓLNYCH

- 71.** Aby mieć możliwość modyfikacji danych DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych w trakcie długiego procesu weryfikacji, Komisja zgłosiła zastrzeżenia ogólne obejmujące dane DNB państw członkowskich za lata 2002–2007.
- 72.** Zastrzeżenia te były stosowane na nadmierną skalę, co mogło doprowadzić do obejścia zasady, że proces przekazywania i badania danych DNB musi zakończyć się w ciągu czteroletniego terminu przewidzianego w rozporządzeniu w sprawie zasobów własnych. Zastrzeżenia powinny obejmować jedynie szczegółowe kwestie dotyczące wyceny konkretnych składników DNB.
- 73.** W lipcu 2012 r. dział audytu wewnętrznego<sup>49</sup> DG ds. Budżetu zauważył, że zgłaszanie zastrzeżeń ogólnych na dłuższe okresy po to, aby móc zmodyfikować dane DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych, a następnie zastępowanie ich zastrzeżeniami szczegółowymi umożliwiło dokonywanie korekt danych DNB państw członkowskich za określony rok przez ponad dziesięć lat. Taki stan rzeczy doprowadził do niepewności budżetowej w państwach członkowskich.

<sup>48</sup> Z wyjątkiem zastrzeżenia horyzontalnego dotyczącego usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio (FISIM), które obejmuje wyłącznie 2010 r., oraz zastrzeżeń odnoszących się do państw członkowskich UE-10, które obejmują lata 2004–2010.

<sup>49</sup> Jednostka audytu wewnętrznego.

## ISTOTNE KOREKTY ZBADANE W NIEWYSTARCZAJĄCY SPOSÓB

- 74.** Zanim Eurostat zakończył swoją weryfikację, wszystkie dziesięć wybranych państw członkowskich dokonało istotnych korekt<sup>50</sup> w rachunkach narodowych (zob. **tabela 2**), czego skutkiem był nowy zestaw danych DNB, które należy uwzględniać przy obliczaniu zasobów własnych.

<sup>50</sup> Istotne korekty okresowe lub standardowe dokonywane są na skutek zmian dotyczących źródeł danych lub metod kompilacji DNB, natomiast istotne korekty jednostkowe są wynikiem ważnych zmian w zakresie metodyki dotyczących stosowanych pojęć i definicji lub klasyfikacji, np. wprowadzenie w 2011 r. nowej klasyfikacji statystycznej działalności gospodarczej w UE (NACE rev. 2) w odniesieniu do rachunków narodowych lub zbliżające się wdrożenie zasad rachunkowości ESA 2010. Wprowadzenie istotnych korekt oznacza konieczność obliczenia *ex post* danych DNB za poprzednie lata.

TABELA 2

### ISTOTNE KOREKTY DOKONANE PRZEZ DZIESIĘĆ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W LATACH 2008–2011, OBJĘTE WERYFIKACJĄ TRYBUNAŁU

| Wybrane państwa członkowskie | Wykaz DNB zbadany przez Eurostat w kontekście cyklu weryfikacji poddanego przeglądowi |                                | Istotne korekty okresowe lub standardowe w trakcie procesu weryfikacji |                                            | Przedłożony nowy lub zaktualizowany wykaz DNB |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------|
|                              | Data przedłożenia                                                                     | Rok wyjściowy lub referencyjny | Data dokonania                                                         | Skorygowany rok wyjściowy lub referencyjny | Tak, kiedy / nie / nie dotyczy (nd.)          |
| Belgia                       | maj 2007                                                                              | 2003                           | 2009                                                                   | 2006 <sup>2</sup>                          | nie                                           |
| Niemcy                       | grudzień 2006                                                                         | 2000                           | 2011                                                                   | 2008                                       | nie                                           |
| Hiszpania                    | grudzień 2007                                                                         | 2000                           | 2011                                                                   | 2008                                       | nie                                           |
| Francja                      | lipiec 2007                                                                           | 2000                           | 2011                                                                   | 2005                                       | nie                                           |
| Włochy                       | grudzień 2007                                                                         | 2000                           | 2011                                                                   | 2008                                       | nie                                           |
| Niderlandy                   | grudzień 2006                                                                         | 2001                           | nd. <sup>1</sup>                                                       | nd.                                        | nd.                                           |
| Austria                      | styczeń 2007                                                                          | 2002                           | 2008                                                                   | 2004                                       | tak, luty 2009                                |
|                              |                                                                                       |                                | 2011                                                                   | 2008                                       | nie                                           |
| Polska                       | grudzień 2006                                                                         | 2002                           | nd. <sup>1</sup>                                                       | nd.                                        | nd.                                           |
| Szwecja                      | styczeń 2008                                                                          | 2005                           | 2010                                                                   | 2006                                       | nie                                           |
| Zjednoczone Królestwo        | lipiec 2007                                                                           | 2003                           | 2008                                                                   | 2005                                       | tak, marzec 2011                              |

<sup>1</sup> Z wyjątkiem korekt wynikających z zastosowania NACE rev. 2 w rachunkach narodowych.

<sup>2</sup> Rok referencyjny, kiedy szczegółowe dane z rocznego sprawozdania finansowego zostały udostępnione do wykorzystania w rachunkach narodowych.

Źródło: ETO (na podstawie informacji zawartych w dokumentacji pokontrolnej Eurostatu).

- 75.** Siedem z ośmiu krajowych urzędów statystycznych, które dokonały istotnych korekt okresowych lub standardowych w trakcie procesu weryfikacji, nie opracowało zaktualizowanych wykazów DNB. Z tego względu Eurostat musiał przeprowadzić analizę na podstawie ograniczonych informacji zawartych w sprawozdaniach dotyczących jakości danych DNB.
- 76.** W pięciu<sup>51</sup> z tych państw członkowskich zakres prac Eurostatu był ograniczony, co było spowodowane brakiem czasu pomiędzy dokonaniem istotnych korekt<sup>52</sup> (wrzesień 2011 r.) a zakończeniem procesu weryfikacji (styczeń 2012 r.). W rezultacie nie przeprowadzono kompleksowej oceny nowych źródeł danych i metod, a weryfikacja bezpośrednia nie opierała się na skorygowanym procesie kompilacji wybranych składników DNB.

<sup>51</sup> Niemcy, Hiszpania, Francja, Włochy i Austria.

<sup>52</sup> Z wyłączeniem korekt związanych z wprowadzeniem NACE rev. 2.

<sup>53</sup> Kwestie te dotyczą w szczególności szacunków w odniesieniu do oryginałów przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych, ubezpieczeń, oprogramowania i zużycia kapitału trwałego na drogi, mosty itp.

### **...WERYFIKACJE PROWADZONE PRZEZ EUROSTAT NIE ZOSTAŁY NALEŻYCIU UWZGLĘDNIONE W SPRAWOZDAWCZOŚCI**

- 77.** Jasna i przejrzysta sprawozdawczość z weryfikacji danych DNB ma duże znaczenie. Umożliwia ona zainteresowanym podmiotom zrozumienie dokonanej przez Komisję oceny DNB państw członkowskich oraz podjęcie odpowiednich działań w razie konieczności. W związku z tym Trybunał przeanalizował sprawozdania Eurostatu z oceny danych DNB wybranych państw członkowskich (zob. pkt 79–82), jak również wydawane co roku opinie Komitetu DNB za lata 2002–2011 (zob. pkt 83–87) oraz roczne sprawozdania z działalności Eurostatu i DG ds. Budżetu za lata 2002–2011 (zob. pkt 88–92).
- 78.** Komisja nie dysponuje rozbudowanymi wytycznymi wewnętrznymi w zakresie sprawozdawczości z weryfikacji danych DNB i zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB. Z tego względu jakość sprawozdawczości Komisji oceniono pod kątem standardów kompletności, przejrzystości i spójności określonych przez Trybunał.

### **SPRAWOZDANIA EUROSTATU Z OCENY DANYCH DNB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH NIE ZAWSZE BYŁY KOMPLETNE, PRZEJRZYSTE I SPÓJNE**

- 79.** Eurostat sporządził sprawozdania z oceny danych DNB państw członkowskich z uwzględnieniem kwestii wymagających poprawy odnoszących się do poszczególnych krajów, które mogą mieć wpływ na DNB, oraz kwestii horyzontalnych. Trybunał stwierdził, że przy ustalaniu tych kwestii<sup>53</sup> Eurostat nie posługiwał się żadnymi kryteriami.

**80.** Sprawozdania te zostały przedłożone Komitetowi DNB w lipcu i październiku 2011 r. w formie wstępnych wersji „roboczych”. Dzięki temu krajowe urzędy statystyczne miały możliwość odniesienia się do pewnych kwestii przed zgłoszeniem zastrzeżeń, a Eurostat mógł wprowadzić pewne zmiany w duchu zasady równego traktowania. Nie sporządzono jednak ostatecznych wersji sprawozdań z oceny danych DNB państw członkowskich.

**81.** W grudniu 2011 r. Eurostat wydał dokument<sup>54</sup> zawierający wszystkie punkty wymagające działania, które uznano za niewystarczająco istotne, by uwzględnić je w sprawozdaniach z oceny jako kwestie odnoszące się do poszczególnych krajów wymagające ulepszenia. W dokumencie tym przedstawiono jednak kwestie, które mogłyby mieć wpływ na DNB lub które są podobne do zastrzeżeń szczegółowych zgłoszonych przez Komisję w odniesieniu do innych państw członkowskich, np.:

- o rejestr przedsiębiorstw w Niemczech (zob. **tabela 1**, pkt 2),
- o korekta zużycia pośredniego z uwagi na nadużycia finansowe w sektorze hotelarskim i restauracyjnym w Niderlandach,
- o uwzględnienie drobnych narzędzi w rachunkach narodowych w Niderlandach, Szwecji i Zjednoczonym Królestwie,
- o szacunki dotyczące nadużyć finansowych związanych z podatkiem VAT bez współudziału w Polsce.

**82.** Trybunał ma następujące uwagi ogólne w odniesieniu do treści sprawozdań Eurostatu z oceny dziesięciu wybranych państw członkowskich:

- o prezentacja celów i zakresu weryfikacji oraz wyników prac przeprowadzonych przez Eurostat jest niekompletna;
- o informacje na temat potencjalnego wpływu kwestii wymagających poprawy odnoszących się do poszczególnych krajów lub kwestii horyzontalnych oraz na temat możliwości, że Komisja zgłosi szczegółowe zastrzeżenia ich dotyczące<sup>55</sup>, są niejasne;
- o wobec braku kryteriów istotności nie jest jasne, czy ustalenia Eurostatu przedstawione w sprawozdaniach stanowią zastrzeżenia mające wpływ na ocenę<sup>56</sup> i czy ogólny wniosek sformułowany przez Eurostat należy uznać za pozytywny czy negatywny.

<sup>54</sup> Dokument Komitetu DNB nr 222 pt. „Other issues (deriving mainly from action points B, C and D) for 25 Member States” [Inne kwestie (wynikające głównie z punktów B, C i D wymagających działania) odnoszące się do 25 państw członkowskich].

<sup>55</sup> W przypadku gdy nie zostały uwzględnione przed końcem 2011 r.

<sup>56</sup> W sprawozdaniach oceniających Eurostatu można przeczytać, że kompilacja składników DNB „mogłaby” lub „może” zostać ulepszona, bądź że istnieją obszary wymagające poprawy. Nie jest jednak jasne, czy fakt, że kwestie te nie zostały uwzględnione, ma wpływ na ogólną ocenę.

**OPINIE WYDAWANE CO ROKU PRZEZ KOMITET DNB SĄ NIEZGODNE Z PRZEPISAMI I MAJĄ NISKĄ WARTOŚĆ INFORMACYJNĄ**

- 83.** Komitet DNB przyjął stanowiska o niemożności wydania opinii odnoszące się do Grecji za 2006 r.<sup>57</sup> oraz państw członkowskich UE-10 za lata 2006–2011<sup>58</sup>, dotyczące tego, czy dane DNB przekazane przez te państwa były odpowiednie na potrzeby obliczenia zasobów własnych.
- 84.** W przypadku Grecji Komisja zastosowała się do art. 10 ust. 7 rozporządzenia w sprawie zasobów własnych<sup>59</sup>. Na potrzeby obliczenia zasobów własnych wykorzystwała ona dane DNB z poprzedniego kwestionariusza DNB (za 2005 r.) i nie dokonała żadnych korekt sald w odniesieniu do roku budżetowego 2006.
- 85.** Do tego przepisu nie zastosowano się w przypadku państw członkowskich UE-10. Komisja obliczyła wysokość sald zasobów własnych opartych na DNB w latach budżetowych 2006–2011 i dokonała odpowiednich korekt, mimo że Komitet DNB nie wydał wyraźnej opinii w tej sprawie (zob. pkt 16).
- 86.** W odniesieniu do treści wszystkich opinii wydanych przez Komitet DNB w skontrolowanym okresie Trybunał stwierdził, że:
- o dobrą praktyką jest przywołanie podstawy prawnej, czego się jednak nie robi;
  - o prezentacja celów i podstawy, zgodnie z którą dokonano oceny<sup>60</sup>, jest niekompletna;
  - o nie jest jasne, czy ze względu na zastrzeżenia (ogólne) wspomniane w opiniach dotyczących państwach członkowskich UE-15 ogólny wniosek Komitetu DNB należy uznać za pozytywny czy negatywny.
- 87.** Zważywszy na wykryte przez Trybunał uchybienia w strategii / podejściu przyjętym przez Komisję w ramach weryfikacji (zob. pkt 26–36) i w procesie weryfikacji (zob. pkt 37–67), wyniki prac Eurostatu stanowią niewystarczającą podstawę do wydania opinii przez Komitet DNB. W opiniach tych należało zamieścić informację, że mają one ograniczony zakres, ponieważ w weryfikacji przeprowadzonej przez Eurostat nie zastosowano właściwie zasady optymalizacji kosztów i korzyści.

<sup>57</sup> Zob. pkt 4.26 sprawozdania rocznego Trybunału za 2006 r.

<sup>58</sup> Ponieważ prowadzona przez Komisję weryfikacja wykazów DNB nie została jeszcze ukończona.

<sup>59</sup> Przepis ten stanowi, że wszelkie zmiany DNB z poprzednich lat budżetowych zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia DNB, z zastrzeżeniem jego art. 5, stanowią przyczynę w odniesieniu do każdego zainteresowanego państwa członkowskiego dostosowania składki na rzecz zasobów własnych opartych na DNB. Art. 5 rozporządzenia DNB przewiduje wymóg wydawania co roku przez Komitet DNB opinii w sprawie stosowności danych DNB państw członkowskich na potrzeby obliczenia zasobów własnych.

<sup>60</sup> Zakres weryfikacji i wyniki prac przeprowadzonych przez Eurostat.



#### ROCZNE SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI DG DS. BUDŻETU ZAWIERAŁY JEDYNIĘ CZĘŚCIOWĄ OCENĘ

- 88.** DG ds. Budżetu przedstawiła niewiele informacji na temat zarządzania, ryzyka i środowiska kontroli w odniesieniu do zasobów własnych opartych na DNB<sup>61</sup>, jak również na temat przesłanek, zgodnie z którymi sformułowano ogólny wniosek dotyczący systemów zarządzania i kontroli<sup>62</sup>. Mimo postępów w minionych latach roczne sprawozdania z działalności DG ds. Budżetu do 2011 r. zawierały jedynie częściową ocenę zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB.
- 89.** Do 2011 r. poświadczenia wiarygodności wydawane przez DG ds. Budżetu nie były poparte wystarczającymi dowodami dotyczącymi legalności i prawidłowości oraz należytego zarządzania finansami. Odnosiły się one jedynie do prawidłowości obliczenia zasobów własnych opartych na DNB, nie zaś do jakości danych leżących u podstaw tych obliczeń.
- 90.** Ze względu na specyfikę zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB<sup>63</sup> DG ds. Budżetu w swoich rocznych sprawozdaniach z działalności powinna była należycie przedstawić podstawę wydawanego przez siebie poświadczenia wiarygodności.

<sup>61</sup> W szczególności na temat tego, jak obliczane są roczne składki i korekty (saldo za poprzednie lata), jak wygląda podział obowiązków pomiędzy DG ds. Budżetu i Eurostatem, jaką rolę odgrywa Komitet DNB i jaki jest zakres i cele prac weryfikacyjnych prowadzonych przez DG ds. Budżetu i Eurostat.

<sup>62</sup> W tym kluczowych wskaźników dotyczących legalności i prawidłowości oraz należytego zarządzania finansami w odniesieniu do weryfikacji zasobów własnych opartych na DNB.

<sup>63</sup> Unijne zasady ich obliczania, złożoność procesu kompilacji rachunków narodowych oraz podział obowiązków pomiędzy dwie służby Komisji (zob. pkt 2–11).

#### ROCZNE SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI EUROSTATU ZAWIERAŁY JEDYNIĘ CZĘŚCIOWĄ OCENĘ

- 91.** Mimo postępów w minionych latach roczne sprawozdania z działalności Eurostatu zawierały jedynie częściową ocenę weryfikacji danych DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych. Eurostat ujawnił ograniczone informacje na temat celów, zakresu i wyników weryfikacji danych DNB.
- 92.** Poświadczenia Eurostatu odnoszące się do zasady należytego zarządzania finansami nie były poparte wystarczającymi dowodami potwierdzającymi skuteczne wykorzystanie zasobów w ramach weryfikacji danych DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych.

## WNIOSKI I ZALECENIA

- 93.** Trybunał stwierdza, że weryfikacja danych DNB przeprowadzana przez Komisję nie była wystarczająco usystematyzowana i ukierunkowana. Poniższe wnioski i zalecenia są wynikiem zastosowania przez Trybunał najlepszych praktyk w zakresie weryfikacji, ustalonych na potrzeby niniejszej kontroli. Praktyki te składają się łącznie na bardziej usystematyzowane i sformalizowane podejście niż stosowane obecnie przez Eurostat i gwarantują lepsze wykorzystanie zasobów. Ponieważ liczbę składników, które mają zostać poddane szczegółowej weryfikacji, można wyznaczyć w zależności od dostępnych zasobów, nie ma potrzeby angażowania większej liczby pracowników Eurostatu w celu weryfikacji danych DNB.
- 94.** Trybunał ustalił, że Komisja zakończyła z opóźnieniem weryfikację danych DNB wykorzystywanych na potrzeby obliczenia zasobów własnych za lata 2002–2007 i nie przeanalizowała w wystarczającym stopniu istotnych korekt dokonanych przez państwa członkowskie w latach 2008–2011. Stwierdzono nadmierne stosowanie zastrzeżeń ogólnych (zob. pkt 68–76).
- 95.** Eurostat nie zaplanował swoich działań weryfikacyjnych ani nie ustalił ich priorytetów w odpowiedni sposób: przy wyborze obszarów, które miały zostać zweryfikowane, zabrakło odpowiedniej oceny ryzyka, z jakim wiąże się proces kompilacji rachunków narodowych państw członkowskich (zob. pkt 24–36).
- 96.** W trakcie weryfikacji przeprowadzanych w państwach członkowskich Eurostat nie zastosował spójnego podejścia i nie przeprowadził wystarczających prac na tym poziomie. Kontrola Trybunału wykazała, że bardziej usystematyzowane i lepiej ukierunkowane podejście przyczyniłoby się do większej skuteczności weryfikacji dokonywanych przez Komisję (zob. pkt 37–67).
- 97.** Weryfikacje prowadzone przez Eurostat nie zostały należycie uwzględnione w sprawozdawczości (zob. pkt 77–92).

## STRATEGIA / PODEJŚCIE PRZYJĘTE W RAMACH WERYFIKACJI

### ZAŁECENIE 1 ZAPLANOWANIE PRAC I USTALENIE ICH PRIORYTETÓW W SPOSÓB USYSTEMATYZOWANY I SFORMALIZOWANY

Komisja powinna przeprowadzić usystematyzowaną i sformalizowaną analizę z uwzględnieniem kosztów i korzyści, która umożliwi jej zaplanowanie weryfikacji i wyznaczenie priorytetowych obszarów lub (pod)procesów kompilacji danych (zob. pkt 33). Analiza ta powinna uwzględniać ryzyko towarzyszące kompilacji rachunków narodowych państw członkowskich (zob. pkt 32) oraz względny udział poszczególnych składników DNB w gospodarce ogółem

Taka ocena ryzyka powinna opierać się na wszelkich dostępnych informacjach jakościowych i ilościowych ze wszystkich działów Eurostatu i skupiać się na procedurach kompilacji danych przedstawionych przez państwa członkowskie w wykazach DNB i najnowszych sprawozdaniach dotyczących jakości danych DNB (zob. *załącznik VII* i *załącznik VIII*).

### ZAŁECENIE 2 SKRÓCENIE CYKLU WERYFIKACJI I OGRANICZENIE STOSOWANIA ZASTRZEŻEŃ OGÓLNYCH

Komisja powinna skrócić cykl weryfikacji, aby ograniczyć stosowanie zastrzeżeń ogólnych (zob. pkt 68–70 i 72).

Zastrzeżenia takie powinno się stosować wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, gdy istnieje znaczące ryzyko narażenia na szkodę interesów finansowych UE, np. gdy państwo członkowskie dokonuje istotnych korekt w trakcie cyklu weryfikacji lub w nieregularnych odstępach czasu (zob. pkt 71–73).

### ZAŁECENIE 3 ULEPSZENIE SPRAWOZDAWCZOŚCI WZGLĘDEM KOMITETU DNB

Eurostat powinien wyraźnie i niezwłocznie zgłaszać Komitetowi DNB przypadki, w których uznaje się, że zastosowanie ma zasada optymalizacji kosztów i korzyści (zob. pkt 28).

## PROCES WERYFIKACJI

### ZAŁECENIE 4 DOKONYWANIE BARDZIEJ UKIERUNKOWANYCH WERYFIKACJI

Weryfikacje prowadzone przez Komisję powinny obejmować usystematyzowaną i sformalizowaną jakościową ocenę ryzyka towarzyszącego procedurom kompilacji danych, opisanym w wykazach DNB, a także szczegółową weryfikację istotnych składników DNB obarczonych ryzykiem. Wybór składników DNB, które mają zostać poddane szczegółowej weryfikacji, powinien odbywać się zgodnie z analizą kosztów i korzyści opisaną w **załeceniu 1**. Zakres i cele weryfikacji szczegółowej powinny być szersze niż w przypadku weryfikacji bezpośredniej przeprowadzonej przez Eurostat w ramach ostatniego cyklu weryfikacji (zob. pkt 22 akapit drugi oraz pkt 33–36).

<sup>64</sup> Zob. przypis 45.

### ZAŁECENIE 5 ZWRÓCENIE SZCZEGÓLNEJ UWAGI NA WERYFIKACJĘ DNB POD KĄTEM KOMPLETNOŚCI

W ramach weryfikacji Komisja powinna zwrócić szczególną uwagę na kompletność DNB państw członkowskich oraz na wykorzystanie porównywalnych procedur szacowania, tak aby uwzględnić gospodarkę nierejestrowaną w rachunkach narodowych (zob. pkt 60 i 61). Eurostat powinien sprawdzać, czy wszystkie państwa członkowskie stosują się do wytycznych Komisji<sup>64</sup>, i podejmować odpowiednie działania w celu zapewnienia porównywalnego podejścia do tej kwestii przez państwa członkowskie.

### ZAŁECENIE 6 ZAPEWNIENIE PEŁNEJ DOKUMENTACJI Z KONTROLI

Komisja powinna dokumentować swoje działania, w tym wszelkie informacje na temat weryfikacji przeprowadzonych przez Eurostat na podstawie kontroli dokumentacji lub wizyt w krajowych urzędach statystycznych (zob. pkt 39, 54 i 55).

Dzięki dokumentacji pokontrolnej Eurostatu kierownictwo powinno mieć możliwość jednoznacznego zidentyfikowania wyników badań wybranych składników DNB, zgodnie ze standardami kontroli wewnętrznej.

#### **ZALECENIE 7** **OBJĘCIE ZASTRZEŻENIAMI SZCZEGÓŁOWYMI WYŁĄCZNIE ISTOTNYCH** **USTALEŃ**

Na potrzeby zgłaszania zastrzeżeń szczegółowych Eurostat powinien w miarę możliwości oszacować potencjalny wpływ punktów wymagających działania (w przypadku ustaleń kwantyfikowalnych) lub wynikającą z nich kwotę obciążoną ryzykiem (w przypadku ustaleń niekwantyfikowalnych) i ustalić przejrzyste kryteria istotności. Kryteria te powinny mieć charakter jakościowy lub ilościowy (zob. pkt 43 i 58). Co do zasady zastrzeżenia dotyczące poszczególnych składników DNB należy zgłaszać w odniesieniu do punktów wymagających działania, którymi krajowe urzędy statystyczne nie zajęły się w wyznaczonych terminach i których wpływ może być istotny..

#### **ZALECENIE 8** **ULEPSZENIE KOORDYNACJI POMIĘDZY DZIAŁAMI EUROSTATU**

Eurostat powinien ulepszyć koordynację pomiędzy działem odpowiedzialnym za weryfikację DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych a innymi działami, zajmującymi się zwłaszcza rachunkami narodowymi (zob. pkt 49–53).

W sytuacji gdy potencjalne działania podejmowane przez inne działy Eurostatu mogą mieć wpływ na kompilację PKB lub DNB, należy skonsultować to z Komitetem DNB, a ostateczna decyzja w sprawie tych działań powinna zapaść na odpowiednim szczeblu hierarchii w Eurostacie.

## SPRAWOZDAWCZOŚĆ

### ZALECENIE 9 ULEPSZENIE SPRAWOZDAWCZOŚCI

Eurostat powinien ulepszyć swoje sprawozdania oceniające, tak aby zawierały one kompletną, przejrzystą i spójną ocenę danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie (zob. pkt 79–82).

Wydawane co roku opinie Komitetu DNB powinny zawierać jednoznaczną ocenę, czy dane DNB przekazane przez państwa członkowskie są odpowiednie na potrzeby obliczenia zasobów własnych, a ich treść powinna być zgodna z wymogami rozporządzenia DNB. Opinie te powinny być ponadto właściwie wykorzystywane w procedurze budżetowej, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zasobów własnych (zob. pkt 83–87).

Roczne sprawozdania z działalności DG ds. Budżetu i Eurostatu powinny przedstawiać prawdziwy i rzetelny obraz weryfikacji danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie i zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB (zob. pkt 88–92).

Komisja powinna zobowiązać Eurostat do regularnego przedstawiania sprawozdań na temat wyników weryfikacji danych DNB, co pozwoli DG ds. Budżetu uzyskać konieczną pewność w kontekście rocznych sprawozdań z działalności..

- 98.** Trybunał wzywa Komisję do rozważenia tych zaleceń w świetle nadchodzącej rewizji rozporządzenia DNB.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Trybunał Obrachunkowy w Luksemburgu na posiedzeniu w dniu 26 września 2013 r.

*W imieniu Trybunału Obrachunkowego*



Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA  
Prezes

## ZASOBY WŁASNE OPARTE NA DNB ZA LATA 2002, 2007 I 2010 W PODZIALE NA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

| Państwo członkowskie                                                                            | 2002            |               | 2007             |               | 2010             |               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------|------------------|---------------|------------------|---------------|
|                                                                                                 | mln euro        | %             | mln euro         | %             | mln euro         | %             |
| <b>Dziesięć krajów wnoszących największe składki, wybranych na potrzeby niniejszej kontroli</b> |                 |               |                  |               |                  |               |
| Niemcy (DE)                                                                                     | 10 504,5        | 22,86         | 14 653,8         | 19,83         | 18 703,8         | 20,54         |
| Francja (FR)                                                                                    | 7 684,7         | 16,72         | 11 215,7         | 15,17         | 14 762,0         | 16,21         |
| Zjednoczone Królestwo (UK)                                                                      | 8 480,5         | 18,46         | 12 551,2         | 16,98         | 12 963,4         | 14,24         |
| Włochy (IT)                                                                                     | 6 390,4         | 13,91         | 9 143,7          | 12,37         | 11 386,6         | 12,51         |
| Hiszpania (ES)                                                                                  | 3 430,7         | 7,47          | 6 073,4          | 8,22          | 7 611,3          | 8,36          |
| Niderlandy (NL)                                                                                 | 2 264,9         | 4,93          | 3 400,6          | 4,60          | 4 219,2          | 4,63          |
| Belgia (BE)                                                                                     | 1 335,7         | 2,91          | 1 985,8          | 2,69          | 2 662,4          | 2,92          |
| Szwecja (SE)                                                                                    | 1 220,7         | 2,66          | 1 948,9          | 2,64          | 2 771,6          | 3,04          |
| Polska (PL)                                                                                     | 0,0             | 0,00          | 1 745,6          | 2,36          | 2 630,9          | 2,89          |
| Austria (AT)                                                                                    | 1 070,0         | 2,33          | 1 564,9          | 2,12          | 2 131,7          | 2,34          |
| <b>Ogółem</b>                                                                                   | <b>42 382,1</b> | <b>92,25</b>  | <b>64 283,6</b>  | <b>86,98</b>  | <b>79 842,9</b>  | <b>87,68</b>  |
| <b>Inne państwa członkowskie</b>                                                                |                 |               |                  |               |                  |               |
| Dania (DK)                                                                                      | 893,1           | 1,94          | 1 393,5          | 1,89          | 1 705,7          | 1,87          |
| Grecja (EL)                                                                                     | 704,8           | 1,53          | 1 946,6          | 2,63          | 1 616,9          | 1,78          |
| Portugalia (PT)                                                                                 | 635,9           | 1,38          | 940,1            | 1,27          | 1 344,0          | 1,48          |
| Finlandia (FI)                                                                                  | 693,5           | 1,51          | 1 087,7          | 1,47          | 1 256,0          | 1,38          |
| Republika Czeska (CZ)                                                                           | 0,0             | 0,00          | 703,8            | 0,95          | 1 051,4          | 1,15          |
| Irlandia (IE)                                                                                   | 537,5           | 1,17          | 972,2            | 1,32          | 950,1            | 1,04          |
| Rumunia (RO)                                                                                    | 0,0             | 0,00          | 681,7            | 0,92          | 859,6            | 0,95          |
| Węgry (HU)                                                                                      | 0,0             | 0,00          | 546,7            | 0,74          | 702,2            | 0,77          |
| Słowacja (SK)                                                                                   | 0,0             | 0,00          | 302,5            | 0,41          | 450,1            | 0,49          |
| Słowenia (SI)                                                                                   | 0,0             | 0,00          | 198,3            | 0,27          | 250,9            | 0,28          |
| Bułgaria (BG)                                                                                   | 0,0             | 0,00          | 163,0            | 0,22          | 247,2            | 0,27          |
| Luksemburg (LU)                                                                                 | 100,7           | 0,22          | 202,2            | 0,27          | 196,6            | 0,22          |
| Litwa (LT)                                                                                      | 0,0             | 0,00          | 158,3            | 0,21          | 186,4            | 0,20          |
| Łotwa (LV)                                                                                      | 0,0             | 0,00          | 118,0            | 0,16          | 133,9            | 0,15          |
| Cypr (CY)                                                                                       | 0,0             | 0,00          | 88,2             | 0,12          | 124,3            | 0,14          |
| Estonia (EE)                                                                                    | 0,0             | 0,00          | 95,8             | 0,13          | 98,9             | 0,11          |
| Malta (MT)                                                                                      | 0,0             | 0,00          | 32,5             | 0,04          | 40,4             | 0,04          |
| <b>Ogółem</b>                                                                                   | <b>3 565,5</b>  | <b>7,75</b>   | <b>9 631,1</b>   | <b>13,02</b>  | <b>11 214,6</b>  | <b>12,32</b>  |
| <b>Zasoby własne oparte na DNB ogółem (DNB ZW)</b>                                              | <b>45 947,6</b> | <b>100,00</b> | <b>73 914,7</b>  | <b>100,00</b> | <b>91 057,5</b>  | <b>100,00</b> |
| <b>Łączne dochody (w mln euro)</b>                                                              | <b>95 434,4</b> |               | <b>117 563,0</b> |               | <b>127 795,0</b> |               |
| <b>DNB ZW ogółem / Łączne dochody (%)</b>                                                       | <b>48,15</b>    |               | <b>62,87</b>     |               | <b>71,25</b>     |               |

Źródło: ETO (na podstawie sprawozdań finansowych Komisji, rozdziały 14 „DNB” i 32 „Salda DNB” budżetu UE).

## OBLICZANIE ZASOBÓW WŁASNYCH OPARTYCH NA DNB

### OBLICZANIE ZASOBÓW WŁASNYCH OPARTYCH NA DNB, Z KTÓRYCH FINANSOWANY JEST BUDŻET

1. Wielkość zasobów własnych opartych na DNB obliczana jest poprzez zastosowanie jednolitej stawki w stosunku do DNB państw członkowskich. Stawka ta jest obliczana jako procent sumy prognozowanego rocznego DNB w taki sposób, aby w całości pokryć tę część budżetu, która nie jest finansowana z TZW, zasobów własnych opartych na VAT ani z innych dochodów<sup>1</sup>. W związku z tym te inne źródła dochodów mają wpływ na wielkość zasobów własnych opartych na DNB.
2. Salda i dostosowania sald DNB odnoszące się do roku  $n$  oblicza się w roku  $n+1$  przez porównanie prognoz z faktycznymi danymi DNB<sup>2</sup>, a w kolejnych latach ( $n+2$ ,  $n+3$ ,  $n+4$  itd.) – z wykorzystaniem bardziej aktualnych faktycznych danych w sposób przedstawiony poniżej.
3. Przepisy UE dotyczące obliczania zasobów własnych przewidują możliwość modyfikacji danych DNB za dany rok budżetowy do 30 września roku  $n+4$ . Ten czteroletni okres może zostać wydłużony w sytuacji, gdy Komisja lub państwa członkowskie uznają, że należy poprawić jakość danych wykorzystywanych w kompilacji DNB za dany rok budżetowy<sup>3</sup>.
4. Procedura zgłaszania zastrzeżeń przez Komisję służy jako instrument powiadamiania państw członkowskich o kwestiach wymagających poprawy. Zastrzeżenie ogólne obejmuje kompilację wszystkich składników DNB danego państwa członkowskiego, natomiast zastrzeżenie szczegółowe dotyczy szacowanej wielkości konkretnych składników DNB. W momencie gdy Komisja zniesie zastrzeżenia, przy obliczaniu zasobów własnych nie można uwzględnić żadnych dodatkowych zmian dotyczących danych leżących u ich podstaw.

<sup>1</sup> Zob. art. 5 rozporządzenia w sprawie zasobów własnych.

<sup>2</sup> Zob. art. 10 ust. 6 rozporządzenia w sprawie zasobów własnych.

<sup>3</sup> Zob. art. 10 ust. 7 rozporządzenia w sprawie zasobów własnych.



## WYKORZYSTANIE DANYCH DNB PRZY OBLICZANIU INNYCH ELEMENTÓW ZASOBÓW WŁASNYCH

5. Dane DNB odgrywają kluczową rolę w całym systemie zasobów własnych. Wykorzystywane są one w celu określenia ograniczonej do 50% DNB wysokości baz opodatkowania VAT na potrzeby obliczenia zasobów własnych opartych na VAT<sup>4</sup>, w celu rozłożenia pomiędzy pozostałe państwa członkowskie kosztów korekty przyznanej Zjednoczonemu Królestwu z uwagi na nierównowagę budżetową<sup>5</sup> oraz kwoty obniżki brutto przyznanej Niemczech i Szwecji w odniesieniu do ich rocznych składek opartych na DNB<sup>6</sup>, jak również w celu określenia maksymalnej całkowitej rocznej kwoty środków przyznanych na zobowiązania i płatności, która ma zostać zapisana w budżecie (tzw. pułapy)<sup>7</sup>.

## DANE DOTYCZĄCE DNB ZA DANY ROK WYKORZYSTYWANE NA POTRZEBY OBLICZENIA ZASOBÓW WŁASNYCH

6. Kompilacją danych DNB za dany rok<sup>8</sup> zajmują się krajowe urzędy statystyczne w państwach członkowskich. Do 22 września każdego roku urzędy te muszą przedstawić Komisji (Eurostatowi) dane dotyczące DNB, PKB i ich składników za poprzedni rok, jak również informacje na temat zmian dokonanych w danych za lata wcześniejsze. Państwa członkowskie przekazują te dane za pośrednictwem „kwestionariusza DNB”.
7. Wraz z tymi danymi krajowe urzędy statystyczne państw członkowskich są zobowiązane przekazać sprawozdanie przedstawiające, w jaki sposób osiągnięto wielkości zagregowane, i zawierające opis wszelkich istotnych zmian w procedurach („metodach”) i wykorzystanych podstawowych statystykach („źródłach danych”) oraz wyjaśnienie zmian dokonanych w stosunku do wcześniejszych szacunków DNB („sprawozdanie dotyczące jakości danych DNB”)<sup>9</sup>.

<sup>4</sup> Zob. art. 2 ust. 1 lit. b) decyzji w sprawie zasobów własnych.

<sup>5</sup> Tzw. rabat brytyjski. Zob. art. 5 decyzji w sprawie zasobów własnych.

<sup>6</sup> Zob. art. 2 ust. 5 decyzji w sprawie zasobów własnych.

<sup>7</sup> Zob. art. 3 decyzji w sprawie zasobów własnych.

<sup>8</sup> Dane DNB sporządza się na podstawie statystyk i innych szacunków. Różnią się one od prognoz wykorzystywanych w systemie zasobów własnych w kontekście procedury zatwierdzania budżetu rocznego.

<sup>9</sup> Zob. art. 2 rozporządzenia DNB.

8. Aby przedstawić bardziej szczegółowo, jak kompiluje się dane DNB, krajowe urzędy statystyczne powinny dostarczyć Eurostatowi wykaz procedur i podstawowych statystyk („wykaz DNB”) wykorzystywanych do szacowania różnych składników DNB<sup>10</sup>.
9. Jak wynika z wytycznych przyjętych przez Komitet DNB w lipcu 2005 r., państwa członkowskie powinny sporządzić w pełni zaktualizowany wykaz DNB najpóźniej w ciągu roku od dokonania wszelkich istotnych korekt<sup>11</sup>. Jeśli państwo członkowskie nie ma polityki korygowania danych obejmującej istotne korekty, wykaz DNB powinien być aktualizowany co najmniej raz na pięć lat.
10. W lipcu 2012 r. wytyczne te zostały znowelizowane i obecnie zawierają wymóg przedstawienia przez państwa członkowskie zaktualizowanego wykazu DNB jedynie na wniosek Komitetu DNB, w sytuacji gdy istotnych korekt dokonano w trakcie cyklu weryfikacji prowadzonych przez Eurostat.

---

<sup>10</sup> Zob. art. 3 rozporządzenia DNB.

<sup>11</sup> Istotne korekty okresowe lub standardowe dokonywane są na skutek zmian dotyczących źródeł danych lub metod kompilacji DNB, natomiast istotne korekty jednostkowe są wynikiem ważnych zmian w zakresie metodyki dotyczących stosowanych pojęć i definicji lub klasyfikacji. Zob. również przypis 50 do sprawozdania i *glosariusz*.

## WERYFIKACJA WYKAZÓW DNB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH PRZEPROWADZANA PRZEZ KOMISJĘ

### ZGŁASZANIE ZASTRZEŻEŃ OGÓLNYCH

1. Ponieważ dane DNB można wykorzystać na potrzeby obliczenia zasobów własnych tylko przez cztery lata, a dokonywana przez Eurostat analiza wykazów DNB państw członkowskich może zająć dłużej (co miało miejsce np. w przypadku danych DNB za 2002 r. i lata kolejne), Komisja (DG ds. Budżetu) zgłasza zastrzeżenia ogólne obejmujące kompilację wszystkich składników DNB danego państwa członkowskiego.

### KONTROLE DOKUMENTACJI NA PODSTAWIE KWESTIONARIUSZA OCENY WYKAZÓW DNB

2. Eurostat dokonuje przeglądu wykazów DNB<sup>1</sup>, aby zapewnić „systematyczne, spójne i rzetelne” podejście do oceny jakości danych DNB przekazanych przez państwa członkowskie. Wyniki prac Eurostatu są dokumentowane z wykorzystaniem kwestionariusza oceny wykazów DNB, który obejmuje 265 szczegółowych pytań dotyczących kompilacji całości rachunków narodowych.

### WIZYTACJE MAJĄCE NA CELU UZYSKANIE INFORMACJI<sup>2</sup>

3. Biorąc pod uwagę wyniki kontroli dokumentacji na podstawie kwestionariusza oceny wykazów DNB, Eurostat przygotowuje pytania wymagające wyjaśnienia w trakcie wizytacji w krajowym urzędzie statystycznym. Celem wizytacji jest w szczególności uzyskanie informacji niezbędnych, aby wykryć wszelkie uchybienia w źródłach danych statystycznych oraz metodach stosowanych do obliczenia DNB i jego składników.

<sup>1</sup> Zob. przypis 11 do sprawozdania.

<sup>2</sup> Są one przeprowadzane przez Komisję. Mogą brać w nich udział przedstawiciele innych państw członkowskich (zob. art. 6 rozporządzenia DNB).

## SPRAWOZDANIA Z KONTROLI I PUNKTY WYMAGAJĄCE DZIAŁANIA

4. W następstwie wizytacji w państwie członkowskim formułowane są „punkty wymagające działania”, obejmujące kwestie, które wymagają zmian w metodyce lub usunięcia uchybień w systemach nadzoru i kontroli. Punkty te można podzielić na pięć następujących kategorii:
  - o *Punkty „A”* wymagające działania: wymagane jest ulepszenie metodyki;
  - o *Punkty „B”* wymagające działania: przedłożenie nowych informacji, które powinny być uwzględnione w wykazie DNB;
  - o *Punkty „C”* wymagające działania: zmiana, wyjaśnienie lub skorygowanie informacji zawartych w wykazie DNB;
  - o *Punkty „D”* wymagające działania: przedłożenie nowych informacji, w przypadku których nie ma obowiązku uwzględnienia w wykazie DNB;
  - o *Punkty „E”* wymagające działania: punkty, które powinny być zrealizowane przez Eurostat.
5. Sprawozdania z kontroli (wraz z harmonogramem wdrożenia punktów wymagających działania) powinny zostać uzgodnione przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne, a następnie przedłożone Komitetowi DNB do dyskusji i przyjęcia.

## WERYFIKACJA BEZPOŚREDNIA

6. Jako uzupełnienie przeglądu wykazów DNB na podstawie kwestionariusza oceny wykazów DNB Eurostat od 2007 r. prowadzi weryfikację bezpośrednią składników DNB, zgodnie z zaleceniami Trybunału<sup>3</sup>.
7. Jak określono w wytycznych Eurostatu, głównym celem w ramach tego podejścia jest prześledzenie wstecz procesu kompilacji od wybranego składnika rachunków narodowych do danych źródłowych<sup>4</sup>.

<sup>3</sup> Zob. pkt 4.30 a) sprawozdania Trybunału za 2005 r., załącznik 4.1 do sprawozdania rocznego za 2006 r. oraz pkt 4.45 sprawozdania rocznego za 2007 r.

<sup>4</sup> Główne cele weryfikacji bezpośredniej polegają na sprawdzeniu, czy opis źródeł danych i metod przedstawiony w wykazie DNB właściwie odzwierciedla praktyki kompilowania danych stosowane w rzeczywistości oraz czy podstawowe dane wykazane w źródłach zostały prawidłowo przetworzone na dane w rachunkach narodowych, które następnie przedkładane są przez państwa członkowskie na potrzeby obliczenia zasobów własnych opartych na DNB. W ramach tego podejścia Eurostat nie dokonuje oszacowania składników DNB.

8. Weryfikację bezpośrednią przeprowadza się zazwyczaj w odniesieniu do jednego lub dwóch składników DNB. Eurostat nie oczekuje, że na podstawie wyników tych prac będzie w stanie sformułować wnioski w sprawie wszystkich komponentów szacunków ujętych w wykazie DNB.

### REJESTRY I AKTUALIZACJE WYKAZÓW DNB

9. Na potrzeby monitorowania postępów w realizacji punktów wymagających działania oraz dokumentowania procesu weryfikacji Eurostat prowadzi rejestr zawierający wszelkie informacje dotyczące każdego punktu działania oraz aktualizowaną na bieżąco (niepubliczną) wersję wykazu DNB z zaznaczonymi zmianami.

### SPRAWOZDANIA Z OCENY

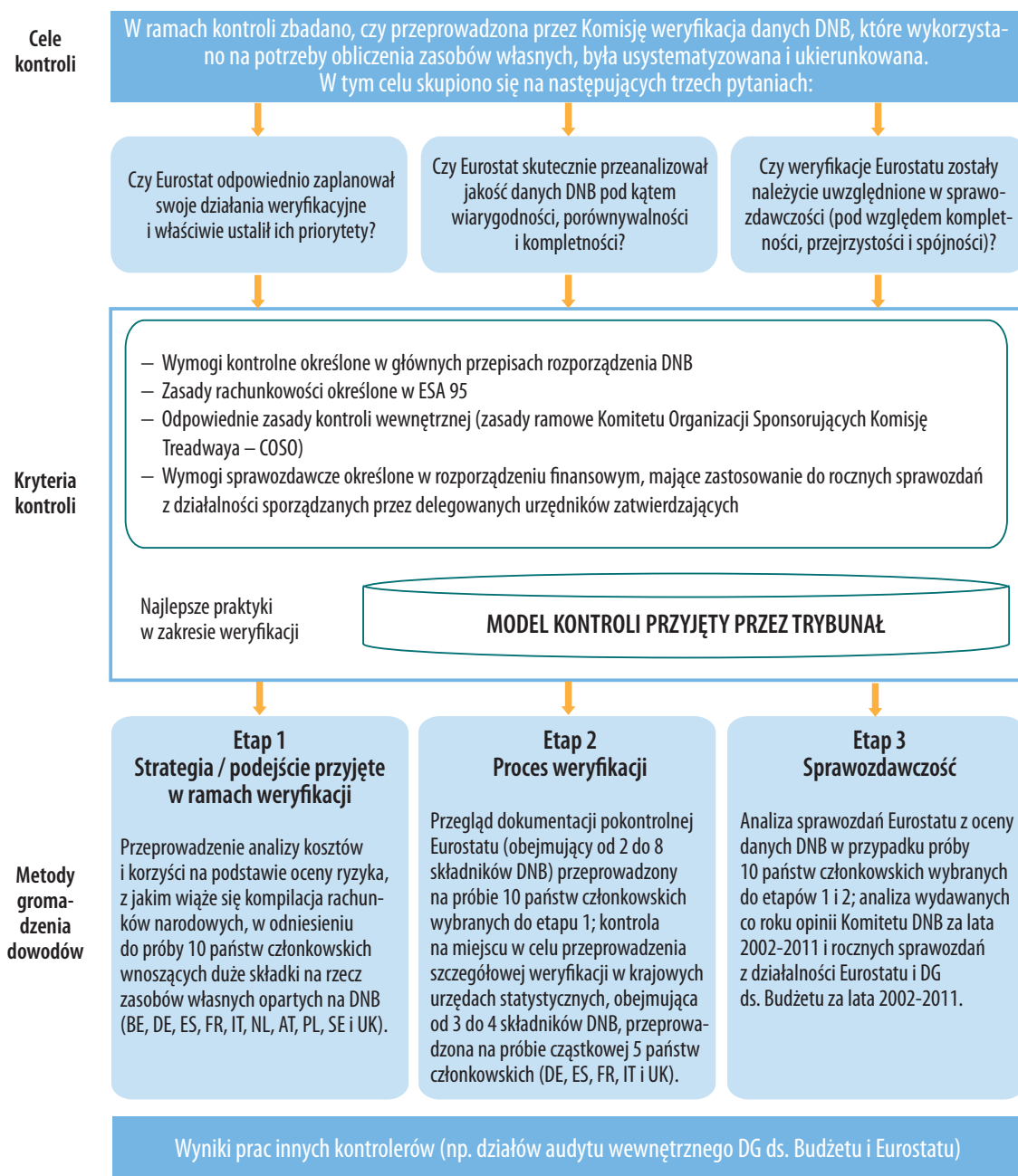
10. Eurostat sporządza sprawozdania z oceny jakości danych DNB państw członkowskich dotyczące pewnego okresu (np. lat 2002–2010). Na podstawie tych sprawozdań Komisja zgłasza zastrzeżenia szczegółowe.

### ZGŁASZANIE ZASTRZEŻEŃ SZCZEGÓŁOWYCH I ZNOSZENIE ZASTRZEŻEŃ OGÓLNYCH

11. W przypadku punktów wymagających działania uznanych przez Eurostat za istotne, w odniesieniu do których krajowe urzędy statystyczne nie udostępniły pełnych informacji lub nie dokonały wymaganych poprawek, Komisja zgłasza zastrzeżenia szczegółowe odnoszące się do szacowanej wielkości konkretnych składników DNB. Oznacza to, że weryfikacja jest zakończona, a istniejące zastrzeżenia ogólne mogą zostać zniesione.

## ZAŁĄCZNIK IV

## ZARYS OGÓLNY PODEJŚCIA KONTROLNEGO I METODYKI KONTROLI TRYBUNAŁU



Źródło: ETO.

## MODEL KONTROLI PRZYJĘTY PRZEZ TRYBUNAŁ

### DZIAŁANIA NA RZECZ ULEPSZENIA RAM KONTROLI

1. Trybunał przeanalizował ogólną strukturę systemów Komisji, aby ustalić najlepsze praktyki w zakresie weryfikacji na potrzeby niniejszej kontroli.
2. Praktyki te zapewniają bardziej usystematyzowane i sformalizowane podejście oraz lepsze wykorzystanie zasobów. W porównaniu z podejściem przyjętym przez Komisję obejmują one inny zestaw procedur kontrolnych: w mniejszym wymiarze prowadzone są jakościowe badania źródeł danych i metod przedstawionych w wykazie DNB państw członkowskich, a większy nacisk położony jest na badanie procesu kompilacji danych za pośrednictwem szczegółowych weryfikacji<sup>1</sup> istotnych składników obarczonych ryzykiem.
3. Mechanizmy weryfikacyjne zostały skonsolidowane w niniejszym modelu kontroli. Można je podzielić na trzy kluczowe etapy weryfikacji przeprowadzanej przez Eurostat, opisane poniżej.

#### ETAP 1 – STRATEGIA / PODEJŚCIE PRZYJĘTE W RAMACH WERYFIKACJI

4. Proponowana strategia / podejście polega na zaplanowaniu weryfikacji składników DNB i ustaleniu priorytetów z wykorzystaniem ustrukturyzowanej metodyki uwzględniającej zasadę optymalizacji kosztów i korzyści (tzw. analiza kosztów i korzyści).

<sup>1</sup> Zob. przypis 16 do sprawozdania.

## 5. Analiza kosztów i korzyści powinna wynikać z zastosowania następujących narzędzi i procedur:

- a) Należy przeprowadzić **szczegółową jakościową ocenę ryzyka**, jakie wiąże się z kompilacją DNB w państwach członkowskich. Źródła i czynniki ryzyka przedstawiono w **załączniku VI**. W ocenie należy wziąć pod uwagę proces kompilacji PKB w ujęciu od strony produkcji. Główne źródła informacji, z których należy korzystać, przeprowadzając szczegółową **jakościową** ocenę ryzyka nieodłącznego, to **kontrola dokumentacji<sup>2</sup> dotyczącej wykazu DNB oraz najnowsze sprawozdania dotyczące jakości danych DNB** państw członkowskich. Z uwagi na ograniczone zaufanie do systemów nadzoru i kontroli stosowanych przy kompilacji rachunków narodowych przez krajowe urzędy statystyczne państw członkowskich nie uwzględnia się ryzyka kontroli<sup>3</sup>.
- b) W celu przedstawienia kompilacji składników PKB (w ujęciu od strony produkcji) i pozycji przejściowych PKB/DNB należy opracować **matrycę<sup>4</sup>** opartą na systemie punktacji w ramach oceny ryzyka (powiązanym z wagami ryzyka)<sup>5</sup> oraz udziale składników w gospodarce (udział procentowy składnika PKB/DNB w całkowitym DNB). W wyniku pomnożenia wagi ryzyka przez udział danego składnika uzyskuje się **wskaźnik wielkości ryzyka**. Na potrzeby niniejszej kontroli wskaźnik ten oblicza się dla każdego rodzaju działalności NACE (rev. 1) oraz dla pozycji przejściowych. Analizę kosztów i korzyści można również zastosować w ujęciu od strony wydatków i w ujęciu od strony dochodów<sup>6</sup>.
- c) Korzyści i koszty w ramach tej analizy (**metodyka**) powinny ustalać się w następujący sposób: „korzyści” to wartość wskaźnika wielkości ryzyka odnoszącego się do składników PKB/DNB wybranych na potrzeby weryfikacji szczegółowej, natomiast „koszty” to koszt alternatywny nieobjęcia weryfikacją szczegółową pozostałych składników PKB/DNB. Koszt ten mierzy się sumą wartości wskaźnika wielkości ryzyka w odniesieniu do składników PKB/DNB, które **nie** zostały poddane weryfikacji.

<sup>2</sup> W razie konieczności przeprowadzić można „wizytację mającą na celu uzyskanie informacji” (zgodnie z art. 6 rozporządzenia DNB), aby wyjaśnić kwestie dotyczące procesu kompilacji rachunków narodowych.

<sup>3</sup> W tym również ryzyka dotyczącego funkcjonowania systemów opracowywania statystyk (zob. źródło ryzyka D w **załączniku VI**).

<sup>4</sup> Eurostat zaproponował wykorzystanie podobnej matrycy ryzyka na etapie planowania kontroli DNB, w odpowiedzi na jedno z zaleceń sformułowanych przez jednostkę audytu wewnętrznego w sprawozdaniu na temat procesu statystycznego w zakresie DNB, wydanym w sierpniu 2011 r.

<sup>5</sup> Kontrolerzy Trybunału proponują zastosowanie następujących wag ryzyka: 100 w przypadku ryzyka „bardzo wysokiego”, 75 w przypadku ryzyka „wysokiego”, 50 w przypadku ryzyka „średniego” i 10 w przypadku ryzyka „niskiego”.

<sup>6</sup> W analizie tej należy wziąć pod uwagę szczegółowe procedury kompilacji danych stosowane w państwach członkowskich.



- d) Przy wyborze składników PKB/DNB, które mają zostać poddane szczegółowej weryfikacji, Trybunał proponuje, by co do zasady stosować wartość referencyjną<sup>7</sup> (**kryteria istotności**): wybrane zostają tylko te składniki, w przypadku których wskaźnik wielkości ryzyka przekroczy tę wartość. Odstępstwa od tych kryteriów o charakterze ilościowym są dopuszczalne w uzasadnionych przypadkach, aby zwiększyć skuteczność analizy kosztów i korzyści.
- e) **Liczba składników PKB/DNB** wybranych do weryfikacji w danym państwie członkowskim zależy od dostępnych zasobów kadrowych.

#### ETAP 2 – PROCES WERYFIKACJI

**6.** Należy przeprowadzić szczegółową weryfikację składników PKB/DNB wybranych na podstawie analizy kosztów i korzyści (zgodnie z opisem powyżej). Zakres i cele **weryfikacji szczegółowej** powinny być szersze niż w przypadku weryfikacji bezpośredniej przeprowadzanej przez Eurostat. Ponadto w odniesieniu do tego rodzaju weryfikacji stosuje się **podejście oparte na analizie ryzyka**, co wyjaśniono poniżej:

- o **Zakres:** weryfikacja obejmuje cały proces kompilacji wybranych składników PKB/DNB, w tym analizę jakości źródeł danych podstawowych (danych pierwotnych), nawet gdy stanowią one własność działów krajowych urzędów statystycznych, które nie zajmują się rachunkami narodowymi, lub innych organów dostarczających dane statystyczne.
- o **Cele:** oprócz celów określonych w wytycznych Eurostatu dotyczących weryfikacji bezpośredniej, weryfikacja szczegółowa obejmuje również badanie zgodności wybranych składników PKB/DNB z ESA 95.
- o **Podejście:** począwszy od odtworzenia procesu kompilacji od poziomu zagregowanego do poziomu niezagregowanego, weryfikacja koncentruje się na podskładnikach, których wielkość ustala się za pomocą podprocesów kompilacji danych, uznawanych na podstawie oceny ryzyka za obciążone (bardzo) wysokim ryzykiem (zob. pkt 5 lit. a) niniejszego załącznika).

<sup>7</sup> Na potrzeby niniejszej kontroli wartość referencyjna stosowana przy wyborze składników DNB, które mają zostać poddane szczegółowej weryfikacji, wynosiła 5. W ramach przeglądu dokumentacji pokontrolnej Eurostatu zastosowano próg wynoszący 2 w przypadku państw członkowskich skontrolowanych na miejscu i 5 w przypadku pozostałych wybranych państw członkowskich.

7. Szczegółową weryfikację składników PKB/DNB przeprowadza się w trakcie „inspekcji”<sup>8</sup> w krajowych urzędach statystycznych. Na potrzeby weryfikacji należy sporządzić szczegółową **listę kontrolną**, aby uwzględnić czynniki ryzyka, z jakim wiąże się proces kompilacji rachunków narodowych (zob. **załącznik VI**), oraz zapewnić spójne podejście w poszczególnych państwach członkowskich. Ustalenia powinny zostać uzgodnione z krajowymi urzędami statystycznymi, nie ma jednak potrzeby, by Komitet DNB zatwierdzał sprawozdania z inspekcji<sup>9</sup>, gdyż ogólna ocena danych DNB każdego państwa członkowskiego zawarta jest w sprawozdaniu oceniającym, które powinno zostać przeanalizowane przez Komitet DNB (zob. etap 3).

#### ETAP 3 – SPRAWOZDAWCZOŚĆ

8. Sprawozdawczość na temat weryfikacji zasobów własnych opartych na DNB powinna odbywać się na trzech poziomach opisanych poniżej.

#### SPRAWOZDANIA OCENIAJĄCE

9. Sprawozdania te powinny zawierać ogólną ocenę wiarygodności, porównywalności i kompletności danych DNB państw członkowskich, dokonywaną z zastosowaniem zasady optymalizacji kosztów i korzyści (zob. etapy 1 i 2). W sprawozdaniach należy uwzględnić przynajmniej następujące elementy:
- a) informacje podstawowe,
  - b) cele i zakres weryfikacji (tj. główne dokumenty, na podstawie których dokonano badania),
  - c) przeprowadzone prace kontrolne,
  - d) ustalenia,
  - e) wnioski (ocenę ogólną),
  - f) zastrzeżenia do opinii.

<sup>8</sup> Zgodnie z art. 19 rozporządzenia w sprawie zasobów własnych.

<sup>9</sup> Po uwzględnieniu uwag zgłoszonych przez krajowe urzędy statystyczne objęte kontrolą na miejscu sprawozdania te (w wersji ostatecznej) mogą zostać przekazane Komitetowi w celach informacyjnych.

10. Opracowany powinien zostać standardowy tekst, który będzie wykorzystywany w celu przedstawienia wniosków w sprawozdaniu. Należy określić **kryteria istotności** (tj. procent wartości skontrolowanego składnika lub DNB), które umożliwią rozróżnienie znaczących i nieznaczących ustaleń dokonanych w ramach weryfikacji szczegółowej. Jeśli wpływ wszystkich znaczących ustaleń (tj. zastrzeżeń do opinii) przekroczy ustaloną wartość referencyjną (np. 2% DNB), ogólna ocena powinna być negatywna.

#### OPINIA KOMITETU DNB

11. Opinia ta powinna uwzględniać weryfikację przeprowadzoną przez Komisję zgodnie z jej ramowymi zasadami kontroli, jak również dokonane przez Eurostat kontrole spójności dotyczące danych i informacji przedstawionych przez państwa członkowskie w sporządzanych co roku kwestionariuszach DNB i sprawozdaniach dotyczących jakości danych DNB.
12. Opinia Komitetu DNB powinna obejmować przynajmniej następujące elementy:
- a) informacje podstawowe i podstawę prawną,
  - b) cele i zakres weryfikacji (tj. główne dokumenty, na podstawie których dokonano badania),
  - c) przeprowadzone prace kontrolne,
  - d) zastrzeżenia (ogólne i szczegółowe) oraz inne znaczące ustalenia,
  - e) wnioski (opinię),
  - f) zastrzeżenia do opinii.
13. Opinia powinna być **pozytywna, negatywna bądź pozytywna z zastrzeżeniem lub zastrzeżeniami**. Opinia powinna zostać opatrzona zastrzeżeniem w sytuacji, gdy istnieją zastrzeżenia ogólne lub (istotne) zastrzeżenia szczegółowe bądź gdy w wyniku przeprowadzonych przez Eurostat kontroli kwestionariuszy DNB i sprawozdań dotyczących jakości danych DNB sformułowane zostaną znaczące ustalenia. Jeśli z uwagi na zastrzeżenia niemożliwe jest wydanie opinii pozytywnej (zob. pkt 10 niniejszego załącznika), dane DNB mogą zostać wykorzystane do obliczenia zasobów własnych opartych na DNB jedynie pod warunkiem, że Komisja należycie uzasadni ten fakt.

14. Proponowany standardowy tekst tej opinii przedstawiono w **ramce 1**.

#### RAMKA 1 – PROPONOWANY STANDARDOWY TEKST OPINII WYDAWANEJ CO ROKU PRZEZ KOMITET DNB

Biorąc pod uwagę cele i zakres weryfikacji danych DNB (zob. ...) oraz na podstawie wyników prac Eurostatu (zob. ...), Komitet DNB wydaje opinię [zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) rozporządzenia DNB], że wykorzystanie danych DNB przedstawionych w kwestionariuszu DNB i sprawozdaniach dotyczących jakości danych DNB państw członkowskich za [ROK] na potrzeby obliczenia zasobów własnych jest odpowiednie / **nieodpowiednie**. [Ze względu na następujące kwestie opinię opatrzono zastrzeżeniem ... np. zgodnie z art. 10 ust. 7 rozporządzenia nr 1150/2000 zgłoszono (ogólne lub szczegółowe) zastrzeżenia dotyczące danych DNB ...].

#### ROCZNE SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI

15. Eurostat i DG ds. Budżetu powinny zawrzeć w swoich rocznych sprawozdaniach z działalności (w części 1 „Osiągnięcia w zakresie realizowanej polityki”, części 2 „Systemy zarządzania i kontroli wewnętrznej” lub części 3 „Elementy poświadczenia wiarygodności”<sup>10</sup>) opis weryfikacji zasobów własnych opartych na DNB<sup>11</sup>, z podaniem istotnych informacji na temat wykorzystania zasobów zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.
16. Działając jako delegowany organ zatwierdzający w zakresie zasobów własnych opartych na DNB, DG ds. Budżetu powinna uwzględnić również odpowiednie dowody (np. wskaźniki legalności i prawidłowości) na potwierdzenie własnego poświadczenia wiarygodności (tj. części 4 rocznego sprawozdania z działalności) dotyczącego zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB.

<sup>10</sup> Części te zdefiniowano w wewnętrznych wytycznych Komisji dotyczących sporządzania sprawozdania z działalności za 2011 r. Podobne sekcje określono w wytycznych dotyczących lat wcześniejszych.

<sup>11</sup> W szczególności opis metody obliczania składek państw członkowskich, podziału obowiązków w Komisji (w tym roli Komitetu DNB), zakresu i celów weryfikacji prowadzonej przez Eurostat i DG ds. Budżetu oraz zarządzania przez Komisję zastrzeżeniami dotyczącymi danych DNB.

17. Jeśli chodzi o jakość danych DNB wykorzystywanych w celu obliczenia zasobów własnych, Eurostat powinien co roku przedstawić DG ds. Budżetu ogólną ocenę danych DNB, aby umożliwić jej wykorzystanie tych danych na potrzeby poświadczenia wiarygodności. Inne rozwiązanie mogłoby polegać na tym, by w swoich rocznych sprawozdaniach z działalności Eurostat przedstawiał podstawy uzyskania pewności co do jakości danych DNB wykorzystywanych na potrzeby obliczenia zasobów własnych, tak aby DG ds. Budżetu mogła powołać się na nie w swoim poświadczeniu wiarygodności zawartym w rocznym sprawozdaniu z działalności.
18. Źródłem uzyskania pewności może być również opinia wydawana co roku przez Komitet DNB, pod warunkiem że jej treść jest jasna, a ogólne wnioski – jednoznaczne.
19. Zakres poświadczenia powinien zostać objaśniony w rocznym sprawozdaniu z działalności DG ds. Budżetu, tak aby dawało ono prawdziwy i rzetelny obraz co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń oraz należytego zarządzania finansami w odniesieniu do zasobów własnych opartych na DNB. Proponowany tekst objaśniający zakres poświadczenia przedstawiono w **ramce 2**.

#### **RAMKA 2 – ZAKRES POŚWIADCZENIA DOTYCZĄCEGO ZASOBÓW WŁASNYCH OPARTYCH NA DNB**

- a) Poświadczenie dotyczy obliczenia zasobów własnych opartych na DNB za rok bieżący, które dokonywane jest na podstawie prognoz (zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 1150/2000) i podlega korekcie w kolejnych latach, oraz obliczenia sald<sup>12</sup> i korekt<sup>13</sup> sald zasobów własnych opartych na DNB za poprzednie lata (art. 10 ust. 6 i 7 rozporządzenia nr 1150/2000).
- b) Dane DNB państw członkowskich mogą zostać skorygowane w terminie do czterech lat. Modyfikacja danych po upływie tego okresu możliwa jest za pośrednictwem zastrzeżeń ogólnych i szczegółowych.
- c) Ocena jakości danych DNB opiera się na weryfikacji przeprowadzonej przez Eurostat, zgodnie z opisem w części 1 i 2 rocznego sprawozdania z działalności; podstawę uzyskania pewności przedstawiono w części 3<sup>14</sup>.
- d) W dniu... Komitet DNB wydał (pozytywną, negatywną lub pozytywną z zastrzeżeniem) opinię roczną w sprawie stosowności danych DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych, uwzględniając zasadę optymalizacji kosztów i korzyści.

<sup>12</sup> Uzyskuje się je w roku n+1 poprzez porównanie (wstępnych) faktycznych danych DNB za rok n, przekazanych przez państwa członkowskie w kwestionariuszach DNB, z odpowiednimi prognozami dotyczącymi danych DNB, wykorzystanymi w celu ustalenia budżetu na ten sam rok.

<sup>13</sup> Uzyskuje się je w roku n+2 i latach kolejnych poprzez porównanie skorygowanych (ostatecznych) faktycznych danych DNB za rok n z odpowiednimi faktycznymi danymi DNB za ten sam rok, przekazanymi przez państwa członkowskie w kwestionariuszach DNB za wcześniejsze lata.

<sup>14</sup> Zob. pkt 15–18 niniejszego załącznika.

## MATRYCA WYKORZYSTYWANA PRZEZ TRYBUNAŁ NA POTRZEBY OCENY RYZYKA

| ŹRÓDŁA RYZYKA                                                                                            | CZYNNIKI RYZYKA [w odniesieniu do wszystkich składników DNB (np. rodzajów działalności NACE) i pozycji przejściowych od PKB do DNB]                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | OCENA RYZYKA (niskie, średnie, wysokie, bardzo wysokie)                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| (A) Jakość źródeł danych statystycznych                                                                  | (A1) Źródło danych nieodpowiednie na potrzeby pomiaru działalności lub transakcji w rachunkach narodowych pod względem ujęcia całościowego oraz kompletności i szczegółowości dostępnych zmiennych.                                                                                                                                                                                                                                                      | Ogólna ocena źródła ryzyka A w odniesieniu do poszczególnych składników PKB/DNB            |
|                                                                                                          | (A2) Niedostępność zaktualizowanych źródeł.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                            |
|                                                                                                          | (A3) Brak wskaźników kontroli i jakości towarzyszących źródłom danych (np. umowom o poziomie świadczonych usług, sprawozdaniom dotyczącym jakości, ankietom <i>ad hoc</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                            |
| (B) Jakość metod statystycznych                                                                          | (B1) Metody stosowane do pomiaru działalności lub transakcji w rachunkach narodowych są niezgodne z ESA 95.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ogólna ocena źródła ryzyka B w odniesieniu do poszczególnych składników PKB/DNB            |
|                                                                                                          | (B2) Metody zalecane przez Komitet DNB lub Eurostat na potrzeby wyceny szczegółowych kwestii nie są w pełni stosowane.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                            |
|                                                                                                          | (B3) Niewłaściwe wykorzystanie metod „pośrednich”.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                            |
|                                                                                                          | (B4) Brak konkretnych metod umożliwiających uchwycenie gospodarki nieobserwowanej w celu zapewnienia kompletności.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                            |
| (C) Ustalenie szacunków statystycznych oraz metody rejestrowania w rachunkach narodowych zgodne z ESA 95 | (C1) Wyliczenia dotyczące działalności lub transakcji w rachunkach narodowych są niezgodne z ESA 95.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ogólna ocena źródła ryzyka C w odniesieniu do poszczególnych składników PKB/DNB            |
|                                                                                                          | (C2) Zatwierdzanie danych i inne korekty (korekty w ramach procedury rozdzielania okresów sprawozdawczych, korekty dotyczące kompletności i korekty bilansujące) dokonywane w nieodpowiedni sposób, co uniemożliwia uzyskanie szacunków zgodnych z ESA 95.                                                                                                                                                                                               |                                                                                            |
|                                                                                                          | (C3) Zmienne źródeł danych statystycznych zaklasyfikowane nieprawidłowo na potrzeby pomiaru działalności lub transakcji zgodnie z ESA 95.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                            |
|                                                                                                          | (C4) Przyporządkowanie do określonego sektora instytucjonalnego, rodzaju działalności lub transakcji w rachunkach narodowych niezgodne z ESA 95 (co może mieć wpływ na DNB).                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                            |
| (D) Funkcjonowanie systemów opracowywania statystyk (w tym ustalenia organizacyjne)                      | (D1) Brak odpowiednich zasobów w działach zajmujących się rachunkami narodowymi (np. liczba pracowników, odpowiednie doświadczenie, znajomość ESA 95).                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ogólna ocena źródła ryzyka D w odniesieniu do kompilacji rachunków narodowych <sup>1</sup> |
|                                                                                                          | (D2) Brak niezależności pracowników / kierownictwa działów zajmujących się rachunkami narodowymi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                            |
|                                                                                                          | (D3) Uchybienia w planowaniu i przydzielaniu zadań (np. w odniesieniu do sporządzania edycji danych) na szczeblu krajowych urzędów statystycznych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                            |
|                                                                                                          | (D4) Brak ujednoliconych systemów informacyjnych ułatwiających ustalanie szacunków oraz rejestrowanie działalności lub transakcji w rachunkach narodowych.                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                            |
|                                                                                                          | (D5) Niewłaściwa koordynacja pomiędzy: <ul style="list-style-type: none"> <li>— działami zajmującymi się rachunkami narodowymi a innymi działami w krajowych urzędach statystycznych odpowiedzialnymi za dane statystyczne wykorzystywane w rachunkach narodowych;</li> <li>— organami krajowymi (krajowym bankiem centralnym, krajowym urzędem statystycznym i ministerstwami), w sytuacji gdy odpowiedzialność za kompilację jest dzielona.</li> </ul> |                                                                                            |

<sup>1</sup> W kontekście dokonania oceny ryzyka na potrzeby kompilacji rachunków narodowych w państwach członkowskich nie uwzględniono źródła ryzyka D, ponieważ dotyczy ono systemów nadzoru i kontroli, których funkcjonowanie nie wchodziło w zakres kontroli.

Źródło: ETO.

## WYKORZYSTANIE MATRYCY I PROCEDURY NA POTRZEBY OCENY RYZYKA

1. Jakościowa ocena ryzyka związanego z procedurami kompilacji danych została przeprowadzona na podstawie informacji posiadanych przez Eurostat, w szczególności informacji przedstawionych w wykazie DNB i sprawozdaniach dotyczących jakości danych DNB państw członkowskich.
2. Na potrzeby oceny czynniki ryzyka opisane powyżej w niektórych przypadkach zostały podzielone na bardziej szczegółowe podczynniki<sup>1</sup>. W odniesieniu do każdego czynnika lub podczynnika ryzyka ustanowiono szczegółowe kryteria służące do określenia przypadków, w których związane z nimi ryzyko należy ocenić jako niskie (N), średnie (Ś), wysokie (W) lub bardzo wysokie (BW).
3. Przykładowo w odniesieniu do czynnika ryzyka A2 „Niedostępność zaktualizowanych źródeł” oceny ryzyka dokonuje się w następujący sposób:
  - **Bardzo wysokie:** gdy źródło danych nie jest aktualizowane i odnosi się do bardzo odległego roku referencyjnego;
  - **Wysokie:** gdy rok referencyjny, do którego odnosi się źródło danych, nie pokrywa się z rokiem referencyjnym, do którego odnoszą się ostateczne dane objęte analizą, i aktualizacja nie odbywa się regularnie;
  - **Średnie:** gdy rok referencyjny, do którego odnosi się źródło danych, nie pokrywa się z rokiem referencyjnym, do którego odnoszą się ostateczne dane objęte analizą,  **bądź** aktualizacja nie odbywa się regularnie;
  - **Niskie:** gdy rok referencyjny, do którego odnosi się źródło danych, pokrywa się z rokiem referencyjnym, do którego odnoszą się ostateczne dane objęte analizą, a aktualizacja odbywa się regularnie.
4. W przypadku niewystarczających informacji lub braku informacji na temat kompilacji składnika DNB związane z nim ryzyko ocenia się jako wysokie lub bardzo wysokie, w zależności od znaczenia problemów dotyczących kompilacji danych, które nie zostały w pełni i jasno opisane.
5. Dzięki tej matrycy możliwe jest dokonanie szczegółowej oceny w odniesieniu do każdego podczynnika, czynnika i źródła ryzyka. Ogólną oceną ryzyka objęte są wszystkie składniki DNB (tj. składniki PKB lub pozycje przejściowe od PKB do DNB) (zob. **załącznik VII**). Ocena ta stanowi główne źródło informacji w analizie kosztów i korzyści (zob. **załącznik VIII**).

<sup>1</sup> Czynniki ryzyka A1 został podzielony na dwa podczynniki: a) ujęcie całościowe i b) kompletność i szczegółowość dostępnych zmiennych. Czynniki ryzyka C1 został podzielony na dwa podczynniki: a) szacunki uzyskane za pośrednictwem metod pośrednich i b) korekty pojęć. Czynniki ryzyka C2 został podzielony na trzy podczynniki: a) zatwierdzanie danych i korekty bilansujące, b) wynikające z wyraźnych przesłanek korekty w ramach procedury rozdzielania okresów sprawozdawczych i c) wynikające z wyraźnych przesłanek korekty dotyczące kompletności.

## ZAŁĄCZNIK VII

## OCENA RYZYKA DOKONYWANA PRZEZ TRYBUNAŁ

| Sektory NACE<br>(rev. 1)                                | Składniki DNB                                                                                                      | Ocena ryzyka w wybranych państwach członkowskich |        |           |         |        |            |         |        |         |                       |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------|-----------|---------|--------|------------|---------|--------|---------|-----------------------|
|                                                         |                                                                                                                    | Belgia                                           | Niemcy | Hiszpania | Francja | Włochy | Niderlandy | Austria | Polska | Szwecja | Zjednoczone Królestwo |
| A                                                       | Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo                                                                                   | W                                                | W      | Ś         | W       | Ś      | Ś          | Ś       | W      | Ś       | W                     |
| B                                                       | Rybołówstwo i rybactwo                                                                                             | Ś                                                | W      | W         | W       | W      | W          | Ś       | W      | Ś       | BW                    |
| C                                                       | Górnictwo i kopalnictwo                                                                                            | N                                                | Ś      | Ś         | N       | Ś      | W          | W       | W      | Ś       | W                     |
| D                                                       | Przetwórstwo przemysłowe                                                                                           | W                                                | Ś      | Ś         | Ś       | W      | Ś          | W       | W      | W       | W                     |
| E                                                       | Elektryczność, gaz i zaopatrzenie w wodę                                                                           | Ś                                                | Ś      | N         | N       | Ś      | Ś          | W       | Ś      | Ś       | N                     |
| F                                                       | Budownictwo                                                                                                        | W                                                | W      | Ś         | W       | W      | W          | W       | W      | W       | W                     |
| G                                                       | Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego | W                                                | W      | W         | Ś       | W      | W          | W       | W      | W       | W                     |
| H                                                       | Hotele i restauracje                                                                                               | W                                                | W      | W         | BW      | W      | W          | W       | W      | W       | W                     |
| I                                                       | Transport, gospodarka magazynowa i łączność                                                                        | W                                                | Ś      | Ś         | Ś       | Ś      | W          | W       | W      | W       | W                     |
| J                                                       | Pośrednictwo finansowe                                                                                             | N                                                | N      | N         | N       | N      | Ś          | Ś       | W      | Ś       | W                     |
| K                                                       | Nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej                                                     | W                                                | W      | W         | W       | W      | W          | W       | W      | W       | W                     |
| L                                                       | Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne                                     | N                                                | Ś      | N         | Ś       | Ś      | Ś          | Ś       | W      | Ś       | Ś                     |
| M                                                       | Edukacja                                                                                                           | Ś                                                | W      | Ś         | W       | Ś      | W          | W       | W      | W       | W                     |
| N                                                       | Ochrona zdrowia i opieka społeczna                                                                                 | W                                                | W      | BW        | W       | W      | W          | W       | BW     | Ś       | W                     |
| O                                                       | Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna                                                 | W                                                | BW     | W         | W       | W      | W          | W       | W      | W       | W                     |
| P                                                       | Usługi świadczone w gospodarstwach domowych zatrudniających pracowników najemnych                                  | BW                                               | Ś      | Ś         | Ś       | W      | Ś          | W       | W      | W       | W                     |
| Q                                                       | Organizacje i zespoły eksterytorialne                                                                              | nd.                                              | nd.    | nd.       | nd.     | nd.    | nd.        | nd.     | nd.    | nd.     | nd.                   |
| <b>Wartość dodana brutto</b>                            |                                                                                                                    |                                                  |        |           |         |        |            |         |        |         |                       |
| —                                                       | Podatki od produktów                                                                                               | Ś                                                | N      | N         | W       | Ś      | Ś          | Ś       | W      | Ś       | Ś                     |
| —                                                       | Subsydia do produktów                                                                                              | Ś                                                | W      | N         | Ś       | Ś      | Ś          | BW      | W      | W       | W                     |
| <b>Produkt krajowy brutto (PKB)</b>                     |                                                                                                                    |                                                  |        |           |         |        |            |         |        |         |                       |
| Pozycje przejściowe                                     | Koszty związane z zatrudnieniem otrzymane z zagranicy                                                              | W                                                | W      | W         | W       | W      | Ś          | Ś       | W      | Ś       | W                     |
|                                                         | Koszty związane z zatrudnieniem wypłacone zagranicy                                                                | W                                                | Ś      | Ś         | W       | W      | Ś          | Ś       | W      | Ś       | W                     |
|                                                         | Dochody z majątku otrzymane z zagranicy                                                                            | W                                                | W      | W         | W       | W      | W          | W       | W      | W       | W                     |
|                                                         | Dochody z majątku wypłacone zagranicy                                                                              | Ś                                                | W      | Ś         | Ś       | W      | W          | W       | W      | W       | W                     |
|                                                         | Podatki związane z produkcją i importem płacone do UE                                                              | BW                                               | N      | N         | N       | N      | N          | N       | BW     | N       | Ś                     |
|                                                         | Dotacje przyznane z UE                                                                                             | BW                                               | W      | Ś         | BW      | BW     | W          | BW      | BW     | W       | W                     |
| <b>Dochód narodowy brutto (DNB)</b>                     |                                                                                                                    |                                                  |        |           |         |        |            |         |        |         |                       |
| —                                                       | FISIM <sup>1</sup>                                                                                                 | nd.                                              | nd.    | nd.       | nd.     | nd.    | nd.        | nd.     | nd.    | nd.     | nd.                   |
| <b>DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych (ZW)</b> |                                                                                                                    |                                                  |        |           |         |        |            |         |        |         |                       |

Legenda: „N” oznacza „niski”, „Ś” – „średni”, „W” – „wysoki” (pola zaznaczone na żółto), „BW” – „bardzo wysoki” (pola zaznaczone na czerwono), „nd.” – „nie dotyczy (lub nie oceniono)”.

<sup>1</sup> Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) są uwzględniane w kompilacji danych DNB wykorzystywanych na potrzeby obliczenia zasobów własnych dopiero od 2010 r. Ponieważ niniejsza kontrola obejmuje weryfikację danych DNB przeprowadzoną przez Komisję za lata 2002–2007, kompilacja tego składnika nie została objęta oceną.

Źródło: ETO (na podstawie analizy wykazów DNB państw członkowskich).



## WYNIKI OCENY RYZYKA

1. Dzięki tej ocenie zidentyfikowano składniki DNB, w przypadku których proces kompilacji wiąże się z wyższym ryzykiem niezgodności z ESA 95. Jeśli chodzi o obszary, w przypadku których z ogólnej oceny ryzyka wynika, że jest ono niskie lub średnie, nie przewiduje się szczegółowych kontroli, za wyjątkiem nielicznych przypadków, gdy ich względny udział w gospodarce jest bardzo znaczący<sup>1</sup>.
2. Trybunał dokonuje jakościowej oceny ryzyka z wykorzystaniem matrycy i odpowiedniej procedury przedstawionych w **załączniku VI**. W odniesieniu do pięciu państw członkowskich skontrolowanych na miejscu poniżej wyjaśniono pokrótce, dlaczego kompilację składników DNB oceniono jako obarczoną bardzo wysokim ryzykiem.
3. W przypadku Niemiec brak jest wystarczających informacji na temat kompletności źródeł wykorzystywanych w celu oszacowania znacznej części wartości dodanej brutto wytworzonej w ramach NACE O (rev. 1) „Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna”. Opis wszystkich dokonanych korekt nie pozwala na ocenę procesu sporządzania szacunków.
4. W przypadku Hiszpanii jakość źródeł danych wykorzystanych do oszacowania znacznej części wartości dodanej brutto wytworzonej w zakresie usług socjalnych i zdrowotnych (NACE N rev. 1) jest niewystarczająca. Ponadto nie ujawniono w odpowiedni sposób kluczowych informacji dotyczących procesu kompilacji danych (np. metod, korekt czy przełożenia zmiennych ze źródeł danych na transakcje ESA 95).
5. W przypadku Francji opis szacunków w zakresie NACE H (rev. 1) „Hotele i restauracje” nie obejmuje wystarczających informacji na temat korekt dotyczących kompletności, co do których przewiduje się, że są znaczące. Nie ujawniono żadnych szczegółów na temat dotacji przyznanych z UE.
6. W przypadku Włoch nie ujawniono żadnych szczegółów na temat dotacji przyznanych z UE.
7. W przypadku Zjednoczonego Królestwa przedstawione informacje na temat kompilacji NACE B (rev. 1) „Rybołówstwo i rybactwo” nie są szczegółowe, zwłaszcza w odniesieniu do korekt dokonanych w rachunkach narodowych i przełożenia zmiennych ze źródeł danych na transakcje ESA 95. Ze względu na niewielki udział w gospodarce ten rodzaj działalności nie został jednak objęty kontrolą.

<sup>1</sup> Np. co najmniej 10% DNB w przypadku składników, których ocena wykazała średnie ryzyko.

## ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI DOKONYWANA PRZEZ TRYBUNAŁ

| Składniki DNB<br>(sekcja NACE rev. 1)                              | Belgia   |          | Niemcy   |         | Hiszpania |         | Francja  |         |
|--------------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|---------|-----------|---------|----------|---------|
|                                                                    | wielkość | WWR      | wielkość | WWR     | wielkość  | WWR     | wielkość | WWR     |
|                                                                    | R(W)     |          | R(W)     |         | R(W)      |         | R(W)     |         |
| Rolnictwo (A)                                                      | 1,0%     | 0,7      | 1,1%     | 0,9     | 3,8%      | 1,9     | 2,1%     | 1,6     |
|                                                                    | W(75)    |          | W(75)    |         | Ś(50)     |         | W(75)    |         |
| Rybołówstwo i rybactwo                                             | 0,0%     | 0,0      | 0,0%     | 0,0     | 0,2%      | 0,2     | 0,1%     | 0,1     |
|                                                                    | Ś(50)    |          | W(75)    |         | W(75)     |         | W(75)    |         |
| Górnictwo (C)                                                      | 0,1%     | 0,0      | 0,3%     | 0,1     | 0,3%      | 0,1     | 0,1%     | 0,0     |
|                                                                    | N(10)    |          | Ś(50)    |         | Ś(50)     |         | N(10)    |         |
| Przetwórstwo przemysłowe (D)                                       | 15,4%    | 11,6     | 20,9%    | 10,4    | 17,0%     | 8,5     | 12,7%    | (i) 6,3 |
|                                                                    | W(75)    |          | Ś(50)    |         | Ś(50)     |         | Ś(50)    |         |
| Elektryczność (E)                                                  | 2,1%     | 1,1      | 1,7%     | 0,8     | 1,8%      | 0,2     | 1,5%     | 0,2     |
|                                                                    | Ś(50)    |          | Ś(50)    |         | N(10)     |         | N(10)    |         |
| Budownictwo (F)                                                    | 4,3%     | 3,2      | 4,7%     | 3,5     | 7,6%      | 3,8     | 4,8%     | 3,6     |
|                                                                    | W(75)    |          | W(75)    |         | Ś(50)     |         | W(75)    |         |
| Handel hurtowy i detaliczny (G)                                    | 11,4%    | 8,5      | 10,1%    | 7,5     | 10,2%     | 7,7     | 9,9%     | 5,0     |
|                                                                    | W(75)    |          | W(75)    |         | W(75)     |         | Ś(50)    |         |
| Hotele i restauracje (H)                                           | 1,5%     | 1,1      | 1,5%     | 1,1     | 7,0%      | (i) 5,2 | 2,1%     | (i) 2,1 |
|                                                                    | W(75)    |          | W(75)    |         | W(75)     |         | MW(100)  |         |
| Transport (I)                                                      | 7,2%     | 5,4      | 5,0%     | (i) 2,5 | 6,7%      | (i) 3,3 | 5,7%     | (i) 2,9 |
|                                                                    | W(75)    |          | Ś(50)    |         | Ś(50)     |         | Ś(50)    |         |
| Pośrednictwo finansowe (J)                                         | 5,2%     | 0,5      | 3,8%     | 0,4     | 4,2%      | 0,4     | 4,5%     | 0,4     |
|                                                                    | N(10)    |          | N(10)    |         | N(10)     |         | N(10)    |         |
| Nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej (K) | 19,5%    | (i) 14,6 | 21,2%    | 15,9    | 13,6%     | 10,2    | 23,6%    | 17,7    |
|                                                                    | W(75)    |          | W(75)    |         | W(75)     |         | W(75)    |         |
| Administracja publiczna (L)                                        | 6,6%     | 0,7      | 5,8%     | (i) 2,9 | 5,7%      | 0,6     | 6,9%     | (i) 3,4 |
|                                                                    | N(10)    |          | Ś(50)    |         | N(10)     |         | Ś(50)    |         |
| Edukacja (M)                                                       | 5,9%     | 3,0      | 4,1%     | 3,1     | 4,5%      | (i) 2,2 | 5,1%     | 3,8     |
|                                                                    | Ś(50)    |          | W(75)    |         | Ś(50)     |         | W(75)    |         |

Składniki wybrane przez Trybunał do celów weryfikacji szczegółowej i kontroli dokumentacji w pięciu państwach członkowskich objętych kontrolą na miejscu

Składniki wybrane przez Trybunał do celów kontroli dokumentacji w pięciu państwach członkowskich, które nie zostały objęte kontrolą na miejscu

Składniki wybrane przez Trybunał wyłącznie do celów kontroli dokumentacji w pięciu państwach członkowskich objętych kontrolą na miejscu

**Legenda:**

- „Wielkość” – względna wielkość wskaźnika wyrażona jako jego udział w DNB.
- „R” – poziom ryzyka wynikający z jego oceny (zob. **załącznik VII**).
- „W” – waga ryzyka.
- „WWR” – wskaźnik wielkości ryzyka.
- „N”, „Ś”, „W”, „BW”, „nd” i „FISIM” – zob. **załącznik VII**.

- Źródło: ETO.

| Włochy   |         | Niderlandy |      | Austria  |         | Polska   |          | Szwecja  |      | Zjednoczone Królestwo |         |
|----------|---------|------------|------|----------|---------|----------|----------|----------|------|-----------------------|---------|
| wielkość | WWR     | wielkość   | WWR  | wielkość | WWR     | wielkość | WWR      | wielkość | WWR  | wielkość              | WWR     |
| R(W)     |         | R(W)       |      | R(W)     |         | R(W)     |          | R(W)     |      | R(W)                  |         |
| 2,4%     | 1,2     | 2,2%       | 1,1  | 1,7%     | 0,9     | 4,1%     | 3,0      | 0,9%     | 0,5  | 0,6%                  | 0,4     |
| Ś(50)    |         | Ś(50)      |      | Ś(50)    |         | W(75)    |          | Ś(50)    |      | W(75)                 |         |
| 0,1%     | 0,1     | 0,1%       | 0,1  | 0,0%     | 0,0     | 0,0%     | 0,0      | 0,0%     | 0,0  | 0,0%                  | 0,0     |
| W(75)    |         | W(75)      |      | Ś(50)    |         | W(75)    |          | Ś(50)    |      | MW(100)               |         |
| 0,4%     | 0,2     | 2,5%       | 1,9  | 0,4%     | 0,3     | 2,0%     | 1,5      | 0,4%     | 0,2  | 2,2%                  | 1,6     |
| Ś(50)    |         | W(75)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | Ś(50)    |      | W(75)                 |         |
| 18,9%    | 14,2    | 13,0%      | 6,5  | 17,7%    | 13,3    | 14,9%    | (i) 11,1 | 17,3%    | 13,0 | 11,8%                 | 8,9     |
| W(75)    |         | Ś(50)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | W(75)    |      | W(75)                 |         |
| 1,8%     | 0,9     | 1,2%       | 0,6  | 2,3%     | 1,7     | 3,4%     | 1,7      | 2,6%     | 1,3  | 1,3%                  | 0,1     |
| Ś(50)    |         | Ś(50)      |      | W(75)    |         | Ś(50)    |          | Ś(50)    |      | N(10)                 |         |
| 4,5%     | 3,4     | 5,0%       | 3,8  | 6,6%     | (i) 5,0 | 5,7%     | 4,3      | 4,0%     | 3,0  | 5,6%                  | 4,2     |
| W(75)    |         | W(75)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | W(75)    |      | W(75)                 |         |
| 11,5%    | 8,6     | 12,0%      | 9,0  | 11,8%    | 8,9     | 17,9%    | (i) 13,5 | 9,9%     | 7,4  | 10,4%                 | 7,8     |
| W(75)    |         | W(75)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | W(75)    |      | W(75)                 |         |
| 3,5%     | (i) 2,6 | 1,7%       | 1,3  | 4,1%     | 3,1     | 1,1%     | 0,8      | 1,3%     | 1,0  | 2,6%                  | (i) 2,0 |
| W(75)    |         | W(75)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | W(75)    |      | W(75)                 |         |
| 6,6%     | 3,3     | 6,3%       | 4,7  | 6,5%     | 4,9     | 6,7%     | (i) 5,0  | 6,0%     | 4,5  | 6,5%                  | (i) 4,8 |
| Ś(50)    |         | W(75)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | W(75)    |      | W(75)                 |         |
| 4,2%     | 0,4     | 5,4%       | 2,7  | 4,8%     | 2,4     | 3,8%     | 2,8      | 3,9%     | 2,0  | 6,4%                  | (i) 4,8 |
| N(10)    |         | Ś(50)      |      | Ś(50)    |         | W(75)    |          | Ś(50)    |      | W(75)                 |         |
| 18,1%    | 13,5    | 18,8%      | 14,1 | 16,4%    | 12,3    | 12,8%    | 9,6      | 18,0%    | 13,5 | 20,8%                 | 15,6    |
| W(75)    |         | W(75)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | W(75)    |      | W(75)                 |         |
| 5,3%     | (i) 2,7 | 6,2%       | 3,1  | 5,4%     | 2,7     | 5,8%     | 4,4      | 5,1%     | 2,6  | 4,8%                  | (i) 2,4 |
| Ś(50)    |         | Ś(50)      |      | Ś(50)    |         | W(75)    |          | Ś(50)    |      | Ś(50)                 |         |
| 4,4%     | (i) 2,2 | 3,9%       | 2,9  | 4,9%     | 3,6     | 4,3%     | 3,2      | 5,1%     | 3,9  | 5,2%                  | 3,9     |
| Ś(50)    |         | W(75)      |      | W(75)    |         | W(75)    |          | W(75)    |      | W(75)                 |         |

## ZAŁĄCZNIK VIII

| Składniki DNB<br>(sekcja NACE rev. 1)                                                 | Belgia   |         | Niemcy   |          | Hiszpania |         | Francja  |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----------|---------|----------|----------|-----------|---------|----------|---------|
|                                                                                       | wielkość | WWR     | wielkość | WWR      | wielkość  | WWR     | wielkość | WWR     |
|                                                                                       | R(W)     |         | R(W)     |          | R(W)      |         | R(W)     |         |
| Ochrona zdrowia i opieka społeczna (N)                                                | 6,1%     | (i) 4,6 | 6,1%     | 4,6      | 4,6%      | (i) 4,6 | 7,3%     | 5,5     |
|                                                                                       | W(75)    |         | W(75)    |          | BW(100)   |         | W(75)    |         |
| Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna (O)                | 2,0%     | 1,5     | 4,5%     | (i) 4,5  | 3,3%      | 2,4     | 3,2%     | 2,4     |
|                                                                                       | W(75)    |         | BW(100)  |          | W(75)     |         | W(75)    |         |
| Usługi świadczone w gospodarstwach domowych zatrudniających pracowników najemnych (P) | 0,3%     | 0,3     | 0,3%     | 0,2      | 0,9%      | 0,5     | 0,5%     | 0,2     |
|                                                                                       | BW(100)  |         | Ś(50)    |          | Ś(50)     |         | Ś(50)    |         |
| Organizacje eksterytorialne (Q)                                                       | 0,0%     | 0,0     | 0,0%     | 0,0      | 0,0%      | 0,0     | 0,0%     | 0,0     |
|                                                                                       | nd.      |         | nd.      |          | nd.       |         | nd.      |         |
| Wartość dodana brutto (GVA)                                                           |          |         |          |          |           |         |          |         |
| Podatki nakładane na produkty                                                         | 11,3%    | (i) 5,7 | 10,6%    | 1,1      | 10,8%     | 1,1     | 11,2%    | 8,4     |
|                                                                                       | Ś(50)    |         | N(10)    |          | N(10)     |         | W(75)    |         |
| Subsydia do produktów                                                                 | 0,9%     | 0,5     | 0,5%     | 0,4      | 1,2%      | 0,1     | 1,2%     | 0,6     |
|                                                                                       | Ś(50)    |         | W(75)    |          | N(10)     |         | Ś(50)    |         |
| Produkt krajowy brutto (PKB)                                                          |          |         |          |          |           |         |          |         |
| Pozycje przejściowe                                                                   | 1,4%     | (i) 3,5 | −1,0%    | (i) −0,2 | −0,9%     | (i) 0,4 | 0,6%     | (i) 1,9 |
|                                                                                       | (ii)     |         | (ii)     |          | (ii)      |         | (ii)     |         |
| Dochód narodowy brutto (DNB)                                                          |          |         |          |          |           |         |          |         |
| FISIM (wpływ)                                                                         | nd.      | nd.     | nd.      | nd.      | nd.       | nd.     | nd.      | nd.     |
| DNB wykorzystany na potrzeby obliczenia zasobów własnych (ZW)                         |          |         |          |          |           |         |          |         |

-  Składniki wybrane przez Trybunał do celów weryfikacji szczegółowej i kontroli dokumentacji w pięciu państwach członkowskich objętych kontrolą na miejscu
-  Składniki wybrane przez Trybunał do celów kontroli dokumentacji w pięciu państwach członkowskich, które nie zostały objęte kontrolą na miejscu
-  Składniki wybrane przez Trybunał wyłącznie do celów kontroli dokumentacji w pięciu państwach członkowskich objętych kontrolą na miejscu

## Legenda:

- „Wielkość” – względna wielkość wskaźnika wyrażona jako jego udział w DNB.
- „R” – poziom ryzyka wynikający z jego oceny (zob. **załącznik VII**).
- „W” – waga ryzyka.
- „WWR” – wskaźnik wielkości ryzyka.
- „N”, „Ś”, „W”, „BW”, „nd.” i „FISIM” – zob. **załącznik VII**.

Źródło: ETO.

| Włochy   |          | Niderlandy |         | Austria  |          | Polska   |         | Szwecja  |         | Zjednoczone Królestwo |         |
|----------|----------|------------|---------|----------|----------|----------|---------|----------|---------|-----------------------|---------|
| wielkość | WWR      | wielkość   | WWR     | wielkość | WWR      | wielkość | WWR     | wielkość | WWR     | wielkość              | WWR     |
| R(W)     |          | R(W)       |         | R(W)     |          | R(W)     |         | R(W)     |         | R(W)                  |         |
| 4,8%     | 3,6      | 6,7%       | 5,0     | 5,3%     | 4,0      | 3,8%     | (i) 3,8 | 10,1%    | 5,0     | 6,4%                  | 4,8     |
| W(75)    |          | W(75)      |         | W(75)    |          | BW(100)  |         | Ś(50)    |         | W(75)                 |         |
| 2,7%     | 2,0      | 2,7%       | 2,1     | 3,7%     | 2,8      | 3,5%     | 2,7     | 3,2%     | 2,4     | 4,2%                  | (i) 3,2 |
| W(75)    |          | W(75)      |         | W(75)    |          | W(75)    |         | W(75)    |         | W(75)                 |         |
| 0,8%     | 0,6      | 0,4%       | 0,2     | 0,0%     | 0,0      | 0,5%     | 0,4     | 0,0%     | 0,0     | 0,4%                  | 0,3     |
| W(75)    |          | Ś(50)      |         | W(75)    |          | W(75)    |         | W(75)    |         | W(75)                 |         |
| 0,0%     | 0,0      | 0,0%       | 0,0     | 0,0%     | 0,0      | 0,0%     | 0,0     | 0,0%     | 0,0     | 0,0%                  | 0,0     |
| nd.      |          | nd.        |         | nd.      |          | nd.      |         | nd.      |         | nd.                   |         |
|          |          |            |         |          |          |          |         |          |         |                       |         |
| 11,9%    | (i) 6,0  | 12,0%      | (i) 6,0 | 12,2%    | (i) 6,1  | 12,0%    | (i) 9,0 | 13,2%    | (i) 6,6 | 11,4%                 | (i) 5,7 |
| Ś(50)    |          | Ś(50)      |         | Ś(50)    |          | W(75)    |         | Ś(50)    |         | Ś(50)                 |         |
| 1,2%     | 0,6      | 0,9%       | 0,4     | 2,2%     | (i) 2,2  | 0,2%     | 0,1     | 0,5%     | 0,3     | 0,4%                  | 0,3     |
| Ś(50)    |          | Ś(50)      |         | MH (100) |          | W(75)    |         | W(75)    |         | W(75)                 |         |
|          |          |            |         |          |          |          |         |          |         |                       |         |
| −0,8%    | (i) −0,1 | 0,8%       | (i) 1,0 | −0,8%    | (i) −0,3 | −0,4%    | −0,3    | −0,2%    | (i) 0,1 | 1,7%                  | (i) 1,3 |
| (ii)     |          | (ii)       |         | (ii)     |          | (ii)     |         | (ii)     |         | (ii)                  |         |
|          |          |            |         |          |          |          |         |          |         |                       |         |
| nd.      | nd.      | nd.        | nd.     | nd.      | nd.      | nd.      | nd.     | nd.      | nd.     | nd.                   | nd.     |
|          |          |            |         |          |          |          |         |          |         |                       |         |

**Uwagi:**

1. Wskaźnik wielkości ryzyka to iloczyn relatywnego udziału składnika w DNB i wyników oceny ryzyka. W tym celu zastosowano następujące wagi ryzyka: 100 w przypadku ryzyka „bardzo wysokiego”, 75 w przypadku ryzyka „wysokiego”, 50 w przypadku „średniego” i 10 w przypadku „niskiego”. W wyliczeniach wskaźnika wielkości ryzyka mogą wystąpić niewielkie różnice wynikające z zaokrągleń.
2. Ogólna wartość referencyjna stosowana przy wyborze składników DNB, które mają zostać poddane szczegółowej weryfikacji w pięciu państwach członkowskich objętych kontrolami na miejscu, wynosi 5. W przypadku kontroli dokumentacji Eurostatu ogólna wartość referencyjna w odniesieniu do pięciu państw członkowskich objętych kontrolami na miejscu wynosi 2, a w odniesieniu do pozostałych pięciu wybranych państw członkowskich – 5.
3. Wyjątki (i) są dopuszczalne w następujących przypadkach, aby ulepszyć jakość analizy kosztów i korzyści:
  - Składniki te, mimo że kwalifikują się na podstawie wyznaczonej wartości referencyjnej, nie zostały wybrane, ponieważ: Eurostat przeprowadził weryfikację bezpośrednią, są one objęte zastrzeżeniami zgłoszonymi przez Komisję, mają najniższy wskaźnik wielkości ryzyka lub żaden z ich podprocesów w ocenie Trybunału nie jest obciążony wysokim lub bardzo wysokim ryzykiem.
  - Składniki te, mimo że nie kwalifikują się na podstawie wyznaczonej wartości referencyjnej, zostały wybrane ponieważ: w ocenie Trybunału są obciążone bardzo wysokim ryzykiem (wskaźnik wielkości ryzyka na poziomie min. 2%) lub mają najwyższy wskaźnik ryzyka.
4. Pozycje przejściowe oblicza się w następujący sposób: koszty związane z zatrudnieniem i dochody z majątku otrzymane z zagranicy + koszty związane z zatrudnieniem i dochody z majątku wypłacone zagranicą – podatki związane z produkcją i importem płacone do UE + dotacje przyznane z UE. Wartość wskaźnika wielkości ryzyka w przypadku „pozycji przejściowych” uzyskuje się poprzez zsumowanie wskaźników wielkości ryzyka dotyczących składników leżących u ich podstaw. Analizę kosztów i korzyści przeprowadzono na poziomie jednostkowym.
5. Szczegółowe informacje na temat oceny ryzyka (ii) można znaleźć w **załączniku VII**.

## WYNIKI ANALIZY KOSZTÓW I KORZYŚCI

1. Wskaźnik wielkości ryzyka w odniesieniu do wszystkich składników DNB w dziesięciu państwach członkowskich objętych kontrolą ustala się poprzez pomnożenie względnego udziału składnika DNB przez wagę uzyskaną w następstwie oceny ryzyka (zob. **załącznik VII**).
2. Na podstawie uzyskanego w ten sposób wskaźnika wielkości ryzyka ustalić można, które składniki DNB powinny w pierwszej kolejności zostać zweryfikowane w danym państwie członkowskim. Ponadto wskaźnik ten ułatwia dokonywanie porównań na przestrzeni czasu w odniesieniu do danego państwa członkowskiego lub pomiędzy państwami członkowskimi. Łączna wartość wskaźnika wielkości ryzyka dla danego państwa członkowskiego, obliczona poprzez zsumowanie wartości tych wskaźników dla wszystkich składników DNB, może wahać się między 10 a 100.
3. Na podstawie wyznaczonych wartości referencyjnych analiza ta umożliwiła Trybunałowi wybór składników DNB, które należało objąć szczegółową weryfikacją lub kontrolą dokumentacji w państwach członkowskich. Pewnych wyjątków dokonano, aby ulepszyć jakość analizy kosztów i korzyści<sup>1</sup>.
4. Przykładowo w przypadku Belgii, która nie została objęta kontrolą na miejscu, Trybunał zdecydował o przeprowadzeniu kontroli dokumentacji w odniesieniu do składników DNB z kategorii NACE D (rev. 1) „Przetwórstwo przemysłowe”, NACE G (rev. 1) „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” oraz NACE I (rev. 1) „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, ponieważ w ich wypadku wskaźnik wielkości ryzyka przekraczał wartość 5.
5. Jako czwarty składnik wybrano również kategorię NACE N (rev. 1) „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, która miała najwyższy wskaźnik wielkości ryzyka (choć nie przekraczał on wartości 5). Kategoria NACE K (rev. 1) „Nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej” została wyłączona, ponieważ Eurostat przeprowadził bezpośrednią weryfikację tego składnika DNB.
6. Podobną procedurę zastosowano w innych państwach członkowskich, w tym również w tych, które zostały skontrolowane na miejscu i w których Trybunał przeprowadził szczegółową weryfikację i kontrolę dokumentacji w odniesieniu do składników DNB. W przypadku tych pięciu państw wyboru dokonano z wykorzystaniem dwóch różnych progów istotności: 5 w odniesieniu do weryfikacji szczegółowej, 2 w odniesieniu do kontroli dokumentacji.

<sup>1</sup> Zob. składniki oznaczone symbolem (i) w tabeli oraz odnośne uwagi.

## ZASTRZEŻENIA SZCZEGÓŁOWE ZGŁOSZONE PRZEZ KOMISJĘ W ODNIESIENIU DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UE-25

| PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE | Liczba zastrzeżeń | PRZEDMIOT ZASTRZEŻEŃ SZCZEGÓŁOWYCH ZA LATA 2002–2010 (PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE-15) I 2004–2010 (PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE-10)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Belgia               | 3                 | (1) – Aktualizacja szacunków dotyczących szarej strefy w budownictwie<br>(2) – Aktualizacja współczynników korekt dotyczących kompletności<br>(3) – Statystyki dotyczące handlu zagranicznego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Republika Czeska     | 2                 | (1) – Usługi mieszkaniowe<br>(2) – Napiwki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Dania                | 1                 | (1) – Usługi mieszkaniowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Niemcy               | 2                 | (1) – Usługi mieszkaniowe<br>(2) – Filmy, audycje radiowe i telewizyjne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Estonia              | 2                 | (1) – Zużycie kapitału trwałego na drogi, mosty itp.<br>(2) – Oryginały przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Irlandia             | 1                 | (1) – Straty, jakie należy uwzględnić w dochodzie mieszanym                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Grecja               | 8                 | (1) – Aktualizacja statystyk strukturalnych dotyczących przedsiębiorstw i danych na temat zatrudnienia<br>(2) – Rewizja danych z badania budżetów gospodarstw domowych, wykorzystanych w ujęciu od strony wydatków<br>(3) – Budownictwo<br>(4) – Wartość dodana sektora instytucji rządowych i samorządowych<br>(5) – Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych<br>(6) – Rewizja danych bilansu płatniczego w odniesieniu do statków i transportu morskiego<br>(7) – Usługi mieszkaniowe<br>(8) – Dodatkowe objaśnienia                                                                                                                                                                                       |
| Hiszpania            | 3                 | (1) – Drobne narzędzia<br>(2) – Koszty związane z zatrudnieniem<br>(3) – Subwencje z UE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Francja              | 2                 | (1) – Skorygowane dane bilansu płatniczego<br>(2) – Fundusze wspólnego inwestowania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Włochy               | 3                 | (1) – Dodanie nadwyżki operacyjnej netto w odniesieniu do produkcji w toku<br>(2) – Wyłączenie zysków i strat z tytułu posiadania aktywów/zobowiązań ze zmian w zapasach<br>(3) – Renty związane z wykorzystywaniem gruntów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Cypr                 | 5                 | (1) – Nadużycia finansowe związane z podatkiem VAT bez współudziału<br>(2) – Produkcja na własny rachunek filmów oraz audycji radiowych i telewizyjnych<br>(3) – Wykorzystanie opłat licencyjnych w celu wyceny produkcji oryginalnych dzieł literackich lub artystycznych<br>(4) – Produkcja oprogramowania na własny rachunek<br>(5) – Podatki i subwencje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Łotwa                | 10                | (1) – Produkcja na własny rachunek<br>(2) – Koszty przekazania istniejących mieszkań<br>(3) – Zużycie kapitału trwałego w sektorze instytucji rządowych i samorządowych i przez instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych<br>(4) – Klasyfikacja instytucji niekomercyjnych<br>(5) – Oryginały przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych<br>(6) – Usługi ubezpieczeniowe inne niż ubezpieczenia na życie<br>(7) – Oprogramowanie<br>(8) – Kompletność<br>(9) – Procedura bilansująca<br>(10) – Dodatkowe objaśnienia                                                                                                                                                                     |
| Litwa                | 2                 | (1) – Pełna integracja tabel podaży i wykorzystania<br>(2) – Oryginały przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Luksemburg           | 2                 | (1) – Aktualizacja korekty dotyczącej nielegalnej pracy<br>(2) – Budowa budynków mieszkalnych we własnym zakresie i na własne potrzeby                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Węgry                | 10                | (1) – Uwzględnienie i wycena nakładów brutto na środki trwałe na własne potrzeby<br>(2) – Szacunki dotyczące dzieł oryginalnych<br>(3) – Przetwarzanie odpadów nadających się do recyklingu<br>(4) – Rewizja wartości dodanej w odniesieniu do ubezpieczeń, funduszy emerytalnych i pośrednictwa finansowego<br>(5) – Wyłączenie zysków i strat z tytułu posiadania aktywów/zobowiązań ze zmian w zapasach i marż handlowych<br>(6) – Wartość dodana wyłącznych właścicieli w sektorze gospodarstw domowych<br>(7) – Walidacja krzyżowa danych w tabelach podaży i wykorzystania<br>(8) – Kompletność<br>(9) – Zużycie kapitału trwałego na drogi, mosty itp.<br>(10) – Dodatkowe objaśnienia dotyczące szeregu rodzajów działalności |



| PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE  | Liczba zastrzeżeń | PRZEDMIOT ZASTRZEŻEŃ SZCZEGÓŁOWYCH ZA LATA 2002–2010 (PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE-15) I 2004–2010 (PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE-10)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Malta                 | 8                 | (1) – Drobne narzędzia<br>(2) – Wyłączenie zysków i strat z tytułu posiadania aktywów/zobowiązań ze zmian w zapasach<br>(3) – Problemy związane z wyceną usług zdrowotnych<br>(4) – Budowa budynków mieszkalnych we własnym zakresie i na własne potrzeby<br>(5) – Restauracje i bary<br>(6) – Produkcja filmów oraz audycje radiowych i telewizyjnych i nakłady brutto na środki trwałe w tym zakresie<br>(7) – Usługi ubezpieczeniowe<br>(8) – Dodatkowe objaśnienia dotyczące usług mieszkaniowych                                                                                                                                    |
| Niderlandy            | 4                 | (1) – Aktualizacja danych dotyczących budownictwa we własnym zakresie i na własne potrzeby<br>(2) – Przeklasyfikowanie eurowiniety jako usługi<br>(3) – Aktualizacja statystyk dotyczących handlu zagranicznego<br>(4) – Aktualizacja danych dotyczących importu i eksportu usług rządowych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Austria               | 1                 | (1) – Objaśnienia dotyczące oprogramowania na własny rachunek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Polska                | 11                | (1) – Przegląd źródeł i metod wykorzystywanych w celu oszacowania produkcji<br>(2) – Produkcja producentów nierynkowych<br>(3) – Wyłączenie zysków i strat z tytułu posiadania aktywów/zobowiązań ze zmian w zapasach<br>(4) – Działalność badawczo-rozwojowa<br>(5) – Napiwki<br>(6) – Uwzględnienie przypisanych umownie składek na ubezpieczenia społeczne w kosztach związanych z zatrudnieniem<br>(7) – Podatki<br>(8) – Kompletność<br>(9) – Pobieranie podatków u źródła w transgranicznym przepływie odsetek i dywidend<br>(10) – Ubezpieczenia<br>(11) – Szacunki dotyczące oprogramowania (w szczególności na własny rachunek) |
| Portugalia            | 3                 | (1) – Pomiar i wycena produkcji na użytek własny<br>(2) – Konieczność zbadania, czy rozkłady w czasie nakładów brutto na środki trwałe można wykorzystać w modelu ciągłej inwentaryzacji w celu obliczenia zużycia kapitału trwałego<br>(3) – Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców w ramach systemu emerytalnego dla urzędników służb cywilnych                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Słowenia              | 3                 | (1) – Aktualizacja wartości dodanej rolnictwa<br>(2) – Dochody z majątku uzyskane z nieruchomości<br>(3) – Zużycie kapitału trwałego w sektorze instytucji rządowych i samorządowych oraz w usługach mieszkaniowych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Słowacja              | 2                 | (1) – Uwzględnienie prowizji reasekuracyjnych<br>(2) – Nakłady brutto na środki trwałe i zużycie kapitału trwałego w sektorze instytucji rządowych i samorządowych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Finlandia             | 1                 | (1) – Aktualizacja danych dotyczących renowacji w ramach działalności budowlanej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Szwecja               | 4                 | (1) – Koszty związane z zatrudnieniem otrzymane z zagranicy lub wypłacone zagranicą<br>(2) – Oryginały przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych<br>(3) – Oprogramowanie<br>(4) – Uwzględnienie prowizji reasekuracyjnych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Zjednoczone Królestwo | 10                | (1) – Usługi mieszkaniowe<br>(2) – Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych<br>(3) – Kompletność<br>(4) – Budownictwo we własnym zakresie i na własne potrzeby<br>(5) – Ubezpieczenia<br>(6) – Oryginały filmów kinematograficznych<br>(7) – Oprogramowanie na własny rachunek<br>(8) – Zużycie kapitału trwałego na drogi, mosty itp.<br>(9) – Konieczność zbadania wpływu wykorzystania cen katalogowych na zakup nowych samochodów<br>(10) – Konieczność uzgodnienia danych DNB z danymi publikowanymi w kraju                                                                                               |
| <b>RAZEM</b>          | <b>103</b>        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

Źródło: ETO (na podstawie powiadomień o zastrzeżeniach, przesłanych przez Komisję do państw członkowskich).

# ODPOWIEDZI KOMISJI

## STRESZCZENIE

### IV.

Komisja posiada utrwalony i złożony system weryfikacji. W systemie tym kładzie się nacisk na jakość i wzajemną ocenę oraz zapewnia wystarczającą elastyczność do radzenia sobie w wyjątkowych okolicznościach. Komisja będzie dalej rozwijać strategię na rzecz weryfikacji danych DNB w celu uwzględnienia bardziej usystematyzowanego i sformalizowanego programu. Działanie to będzie obejmowało analizę ryzyka i pełne uwzględnienie opłacalności. Komisja odnotowuje model stosowany przez Trybunał i rozważy, które elementy mogą być przydatne w przedmiotowym procesie.

Zdaniem Komisji ocena potrzebnej liczby pracowników ma złożony charakter i nie została jeszcze przeprowadzona.

### V.

Komisja przyznaje, że zastrzeżenia ogólne należy stosować jak najrzadziej. Stanowią one jednak podstawowy element ochrony interesów finansowych UE, a zatem nie można z nich całkowicie zrezygnować.

System kontroli Komisji jest ponadto wystarczająco solidny, aby uwzględnić regularne istotne korekty, takie jak wprowadzanie zmian do źródeł danych podstawowych lub nowe metody szacowania.

### VI. a)

Komisja uważa, że posiada utrwaloną, opartą na analizie ryzyka procedurę w zakresie planowania i ustalania priorytetów swoich działań, obejmującą wcześniejsze uzgodnienie planów przez Komitet DNB.

### VI. b)

Komisja stosuje tę samą metodykę weryfikacji we wszystkich państwach członkowskich. Jak uzgodniono z Komitetem DNB, weryfikacja bezpośrednia jest stosowana jako uzupełnienie weryfikacji wykazu DNB każdego państwa na podstawie kwestionariusza oceny wykazów DNB.

### VI. c)

Wyniki weryfikacji zostały zgłoszone Komitetowi DNB, który uznał te informacje za wystarczające do wydania przez niego opinii na temat przedstawionych danych.

# ODPOWIEDZI KOMISJI

## VII.

Komisja zbadała szczegółowo każdą sprawę przytoczoną w sprawozdaniu i nie podziela opinii Trybunału w odniesieniu do szeregu przedstawionych przez niego ustaleń.

## VIII. a)

Komisja usprawni swoją strategię, uwzględniając ustalenia kontroli, w celu skrócenia czasu trwania cykli weryfikacji. Komisja wdrożyła już politykę ograniczającą stosowanie zastrzeżeń ogólnych.

## VIII. b)

Komisja jest zdania, że zastosowane przez nią podejście (kontrola dokumentacji kwestionariuszy oceny wykazów DNB i sprawozdań dotyczących jakości, weryfikacja wykazów DNB przy użyciu kwestionariuszy oceny wykazów DNB uzupełniona o weryfikację bezpośrednią, przy czym wszystkie etapy działania podlegają wzajemnej ocenie) jest odpowiednie do celów końcowej oceny DNB państw członkowskich w zakresie zasobów własnych. Komisja rozważy jednak wyraźne sformalizowanie kryteriów, które mają być stosowane przy wyborze składników weryfikowanych w drodze weryfikacji bezpośredniej oraz wprowadzenie innych usprawnień w dokumentacji.

## VIII. c)

Na przestrzeni ostatnich lat sprawozdawczość Komisji z weryfikacji danych DNB ulegała stałej poprawie. Komisja odnotowuje jednak ustalenia Trybunału i podziela jego zdanie, że należy kontynuować starania na rzecz poprawy.

Komisja zawsze uznawała sprawozdawczość za odpowiednią i zgodną z rozporządzeniem DNB, a wydawaną co roku opinię Komitetu DNB za wystarczającą. Zalecenie Trybunału dotyczące wydawanej co roku opinii zostanie przekazane Komitetowi DNB.

W innych częściach przedmiotowego sprawozdania Trybunał uznaje usprawnienia, których już dokonano, natomiast zalecenia przedstawione w trakcie kontroli uwzględniono w najnowszym rocznym sprawozdaniu z działalności.

Komisja uważa, że opinie Komitetu DNB zawsze były wykorzystywane odpowiednio do celów budżetowych.

## WSTĘP

### Ramka

Zastrzeżenia ogólne można stosować również, jeżeli państwa członkowskie nie przestrzegają terminów przekazywania danych.

## USTALENIA

### 28.

Komisja uważa, że posiada utrwaloną, opartą na analizie ryzyka procedurę w zakresie planowania i ustalania priorytetów działań. Komitet DNB uzgodnił plany dotyczące ostatniego cyklu weryfikacji. Zgodnie z rozporządzeniem DNB Komisja stosuje przede wszystkim podejście jakościowe w odniesieniu do poglądów (w zakresie optymalizacji kosztów i korzyści) w sprawie potencjalnego rozmiaru i znaczenia szczególnych rodzajów działalności lub transakcji.

Komisja stosuje zasadę optymalizacji kosztów i korzyści w celu ustalenia, czy dany punkt wymagający działania należy sformułować w formie zastrzeżenia, i zgłosiła tę kwestię Komitetowi DNB zaraz po zakończeniu cyklu weryfikacji (obejmującego również Bułgarię i Rumunię), przedstawiając w kwietniu 2013 r. dokument dotyczący działań następczych w związku z punktami wymagającymi działania, jednak nieprowadzącymi do sformułowania zastrzeżenia. Jest to główne zastosowanie zasady optymalizacji kosztów i korzyści przez Komisję, tj. jako narzędzie przydatne przy podejmowaniu decyzji o tym, które otwarte punkty wymagające działania uzasadniają zastrzeżenia, a które można zakwalifikować jako inne kwestie wymagające działań następczych.

### 29.

Nadal trwają prace nad wdrożeniem przedmiotowego zalecenia. Komisja uwzględni również wynik kontroli Trybunału. Wniosek dotyczący podejścia będzie musiał być gotowy przed rozpoczęciem następnego cyklu weryfikacji, które nastąpi po wrześniu 2015 r.

## ODPOWIEDZI KOMISJI

**32.**

Komisja jest zdania, że zastosowane przez nią podejście (kontrola dokumentacji kwestionariuszy oceny wykazów DNB i sprawozdań dotyczących jakości, weryfikacja wykazów DNB przy użyciu kwestionariuszy oceny wykazów DNB uzupełniona o weryfikację bezpośrednią, przy czym wszystkie etapy działania podlegają wzajemnej ocenie) jest odpowiednie do celów końcowej oceny DNB państw członkowskich w zakresie zasobów własnych.

**34.**

Model kontroli Komisji wymaga całościowej analizy jakościowej wykazów DNB. Komisja i Komitet DNB traktują weryfikację bezpośrednią wyłącznie jako uzupełnienie weryfikacji wykazów DNB państw na podstawie kwestionariusza oceny wykazów DNB. Główne cele weryfikacji bezpośredniej polegają na sprawdzeniu, czy opis źródeł danych i metod przedstawiony w wykazie właściwie odzwierciedla praktyki kompilowania danych stosowane w rzeczywistości oraz czy podstawowe dane wykazane w źródłach zostały prawidłowo przetworzone na dane w rachunkach narodowych, które następnie przedkładane są przez państwa członkowskie na potrzeby obliczenia zasobów własnych opartych na DNB. Uwzględnia się także porównywalność metodyk stosowanych przez inne państwa członkowskie.

Weryfikacja bezpośrednia nie stanowi odpowiedniej podstawy do formułowania wniosków dotyczących wszystkich części szacunków DNB opisanych w wykazie.

**35.**

System weryfikacji przeprowadzanych przez Komisję wymaga całościowej analizy jakościowej wykazów DNB (uzupełnionej o weryfikację bezpośrednią). System ten nie koncentruje się jedynie na składnikach objętych punktami typu A wymagającymi działania ani na składnikach, w odniesieniu do których przeprowadzona została weryfikacja bezpośrednia. Komisja jest zdania, że wnioski z przedmiotowej części ustaleń Trybunału opierają się na założeniu, że głównym przedmiotem weryfikacji przeprowadzonej przez Eurostat były składniki objęte punktami wymagającymi działania i składniki, w odniesieniu do których Eurostat przeprowadził weryfikację bezpośrednią.

**36.**

Komisja jest zdania, że wnioski z przedmiotowej części ustaleń Trybunału opierają się na założeniu, że głównym przedmiotem weryfikacji przeprowadzonej przez Eurostat były składniki objęte punktami wymagającymi działania i składniki, w odniesieniu do których Eurostat przeprowadził weryfikację bezpośrednią.

**38.**

Komisja zobowiązuje się do równego traktowania państw członkowskich. Przypadki wszystkich państw członkowskich zostały ocenione indywidualnie, przy czym zachowano jednocześnie pełną przejrzystość na potrzeby Komitetu DNB i horyzontalnego przeglądu zarządzania.

**39.**

Komisja przyznaje, że w tym celu należy poprawić dokumentację przeprowadzonych przez nią weryfikacji, i przedsięwzięła już kroki w tym kierunku.

**40.**

Jak udokumentowano w sprawozdaniach z kontroli, Komisja (Eurostat) dokonała wyboru składników/obszarów, w odniesieniu do których miała zostać przeprowadzona weryfikacja bezpośrednia, przy zastosowaniu ogólnych kryteriów uzgodnionych przez Komitet DNB, celowo uwzględniając cechy charakterystyczne poszczególnych państw członkowskich.

Kryteria uzgodnione w ramach Komitetu DNB całkowicie spełniły swoją funkcję, a Komisja uważa, że dzięki weryfikacji bezpośredniej mogła sformułować wnioski, których oczekuje się w odniesieniu do narzędzia uzupełniającego. W ramach weryfikacji bezpośredniej zasadniczo nie stwierdzono wysokiego ryzyka, jeżeli chodzi o nieprawidłowe określenie przez państwa członkowskie swoich metod obliczania lub wystąpienie poważnych błędów kompilacyjnych w ich obliczeniach.

**41.**

Jak uzgodnił Komitet DNB i zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1150/2000, zakres weryfikacji bezpośredniej rozpoczął się w chwili wpłynięcia danych do działu ds. rachunków narodowych. Systemy nadzoru i kontroli mają charakter organizacyjny. W ich ramach nie przedstawia się żadnego szczególnego wskazania wiarygodności rachunków (która zależy przede wszystkim od zastosowanych źródeł statystycznych i metod), chociaż mogą one przyczynić się do ograniczenia ryzyka błędów. Komisja podejmie starania na rzecz opracowania wytycznych dotyczących systemów nadzoru i kontroli stosowanych przy kompilowaniu rachunków narodowych przez państwa członkowskie, uwzględniając uwagi poczynione przez Trybunał.

## ODPOWIEDZI KOMISJI

**42.**

Ze względu na kluczowe znaczenie wzajemnej oceny w zakresie zasobów własnych opartych na DNB Komisja utrzymuje, że najodpowiedniejszą podstawą prawną wizytacji w państwach członkowskich jest rozporządzenie DNB (tj. wizytacje mające na celu uzyskanie informacji z uczestnictwem innych państw członkowskich), po których przeprowadzona zostaje szczegółowa kontrola przez Komitet DNB. Ponadto wiedza ekspercka osób przeprowadzających kompilację rachunków narodowych w państwach członkowskich ma nieocenioną wartość dla zapewnienia porównalności w innych państwach członkowskich.

**43.**

Po zatwierdzeniu przez Komitet DNB projektów sprawozdań z oceny poszczególnych państw, zadaniem Komisji – jak stanowi rozporządzenie w sprawie zasobów własnych – jest zgłoszenie zastrzeżeń niepodlegających zatwierdzeniu przez zainteresowane państwo ani przez Komitet DNB. Zastrzeżenia zgłasza się na podstawie oceny jakościowej i ilościowej każdego otwartego punktu z zachowaniem ostrożności budżetowej. Ponieważ rachunki narodowe stanowią złożony system kontroli i sald, skutku poszczególnych składników nie można traktować osobno, a zatem zasadniczo nie jest możliwe dokładne ilościowe określenie możliwego wpływu zastrzeżeń. Komisja jest zdania, że takie podejście skutecznie zabezpiecza interesy finansowe UE.

**44.**

Po przeanalizowaniu przypadków przytoczonych w sprawozdaniu Komisja jest zdania, że podejście przyjęte przez nią przy zgłaszaniu zastrzeżeń było spójne.

**45.**

Zastrzeżenia horyzontalne stosuje się w przypadku zaistnienia problemu, który dotyczy obliczania DNB i którego rozwiązanie wymaga szczegółowej analizy porównawczej rozwiązań przyjętych przez państwa członkowskie i może wymagać zgody Komitetu DNB w odniesieniu do aspektów koncepcyjnych. Wynikiem takiej analizy porównawczej może być ustalenie potrzeby wprowadzenia zmian w obliczaniu DNB w celu zapewnienia prawidłowego wyznaczania składek na poczet zasobów własnych opartych na DNB.

**46.**

Kwestie horyzontalne wymagają szczegółowej analizy porównawczej rozwiązań przyjętych przez państwa członkowskie. Na koniec 2012 r. nie zweryfikowano jeszcze deklaracji przedłożonych przez państwa członkowskie. W celu ustalenia zgodnego z ESA 95 i porównywalnego traktowania niezbędne było prowadzenie dalszych wyjaśnień i dyskusji. Proces ten jest obecnie w toku, a Komisja w stosownych przypadkach znosi zastrzeżenia.

**47.**

Komisja jest zdania, że podejście, które stosuje (kontrolę dokumentacji kwestionariuszy oceny wykazów DNB i sprawozdań dotyczących jakości, weryfikację wykazów DNB przy użyciu kwestionariuszy oceny wykazów DNB uzupełnioną o weryfikację bezpośrednią, przy czym wszystkie etapy działania podlegają wzajemnej ocenie), jest odpowiednie do celów końcowej oceny DNB państw członkowskich w zakresie zasobów własnych.

**48.**

Komisja przyznaje, że można by wprowadzić usprawnienia w dokumentacji. Zob. uwagi w odpowiedzi na pkt 39.

**50.**

Rejestry przedsiębiorstw są objęte kwestionariuszem oceny wykazów DNB. Jednostki Eurostatu ds. procedury nadmiernego deficytu są odpowiedzialne za badania rynkowe/nierynkowe, których wyniki podlegają ścisłemu monitorowaniu przez zespół zajmujący się weryfikacją danych DNB na potrzeby obliczenia zasobów własnych.

Eurostat dokonuje podziału obowiązków, aby uniknąć dublowania pracy. Dokumentacja wszystkich częstych i różnorodnych konsultacji między poszczególnymi działami wymagałaby zbyt wielu zasobów.

**51.**

W odniesieniu do Niemiec Komisja (Eurostat) zidentyfikowała uchybienia, jednak odnotowała, że Niemcy stale ulepszały i uaktualniały rejestr przedsiębiorstw i korekty w ramach procedury rozdzielenia okresów sprawozdawczych. Uznano zatem, że kwestia ta nie wymagała zgłoszenia zastrzeżenia.

Kwestię austriackiej klasyfikacji szpitali publicznych określono ilościowo dopiero po zamknięciu cyklu weryfikacji, które nastąpiło w styczniu 2012 r. W ESA 95 nie określono jednoznacznie postępowania w kwestii księgowania znacznych przepływów pieniężnych przeznaczanych przez instytucje rządowe i samorządowe na rzecz szpitali publicznych na pokrycie strat operacyjnych ponoszonych przez te szpitale.

W latach 2002–2007 Statistics Austria stosowała ESA 95 w sposób prawidłowy. Ponadto nie doszło do błędu przy weryfikacji ze strony Komisji.

## ODPOWIEDZI KOMISJI

### 52.

Kwestię tę potwierdzono po zamknięciu cyklu weryfikacji, ponieważ do maja 2013 r. Statistics Austria nie przeprowadziła testu 50% w odniesieniu do szpitali publicznych. Przedmiotowy wynik skłonił Komisję do podjęcia działania w celu zgłoszenia zastrzeżenia szczegółowego w tej kwestii.

### 53.

Zob. odpowiedź Komisji na pkt 51 powyżej.

### 54.

Komisja przyznaje, że można by wprowadzić usprawnienia w dokumentacji. Zob. uwagi w odpowiedzi na pkt 39.

### 55.

Komisja (Eurostat) przeanalizuje dokumentację w ramach przygotowania kolejnego cyklu weryfikacji. Komisja zobowiązuje się do zapewnienia ciągłości działania, jednak przedmiotowa kontrola obejmuje swoim zakresem ponad dziesięć lat i jest bardzo szczegółowa, a w niektórych przypadkach wymagano w jej ramach nieaktualnych informacji.

### 56.

Komisja (Eurostat) zastosowała procedury, które zostały przedstawione Komitetowi DNB i przez niego zatwierdzone. Przy przygotowywaniu cyklu weryfikacji Komisja uwzględni doświadczenia zgromadzone w ramach obecnego cyklu weryfikacji.

### 56. Tired pierwsze

Z uwagi na kwestię opłacalności głównym przedmiotem modelu weryfikacji przeprowadzanych przez Komisję było faktycznie zastosowane źródło. Przeprowadzono jednak również dodatkowe oceny, w szczególności na podstawie zaleceń Komitetu DNB.

### 57.

Komisja zbadała szczegółowo każdą sprawę przytoczoną w sprawozdaniu i nie podziela opinii Trybunału dotyczącej szeregu przedstawionych przez niego ustaleń w tabeli 1 (zob. odpowiedzi szczegółowe na pkt 59–63 poniżej). Komisja potwierdza między innymi księgowanie podatku od rejestracji pojazdu we Francji, zaniżenie zużycia pośredniego w przypadku usług mieszkaniowych we Włoszech i możliwe nieprawidłowe zaksięgowanie dotacji unijnych w państwach członkowskich.

### 59. Tired pierwsze

Komisja (Eurostat) wiedziała o tych korektach. Ich potencjalna wielkość była regularnie nadzorowana i uznano, że nie stanowi ona istotnego problemu w odniesieniu do porównywalności, wiarygodności i kompletności niemieckich rachunków narodowych (zob. także odpowiedź Komisji na pkt 51).

### 59. Tired drugie

Kwestia kompletności stanowiła podstawę prac dotyczących DNB przez ponad dwadzieścia lat, w związku z czym była podnoszona przy wielu okazjach poprzedzających najnowszą weryfikację, podczas której kwestia ta została ponownie zweryfikowana, i będzie nadal stanowić priorytet podczas przyszłych cykli. Przy zakończeniu poprzedniego cyklu weryfikacji metody obliczania stosowane przez wspomniane cztery państwa członkowskie uznano za dopuszczalne.

### 59. Tired trzecie

Przestrzeganie przez Niemcy zaleceń Komitetu DNB przyjętych przez Komitet DNB (GNIC/004), w tym zalecenia dotyczącego dystrybucji (GNPC/205), zostało sprawdzone w ramach cykli weryfikacji przed ostatnią rundą. Wszelkie zastrzeżenia dotyczące dystrybucji lub obliczania marż zysku wynikające z wcześniejszych cykli weryfikacji również zostały rozwiązane przed najnowszym cyklem.

### 59. Tired czwarte

W związku z punktem wymagającym działania określonym przez Komisję (Eurostat) instytut INSEE przeprowadził przegląd obliczania zużycia pośredniego w przypadku usług mieszkaniowych świadczonych przez gospodarstwa domowe i podwyższył przedmiotowy wskaźnik. Komisja sprawdziła i zatwierdziła prace wykonane przez INSEE w zakresie zużycia pośredniego w przypadku usług mieszkaniowych świadczonych przez gospodarstwa domowe; uznano zatem, że kwestia ta nie wymagała zgłoszenia zastrzeżenia wobec Francji.

Komisja zgadza się z ustaleniem, że doszło do zaniżenia zużycia pośredniego w przypadku usług mieszkaniowych we Włoszech.

### 59. Tired piąte

Komisja jest zdania, że Hiszpania powinna korzystać z aktualnych i właściwych źródeł danych. Komisja zatwierdziła obliczenia Hiszpanii, które w momencie sporządzenia wykazu w grudniu 2007 r. nie były uważane za nieaktualne. Uznano, że ich potencjalna wielkość nie stanowi istotnego problemu w odniesieniu do porównywalności, wiarygodności i kompletności hiszpańskich rachunków narodowych.

## ODPOWIEDZI KOMISJI

### 59. Tiret szóste

Komisja zatwierdziła obliczenia Niemiec, Hiszpanii i Francji. Uznano, że ich potencjalna wielkość i zakres błędu nie stanowią istotnego problemu w odniesieniu do porównywalności, wiarygodności i kompletności niemieckich, hiszpańskich lub francuskich rachunków narodowych.

### 59. Tiret siódme

Jeżeli chodzi o produkcję globalną w ramach przejścia z cen producenta na ceny bazowe, Komisja zbadała tę kwestię w trakcie wizytacji mających na celu uzyskanie informacji dotyczących DNB w latach 2008 i 2009. Zostało to odzwierciedlone w odpowiedziach na pytania zawarte w kwestionariuszu oceny wykazów DNB oraz w korespondencji z Krajowym Urzędem Statystycznym Zjednoczonego Królestwa (ONS). W świetle informacji uzyskanych w tym czasie Komisja uznała, że zapewniono prawidłowe przejście na ceny bazowe z zachowaniem dopuszczalnego poziomu jakości. W świetle ustaleń Trybunału Komisja wraz z ONS będzie jednak prowadzić działania następcze w związku z przedmiotową kwestią.

### 60.

Chociaż do kwestii kompletności odniesiono się szczegółowo jeszcze przed ostatnim cyklem weryfikacji, kwestię tę zbadano ponownie. Zatwierdzono metody obliczania Niemiec, Hiszpanii, Francji i Włoch.

### 61.

Komisja będzie nadal dążyć do poprawy jakości szacunków gospodarki nieobserwowanej.

### 62.

Komisja stara się traktować wszystkie państwa członkowskie równo, jednak równe traktowanie nie musi oznaczać badania każdego zastrzeżenia we wszystkich państwach członkowskich.

Nawet jeżeli wskazane może być przeprowadzenie takich systematycznych badań we wszystkich państwach, nie zawsze są one wykonalne, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych państw, która utrudnia tego rodzaju porównanie.

### 63.

Komisja jest zdania, że podejście przyjęte przez Eurostat przy zgłaszaniu zastrzeżeń było spójne w odniesieniu do punktów wymienionych w tym miejscu w porównaniu z innymi kwestiami wymagającymi poprawy.

### 63. Tiret pierwsze

Sytuacja w przedmiotowych dwóch państwach była różna. W ramach brytyjskiego rocznego badania wśród przedsiębiorstw (*Annual Business Inquiry*) w wytycznych dla respondentów wyszczególniono wartość graniczną. Komisja uważa, że świadczy to o znajomości wymogów oraz o istnieniu w praktykach kompilowania Zjednoczonego Królestwa środków służących ograniczeniu ewentualnego wpływu na PKB. Stosując zasadę optymalizacji kosztów i korzyści, nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń. Ponieważ nie zostały jednak udostępnione informacje szczegółowe, przedmiotowy punkt wymagający działania zyskał status „innej kwestii wymagającej poprawy”, w odniesieniu do której prowadzone są działania następcze. W sytuacjach, w których nie zastosowano żadnych właściwych środków, tak jak w Hiszpanii, ryzyko istotnego wpływu na PKB uznano za wyższe, w związku z czym zgłoszono zastrzeżenie.

### 63. Tiret drugie

Przedstawione sytuacje nie były w pełni porównywalne. Problemy, które miały miejsce w Hiszpanii, miały szerszy zakres niż problemy, które wystąpiły w pozostałych wymienionych państwach członkowskich. Komisja zgadza się z Trybunałem w kwestii odpowiednich danych podstawowych niezbędnych do poprawnego księgowania, jednak zdaje sobie sprawę, że nie wszystkie państwa członkowskie przyjmują, iż istnieje w tym zakresie prawnie wiążący wymóg. Komisja zamierza zbadać tę kwestię w ramach następnego cyklu weryfikacji.

### 63. Tiret trzecie

W przypadku Włoch zgłoszono zastrzeżenie szczegółowe dotyczące rent związanych z wykorzystywaniem gruntów, ponieważ w przeciwieństwie do Niemiec i Hiszpanii w tym przypadku nie można było zastosować pkt 4.73 ESA 95.



## ODPOWIEDZI KOMISJI

### 63. Tired czwarte

W przypadku Polski zastrzeżenie związane z obawami dotyczącymi oprogramowania na użytek własny miało szerszy zakres (tj. dotyczyło producentów rynkowych i nierynkowych) niż kwestia braku szacunków dotyczących oprogramowania na własny użytek producentów nierynkowych w Hiszpanii. Ponieważ oprogramowanie na własny użytek produkowane jest głównie przez producentów rynkowych, wpływ takiego braku na DNB w przypadku Hiszpanii jest znacznie mniejszy i w opinii Komisji (Eurostatu) przedmiotowa kwestia nie wymaga zgłoszenia zastrzeżenia.

### 64.

Podobnie jak w przypadku poprzednich cykli weryfikacji zastrzeżenia zgłasza się na podstawie oceny jakościowej i ilościowej każdego otwartego punktu z zachowaniem ostrożności budżetowej. Po zatwierdzeniu przez Komitet DNB projektów sprawozdań z oceny poszczególnych państw, zadaniem Komisji – jak stanowi rozporządzenie w sprawie zasobów własnych – jest zgłoszenie zastrzeżeń niepodlegających zatwierdzeniu przez zainteresowane państwo ani przez Komitet DNB. Zgłaszanie zastrzeżeń wymaga oceny wszystkich niuansów szczególnej sytuacji, jaka ma miejsce w danym państwie członkowskim w konkretnym czasie.

### 65.

Zob. odpowiedź na pkt 57.

### 66.

Z przyczyn określonych w odpowiedziach na pkt 59–63 Komisja nie zgadza się z opinią Trybunału. Komisja przeanalizowała wszystkie przypadki wymienione przez Trybunał i stwierdziła, że jedyne istotne ustalenie dotyczy zaniżenia zużycia pośredniego w przypadku usług mieszkaniowych we Włoszech.

### 66. Tired pierwsze

Komisja uważa, że możliwy wpływ wydaje się nieistotny.

Zob. odpowiedzi na pkt 57 i 66.

### 67.

Komisja zauważa, że w wyniku stosowania jej własnego systemu weryfikacji, w badanym okresie zgłoszono 103 zastrzeżenia szczegółowe, 6 zastrzeżeń horyzontalnych i znacznie więcej punktów wymagających działania. Wszystkie takie zastrzeżenia i punkty przyczyniają się do poprawy jakości szacunków DNB, a zatem do sprawiedliwego przydziału zasobów opartych na DNB.

### 69.

Wyniki prac weryfikacyjnych przedstawiono Komitetowi DNB w lipcu i październiku 2011 r. Do początku 2012 r. Komisja podjęła decyzję w sprawie zastrzeżeń, które należy zgłosić. W każdym razie ze względu na strukturę systemu zasobów własnych obliczenia za 2002 r. można by uznać za ukończone najwcześniej w 2006 r.

### 70.

Stosowana przez Komisję filozofia „wzajemnej oceny” wymaga zapewnienia pełnej przejrzystości na potrzeby Komitetu DNB, którego posiedzenia ze względu na posiadane zasoby odbywają się obecnie dwa razy w roku.

Strategie Komisji sformułowano w sposób zapewniający pewność co do możliwości uzyskania dokładnych, porównywalnych i kompletnych danych w ramach systemów państw członkowskich, a także co do usunięcia wszystkich ustalonych uchybień przy jednoczesnej ochronie interesów finansowych UE w sytuacji, w której zidentyfikowane uchybienia mogą być poważne. Taka pewność jest cenna nie tylko dla Komisji, ale również dla wszystkich państw członkowskich.

### 72.

Chociaż z możliwej perspektywy prawnej Komisja uznaje, że częste stosowanie zastrzeżeń ogólnych jest niewskazane, takie zastrzeżenia są kluczowe dla zapewnienia ochrony interesów finansowych UE. W kwietniu 2013 r. rozszerzono protokół ustaleń regulujący podział obowiązków w zakresie zarządzania zasobami własnymi opartymi na DNB między DG ds. Budżetu i Eurostatem w celu zapewnienia przejrzystości tego punktu widzenia.

### 73.

W kwietniu 2013 r. instytucje DG ds. Budżetu i Eurostat podpisały załącznik do protokołu ustaleń zatytułowany „Dobre praktyki dotyczące zastrzeżeń do danych DNB”, co przyczyni się do poprawy sytuacji.

### 75.

Podczas przeprowadzania niezbędnych kontroli w odniesieniu do rocznych sprawozdań dotyczących jakości danych DNB nie zaistniało jakiejkolwiek ryzyko kontroli. Gdy którykolwiek z powyższych dokumentów był niewystarczająco szczegółowy, dążono do uzyskania dalszych wyjaśnień (i w razie potrzeby przeprowadzano kontrolę w danym kraju), a w stosownych przypadkach zgłaszano punkt wymagający działania lub zastrzeżenie.



## ODPOWIEDZI KOMISJI

### 76.

W okresie objętym kontrolą opracowano nową normę dotyczącą kompilacji rachunków narodowych (ESA2010). Ponieważ wdrożenie nowej normy będzie wymagało od państw członkowskich przedstawienia w pełni skorygowanych wykazów DNB, Komitet DNB zdecydował, że w odniesieniu do korekt nałożonych w 2011 r. i w latach późniejszych aktualizacje wykazów można przełożyć do czasu wdrożenia ESA 2010.

### 77.

Komisja przeprowadzi przegląd swoich procedur komunikacyjnych, uwzględniając uwagi Trybunału.

### 79.

Komisja przedstawiła szczegółowe informacje dotyczące podejścia, jakie zastosowała wobec kwestii odnoszących się do poszczególnych państw w odpowiedzi na pkt 43, a także wobec zastrzeżeń horyzontalnych – w odpowiedzi na pkt 45.

### 80.

Komisja uznaje sprawozdania z oceny za końcowe po ich przedstawieniu Komitetowi DNB, który odnotował i poparł przyjęte przez Eurostat podejście dotyczące oceny.

### 81.

Ogólne podejście przy wyborze kwestii, w odniesieniu do których należy prowadzić działania następne, wyjaśniono w odpowiedzi na pkt 43.

### 81. Tired pierwsze

Komisja przedstawiła już szczegółowe wyjaśnienie powodu, dla którego nie zgłosiła zastrzeżenia, w odpowiedzi na pkt 51.

### 81. Tired drugie

Komisja (Eurostat) prowadzi działania następne w odniesieniu do tej kwestii jako innej kwestii wymagającej poprawy. Uznano, że kwestia ta nie wymagała zgłoszenia zastrzeżenia.

### 81. Tired trzecie

Komisja (Eurostat) prowadzi działania następne w odniesieniu do tej kwestii jako innej kwestii wymagającej poprawy. Uznano, że kwestia ta nie wymagała zgłoszenia zastrzeżenia.

### 81. Tired czwarte

Komisja (Eurostat) prowadzi działania następne w odniesieniu do tej kwestii jako innej kwestii wymagającej poprawy. Uznano, że kwestia ta nie wymagała zgłoszenia zastrzeżenia.

### 82.

Komisja zbada możliwość dalszych ulepszeń sprawozdań z oceny.

### 83.

Opinie nie były dokładnie takie same. W przypadku Grecji w 2006 r. Komitet DNB nie był w stanie ustalić, czy przedstawione dane były odpowiednie na potrzeby obliczenia zasobów własnych, i zgodził się, aby zamiast tego zastosowano dane za poprzedni rok.

W odniesieniu do UE-10 Komitet DNB wydał oświadczenie, w którym – chociaż nie stanowi ono formalnej opinii – nie wyraził żadnych wątpliwości, czy dane były odpowiednie na potrzeby obliczenia zasobów własnych.

### 85.

Zob. odpowiedzi na pkt 83.

### 86.

Komisja przeprowadzi przegląd swoich procedur komunikacyjnych, uwzględniając uwagi Trybunału.

Opinię Komitetu DNB zawsze uznawano za dającą odpowiednią pewność i zawsze była ona w takim samym stopniu akceptowana przez ekspertów technicznych ds. DNB, jak i przez użytkowników danych.

### 87.

Chociaż Komitetowi DNB przewodniczy Komisja, w jego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich. Państwa członkowskie jednomyślnie przyjęły opinie Komitetu i nie zakwestionowały prac Komisji (Eurostatu) jako wiarygodnej podstawy przedmiotowych opinii.

### 88.

Propozycje dalszych ulepszeń przedstawione przez Trybunał w trakcie kontroli uwzględniono w sprawozdaniu za 2012 r., a ponadto ponownie rozważono w ujęciu ogólnym praktykę sprawozdawczą w zakresie podobnych działań obejmujących wszystkie zasoby własne. Z konieczności jednak nacisk nadal kładzie się na działalność faktycznie podejmowaną przez DG ds. Budżetu.

## ODPOWIEDZI KOMISJI

**89.**

Zgodnie z uwagą przedstawioną przez Trybunał w innej części sprawozdania w protokole ustaleń wyraźnie określono podział obowiązków między DG ds. Budżetu a Eurostatem. Kwestie w zakresie jakości danych zasadniczo rozwiązuje się w ramach procesów wyczerpująco opisanych w niniejszym sprawozdaniu, w ramach których państwa członkowskie za pośrednictwem Komitetu DNB odgrywają decydującą rolę w ocenie stosowności wszystkich danych przedstawionych na potrzeby obliczania zasobów własnych opartych na DNB, w świetle sprawozdań Eurostatu z jego działań weryfikacyjnych, w których państwa członkowskie również uczestniczą.

**90.**

Działając zgodnie z zaleceniami Trybunału, w rocznym sprawozdaniu DG ds. Budżetu z działalności za 2012 r. przedstawiono podstawy uzyskania pewności przez DG ds. Budżetu.

**91.**

W rocznym sprawozdaniu z działalności za 2012 r. Eurostat przedstawił informacje dotyczące zasobów własnych opartych na DNB w części 1 „Osiągnięcia w zakresie realizowanej polityki” oraz w części 3.1.3 „Działania następcze w związku z zastrzeżeniami”.

W części 2 „Systemy zarządzania i kontroli wewnętrznej” Eurostat opublikował informacje dotyczące ustaleń roboczych z DG ds. Budżetu oraz tabelę (i przypisy) zawierającą 18 wskaźników dotyczących legalności i prawidłowości.

### WNIOSKI I ZALECENIA

**93.**

Zdaniem Komisji ocena potrzebnej liczby pracowników ma złożony charakter i nie została jeszcze przeprowadzona.

**94.**

Zob. odpowiedzi Komisji na pkt 68–76.

**95.**

Zob. odpowiedzi dotyczące pkt 26–36.

**96.**

Zob. odpowiedzi dotyczące pkt 37–67.

**97.**

Zob. odpowiedzi dotyczące pkt 77–92.

### Zalecenie 1

Komisja usprawni strategię na rzecz weryfikacji danych DNB w celu uwzględnienia usystematyzowanego i sformalizowanego programu. Działanie to będzie obejmowało analizę ryzyka i pełne uwzględnienie opłacalności. Komisja odnotowuje model stosowany przez Trybunał i rozważy, które elementy mogą być przydatne w przedmiotowym procesie.

### Zalecenie 2

Badany cykl weryfikacji trwał dłużej, niż przewidywano, ze względu na rozszerzenie UE. Komisja przyznaje, że cykl mógłby być krótszy, jednak nie kosztem jakości lub zwiększenia przyznawanych jej zasobów.

Komisja popiera dążenie do ograniczenia stosowania zastrzeżeń ogólnych. W kwietniu 2013 r. podpisany został nowy załącznik do protokołu ustaleń między DG ds. Budżetu a Eurostatem „Dobre praktyki dotyczące zastrzeżeń do danych DNB”, co przyczyni się do znacznego ograniczenia liczby zastrzeżeń ogólnych.

### Zalecenie 3

Komisja ustanowiła procedury sprawozdawcze, jednak przyznaje, że nadal można wprowadzić pewne ulepszenia. Komisja stosuje zasadę optymalizacji kosztów i korzyści w celu ustalenia, czy dany punkt wymagający działania należy sformułować w formie zastrzeżenia, co zostaje zgłoszone Komitetowi DNB.

### Zalecenie 4

Komisja uznaje, że oceny jakościowe mają kluczowe znaczenie, ponieważ zastosowana metodyka musi być wiarygodna, porównywalna i kompletna. Jest to jedyny sposób na obiektywne określenie powiązanego ryzyka. Wraz z rozwojem modelu weryfikacji przeprowadzanych będzie jednak więcej ocen ilościowych, w granicach dostępnych zasobów.

## ODPOWIEDZI KOMISJI

### Zalecenie 5

Komisja zachęca państwa członkowskie do stałego dążenia do poprawy. Kompletność była jedną z głównych kwestii badanych w trakcie procesu weryfikacji danych PNB/DNB od pierwszych dni tego procesu, i takie podejście nigdy nie ulegnie zmianie. Zagadnienie to znajdowało się w porządku obrad Komitetu DNB przy wielu różnych okazjach, ostatnio w październiku 2012 r., kiedy to Komitet DNB stwierdził „powszechnie uznaje się, że rachunki narodowe w ESS osiągnęły bardzo wysoki poziom kompletności w zakresie uwzględniania działalności prawnej w szarej strefie i pracy nierejestrowanej”.

### Zalecenie 6

Komisja zgadza się z przedmiotowym zaleceniem. Kwestia ta zostanie poprawiona.

### Zalecenie 7

Komisja przyznaje, że wskazane jest, aby zastrzeżenia dotyczyły wyłącznie istotnych ustaleń. W czasie zgłaszania zastrzeżenia rzadko są jednak dostępne wiarygodne informacje ilościowe. Komisja popiera potrzebę zachowania przejrzystości przy wyjaśnianiu podstaw, dla których zdecydowano się na objęcie danych kwestii zastrzeżeniem lub na utrzymanie statusu „inne kwestie wymagające poprawy”. Nie może to ograniczać prerogatywy Komisji w zakresie zgłaszania zastrzeżeń w celu ochrony interesów finansowych UE.

### Zalecenie 8

Obecnie utrzymuje się kontakty i organizuje się posiedzenia między działami. Komisja będzie jednak dążyć do dalszych ulepszeń w kontekście obecnej struktury administracyjnej.

### Zalecenie 9

Na przestrzeni ostatnich lat sprawozdawczość Komisji (Eurostatu) z weryfikacji danych DNB ulegała stałej poprawie. Komisja odnotowuje jednak ustalenia Trybunału i podziela jego zdanie, że należy kontynuować starania na rzecz poprawy.

Komisja zawsze uznawała sprawozdawczość za odpowiednią i zgodną z rozporządzeniem DNB, a wydawaną co roku opinię Komitetu DNB za wystarczającą. Zalecenie Trybunału dotyczące wydawanej co roku opinii zostanie przekazane Komitetowi DNB.

W innych częściach przedmiotowego sprawozdania Trybunał uznaje usprawnienia, których już dokonano, natomiast zalecenia przedstawione w trakcie kontroli uwzględniono w najnowszym rocznym sprawozdaniu z działalności.

Komisja uważa, że opinie Komitetu DNB zawsze były wykorzystywane odpowiednio do celów budżetowych.

### 98.

Komisja posiada utrwalony system weryfikacji i w jego ramach współpracuje z państwami członkowskimi w warunkach opartych na zaufaniu, w których nacisk kładzie się na jakość. Zalecenia Trybunału zostaną rozważone w trakcie nadchodzącej rewizji rozporządzenia DNB oraz następnie w ramach przyszłego rozwoju systemu, w kontekście ograniczeń zasobów Komisji.



Europejski Trybunał Obrachunkowy

**Sprawozdanie specjalne nr 11/2013**

**Jak uzyskać wiarygodne dane dotyczące dochodu narodowego brutto – bardziej usystematyzowane i lepiej ukierunkowane podejście zwiększyłoby skuteczność weryfikacji przeprowadzanych przez Komisję w tym zakresie.**

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej

2013 — 81 str. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-417-7

doi:10.2865/39781



## JAK OTRZYMAĆ PUBLIKACJE UE

### Publikacje bezpłatne:

- jeden egzemplarz:  
w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
- kilka egzemplarzy (lub mapy, plakaty):  
w przedstawicielstwach Unii Europejskiej ([http://ec.europa.eu/represent\\_pl.htm](http://ec.europa.eu/represent_pl.htm))  
w delegaturach Unii Europejskiej w krajach poza UE: ([http://eeas.europa.eu/delegations/index\\_pl.htm](http://eeas.europa.eu/delegations/index_pl.htm))  
kontaktując się z Europe Direct ([http://europa.eu/europedirect/index\\_pl.htm](http://europa.eu/europedirect/index_pl.htm))  
lub dzwoniąc pod numer 00 800 6 7 8 9 10 11 (numer bezpłatny w całej UE) (\*).

(\*) Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

### Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)

### Płatne subskrypcje:

- u dystrybutorów Urzędu Publikacji Unii Europejskiej  
([http://publications.europa.eu/others/agents/index\\_pl.htm](http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm))

ZNACZNA CZĘŚĆ DOCHODÓW W BUDŻECIE UE POCHODZI Z ZASOBÓW WŁASNYCH OBLICZANYCH NA PODSTAWIE DOCHODU NARODOWEGO BRUTTO (DNB) PAŃSTW CZŁONKOWSKICH. ABY ZAPEWNIĆ PRAWDŁOWE I RZETELNE OBLICZANIE WYSOKOŚCI SKŁADEK PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, NIEZBĘDNA JEST SKUTECZNA WERYFIKACJA DANYCH DOTYCZĄCYCH DNB. W RAMACH KONTROLI TRYBUNAŁ ZBADAŁ PRZEPROWADZONĄ PRZEZ KOMISJĘ WERYFIKACJĘ DANYCH DNB ZA LATA 2002–2007, KTÓRE ZOSTAŁY USTALONE OSTATECZNIE W 2012 R. WERYFIKACJA TA MOGŁA WPROWDZIE PRZYCZYNIĆ SIĘ DO POPRAWY JAKOŚCI DANYCH DNB, TRYBUNAŁ STWIERDZIŁ JEDNAK, ŻE NIE BYŁA ONA W DOSTATECZNYM STOPNIU USYSTEMATYZOWANA I UKIERUNKOWANA, W WYNIKU CZEGO NIE BYŁA W PEŁNI SKUTECZNA.

TRYBUNAŁ ZALECA, ABY KOMISJA W SPOSÓB USYSTEMATYZOWANY I SFORMALIZOWANY PLANOWAŁA SVOJE PRACE I USTALAŁA ICH PRIORYTETY, CO POZWOLI JEJ SKONCENTROWAĆ SIĘ NA ISTOTNYCH SKŁADNIKACH DNB OBARCZONYCH RYZYKIEM.



EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY



Urząd Publikacji



ISBN 978-92-9241-417-7



9 789292 414177